

KARAYOLLARI TRAFİK KANUNU

Kabul Tarihi	Kanun No	Yürürlük Tarihi	Yayın Tarihi	RG Sayısı
13.10.1983	2918	18.10.1983	18.10.1983	18195

BİRİNCİ KISIM

GENEL ESASLAR

BİRİNCİ BÖLÜM

AMAÇ VE KAPSAM

MADDE 1 - AMAÇ

Bu Kanunun amacı, karayollarında, can ve mal güvenliği yönünden trafik düzenini sağlamak ve trafik güvenliğini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri belirlemektir.

MADDE 2 - KAPSAM

Bu Kanun, trafikle ilgili kuralları, şartları, hak ve yükümlülükleri, bunların uygulanmasını ve denetlenmesini, ilgili kuruluşları ve bunların görev, yetki ve sorumluluk, çalışma usulleri ile diğer hükümleri kapsar.

Bu Kanun, karayollarında uygulanır. Ancak aksine bir hüküm yoksa;

a) Karayolu dışındaki alanlardan kamuya açık olanlar ile park, bahçe, park yeri, garaj, yolcu ve eşya terminali, servis ve akaryakıt istasyonlarında karayolu taşıt trafiği için faydalanılan yerler ile,

b) Erişme kontrollü karayolunda ve para ödenerek yararlanılan karayollarının kamuya açık kesimlerinde ve belirli bir karayolunun bağlantısını sağlayan deniz, göl ve akarsular üzerinde kamu hizmeti gören araçların, karayolu araçlarına ayrılan kısımlarında da,

Bu Kanun hükümleri uygulanır.

İKİNCİ BÖLÜM

TANIMLAR

MADDE 3 - TANIMLAR

Bu Kanunda kullanılan terimlerin tanımları aşağıda gösterilmiştir.

Trafik: Yayaların, hayvanların ve araçların karayolları üzerindeki hal ve hareketleridir.

Karayolu: Trafik için, kamunun yararlanmasına açık olan arazi şeridi, köprüler ve alanlardır.

Karayolu yapısı: Karayolunun kendisi ile karayolunun üstünde, yanında altında veya

yukarıdaki, ada, ayırıcı, otokorkuluk, istinat duvarı, köprü, tünel, menfez ve benzeri yapılardır.

Mülk: Devlete, kamuya, gerçek ya da tüzelkişilere ait olan taşınmaz mallardır.

Karayolu sınır çizgisi: Kamulaştırılmış, kamuya terk veya tahsis edilmiş karayolunda; mülkle olan sınır çizgisi,

Diğer karayollarında; yarmaca, şevden sonra hendek varsa hendek dış kenarı,

hendek yoksa şev üst kenarı, dolguda şev etek çizgisi,

Yaya yolu ayrılmış karayolunda ise yaya yolunun mülkle birleştiği çizgidir.

İki yönlü karayolu: Taşıt yolunun her iki yöndeki taşıt trafiği için kullanıldığı karayoludur.

Tek yönlü karayolu: Taşıt yolunun yalnız bir yöndeki taşıt trafiği için kullanıldığı karayoludur.

Bölünmüş karayolu: Bir yöndeki trafiğe ait taşıt yolunun bir ayırıcı ile belirli şekilde diğer taşıt yolundan ayrılması ile meydana gelen karayoludur.

Erişme kontrollü karayolu (otoyol-ekspresyol): Özellikle transit trafiğe tahsis edilen, belirli yerler ve şartlar dışında giriş ve çıkışın yasaklandığı, yaya, hayvan ve motorsuz araçların giremediği, ancak, izin verilen motorlu araçların yararlandığı ve trafiğin özel kontrole tabi tutulduğu karayoludur.

Geçiş yolu: Araçların bir mülke girip çıkması için yapılmış olan yolun, karayolu üzerinde bulunan kısmıdır.

Bağlantı yolu: Bir kavşak yakınında karayolu taşıt yollarının birbirine bağlanmasını sağlayan, kavşak alanı dışında kalan ve bir yönlü trafiğe ayrılmış olan karayolu kısmıdır.

Anayol: Anatrafiğe açık olan ve bunu kesen karayolundaki trafiğin, bu yolu geçerken veya bu yola girerken, ilk geçiş hakkını vermesi gerektiği işaretlerle belirlenmiş karayoludur.

Tali yol: Genel olarak üzerindeki trafik yoğunluğu bakımından, bağlandığı yoldan daha az önemde olan yoldur.

Taşıt yolu:(Kaplama): Karayolunun genel olarak taşıt trafiğince kullanılan kısmıdır.

Yaya yolu (Yaya kaldırımı): Karayolunun, taşıt yolu kenarı ile gerçek veya tüzelkişilere ait mülkler arasında kalan ve yalnız yayaların kullanımına ayrılmış olan kısmıdır.

Bisiklet yolu: Karayolunun, sadece bisikletlilerin kullanmalarına ayrılan kısmıdır.

Yaya geçidi: Taşıt yolunda, yayaların güvenli geçebilmelerini sağlamak üzere, trafik işaretleri ile belirlenmiş alandır.

Kavşak: İki veya daha fazla karayolunun kesişmesi veya birleşmesi ile oluşan ortak alandır.

Banket: Yaya yolu ayrılmamış karayolunda, taşıt yolu kenarı ile şev başı veya hendek iç üst kenarı arasında kalan ve olağan olarak yayaların ve hayvanların kullanacağı, zorunlu hallerde

de araçların faydalanabileceği kısımdır.

Şerit: Taşıtların bir dizi halinde güvenle seyredebilmeleri için taşıt yolunun ayrılmış bir bölümüdür.

Alt geçit: Karayolunun diğer bir karayolu veya demiryolunu alttan geçmesini sağlayan yapıdır.

Üst geçit: Karayolunun, diğer bir karayolu veya demiryolunu üstten geçmesini sağlayan yapıdır.

Demiryolu geçidi (Hemzemin geçit): Karayolu ile demiryolunun aynı seviyede kesiştiği bariyerli veya bariyersiz geçitlerdir.

Okul geçidi: Genel olarak okul öncesi, ilköğretim ve orta dereceli okulların çevresinde özellikle öğrencilerin geçmesi için taşıt yolunda ayrılmış ve bir trafik işareti ile belirlenmiş alandır.

Ada: Yayaların geçme ve durmalarına, taşıtlardan inip binmelerine yarayan,

trafik akımını düzenleme ve trafik güvenliğini sağlama amacı ile yapılmış olan, araçların bulunamayacağı, koruyucu tertibatla belirlenmiş bölüm ve alanlardır.

Ayırıcı: Taşıt yollarını veya yol bölümlerini birbirinden ayıran bir taraftaki taşıtların diğer tarafa geçmesini engelleyen veya zorlaştıran karayolu yapısı, trafik tertibatı veya gereçtir.

Park yeri: Araçların park etmesi için kullanılan açık veya kapalı alandır.

Karayolu üzeri park yeri: Taşıt yolundaki veya buna bitişik alanlardaki park yeridir.

Karayolu dışı park yeri: Karayolu sınır çizgisi dışında olan ve bir geçiş yolu veya servis yolu ile taşıt yoluna bağlanan park yeridir.

(DEĞİŞİK:Tanım;12/07/2013-6495/13.md) Otomobil: Yapısı itibarıyla, sürücüsü dahil en fazla dokuz oturma yeri olan ve insan taşımak için imal edilmiş bulunan motorlu taşıttır.

(MÜLGA: 12/07/2013-6495/24.md) (DEĞİŞİK:Tanım;12/07/2013-6495/13.md) Kamyonet: Azami yüklü ağırlığı 3.500 kilogramı geçmeyen ve yük taşımak için imal edilmiş motorlu taşıttır. Sürücü ve yanındaki oturma yerleri dışında başka oturma yeri de bulunabilen, sürücü bölümü gövde ile birleşik kamyonetlere panelvan denir.

Kamyon: İzin verilebilen azami yüklü ağırlığı 3.500 Kg'dan fazla olan ve yük taşımak için imal edilmiş motorlu taşıttır.

(DEĞİŞİK:Tanım;12/07/2013-6495/13.md) Otobüs: Yolcu taşımacılığında kullanılan, sürücüsü dahil dokuzdan fazla oturma yeri olan motorlu taşıttır. Trolleybüsler de bu sınıfa dahildir. Sürücüsü dahil oturma yeri on yediyi aşmayan otobüslere minibüs denir.

Trolleybüsler de bu sınıfa dahildir.

Çekici: Römork ve yarı römorkları çekmek için imal edilmiş olan ve yük taşımayan motorlu taşıttır.

Arazi taşıtı: Karayollarında yolcu veya yük taşıyabilecek şekilde imal edilmiş olmakla beraber

bütün tekerlekleri motordan güç alan veya alabilen motorlu taşıtlardır.

Özel amaçlı taşıt: Özel amaçla insan veya eşya taşımak için imal edilmiş olan ve itfaiye, Cankurtaran, cenaze, radyo, sinema, televizyon, kütüphane,

araştırma araçları ile bozuk veya hasara uğramış taşıt ve araçları çekmek veya taşımak, kaldırmak gibi özel işlerde kullanılan motorlu araçtır.

Kamu hizmeti taşıtı: Kamu hizmeti için yük veya yolcu taşınması yapan bütün taşıtlardır.

Personel servis aracı : (Ek : 17/10/1996 - 4199/1 md.)Herhangi bir kamu kurum ve kuruluşu veya özel veya tüzel kişilerin personelini bir akit karşılığı taşıyan şahıs veya şirketlere ait minibüs ve otobüs türündeki ticari araçlardır. Kamu kurum ve kuruluşları ile özel ve tüzel kişilere ait araçların kendi personelini veya yolcusunu taşıma işi bu tanımın kapsamına girmez.

Umum servis aracı: (Ek :17/10/1996 - 4199/1 md.) Okul taşıtları ile personel servis araçlarının birlikte değerlendirilmesidir.

Kamp taşıtı: (Ek : 17/10/1996 - 4199/1 md.) Yük taşımada kullanılmayan; iç dizayn tatil yapımaya uygun teçhizatlarla donatılmış, hizmet edebileceği kadar yolcu taşıyabilen motorlu taşıttır.

Römork: Motorlu araçla çekilen insan veya yük taşımak için imal edilmiş motorsuz taşıttır.

Yarı römork: Bir kısmı motorlu taşıt veya araç üzerine oturan, taşıdığı yükün ve kendi ağırlığının bir kısmı motorlu araç tarafından taşınan römorkdur.

Hafif römork: Azamı yüklü ağırlığı 750 Kg'ı geçmeyen römork veya yarı römorkdur.

(DEĞİŞİK:Tanım;12/07/2013-6495/13.md) Motosiklet: Azami tasarım hızı 45 km/saatten ve/veya silindir kapasitesi 50 santimetreküpten fazla olan sepetli veya sepetsiz iki veya üç tekerlekli motorlu taşıtlar ve net motor gücü 15 kilovattı, net ağırlığı 400 kilogramı, yük taşımacılığında kullanılanlar için ise net ağırlığı 550 kilogramı aşmayan dört tekerlekli motorlu taşıtlardır. Elektrik ile çalışanların net ağırlıklarının hesaplanmasında batarya ağırlıkları dikkate alınmaz. Bunlardan karoseri yük taşıyabilecek şekilde sandıklı veya özel biçimde yapılmış olan ve yolcu taşımalarında kullanılmayan üç tekerlekli motosikletlere yük motosikleti (triportör) denir.

(DEĞİŞİK:Tanım;12/07/2013-6495/13.md) Bisiklet: Üzerinde bulunan insanın adale gücü ile pedal veya el ile tekerleği döndürülmek suretiyle hareket eden motorsuz taşıtlardır. Azami sürekli anma gücü 0,25 KW'ı geçmeyen, hızlandıkça gücü düşen ve hızı en fazla 25 km/saate ulaştıktan sonra veya pedal çevrilmeye ara verildikten hemen sonra gücü tamamen kesilen elektrikli bisikletler de bu sınıfa girer.

(DEĞİŞİK:Tanım;12/07/2013-6495/13.md) Motorlu bisiklet (Moped): Azami hızı saatte 45 kilometreyi, içten yanmalı motorlu ise silindir hacmi 50 santimetreküpü, elektrik motorlu ise azami sürekli nominal güç çıkışı 4 kilovattı geçmeyen iki veya üç tekerlekli taşıtlar ile aynı özelliklere sahip net ağırlığı 350 kilogramı aşmayan dört tekerlekli motorlu taşıtlardır. Elektrik ile çalışanların net ağırlıklarının hesaplanmasında batarya ağırlıkları dikkate alınmaz.

Lastik tekerlekli traktör: Belirli şartlarda römork ve yarı römork çekebilen, ancak ticari amaçla taşımada kullanılmayan tarım araçlarıdır.

İş makineleri: (Değişik : 17/10/1996 - 4199/1 md.)Yol inşaat makineleri ile benzeri ile benzeritaram. sanayi, bayındırlık, millisavunma ile çeşitli kuruluşların iş ve hizmetlerinde kullanılan; iş amacına göre üzerine çeşitli ekipmanlar monte edilmiş; karayolunda insan, hayvan, yük taşınmasında kullanılmayan motorlu araçlardır.

Tramvay: Genellikle yerleşim birimleri içinde insan taşımada kullanılan,

karayolunda tekerlekleri raylar üzerinde hareket eden ve hareket gücünü dışarıdan sağlayan taşıttır.

Okul taşıtı: Genel olarak okul öncesi, ilköğretim ve orta dereceli okulların öğrencileri ile sadece gözetici ve hizmetlilerin taşınmalarında kullanılan taşıttır.

Taşıt katarı: Karayolunda bir birim olarak seyretmek üzere birbirine bağlanmış taşıtlardır.

Araç: Karayolunda kullanılabilen motorlu, motorsuz ve özel amaçlı taşıtlar ile iş makineleri ve lastik tekerlekli traktörlerin genel adıdır.

Taşıt: Karayolunda insan, hayvan ve yük taşımaya yarayan araçlardır.

Bunlardan makine gücü ile yürütülenlere "motorlu taşıt" insan ve hayvan gücü ile yürütülenlere "motorsuz taşıt" denir.

(Değişik: 17/10/1996 - 4199/1 md.) Sürücü: Karayolunda motorlu veya motorsuz bir aracı veya taşıtı sevk ve idae eden kişidir.

(Ek. 17/10/1996 - 4199/1 md.) Şöför: Karayounda ticari olarak tescil edilmiş bir motorlu taşıtı süren kişidir.

Araç sahibi: Araç için adına yetkili idarece tescil belgesi verilmiş veya sahiplik veya satış belgesi düzenlenmiş kişidir.

İşleten: Araç sahibi olan veya mülkiyeti muhafaza kaydıyla satışta alıcı sıfatıyla sicilde kayıtlı görülen veya aracın uzun süreli kiralama, ariyet veya rehni gibi hallerde kiracı, ariyet veya rehin alan kişidir. Ancak ilgili tarafından başka bir kişinin aracı kendi hesabına ve tehlikesi kendisine ait olmak üzere işlettiği ve araç üzerinde fiili tasarrufu bulunduğu ispat edilirse, bu kimse işleten sayılır.

Yolcu: Aracı kullanan sürücü ile hizmetliler dışında araçta bulunan kişilerdir.

Hizmetli: Araçlarda, sürücü hariç, araç veya taşıma hizmetlerinde süreli veya süresiz çalışan kişiler ile iş makinelerinde sürücüden gayri kişilerdir.

Durak: Kamu hizmeti yapan yolcu taşıtlarının yolcu veya hizmetlileri bindirmek, indirmek için durakladıkları işaretlerle belirlenmiş yerdir.

Garaj: Araçların, genellikle uzun süre durmaları için kullanılan bakım veya servisinin de yapılabileceği kapalı veya açık olan yerlerdir.

Terminal: İnsan veya eşya taşımalarında, araçların indirme, bindirme,

yükleme, boşaltma, aktarma yaptıkları ve ayrıca bilet satışı ile bekleme, haberleşme, şehir ulaşımı ve benzeri hizmetlerin de sağlandığı yerdir.

Servis istasyonu: Araçların bakım, onarım ve servislerinin yapıldığı açık veya kapalı yerdir.

Akaryakıt istasyonu: Araçların esas itibarıyla akaryakıt, yağ ve basınçlı hava gibi ihtiyaçlarının sağlandığı yerdir.

Muayene istasyonu: Araçların niteliklerini tespit ve kontrol edebilecek cihaz ve personeli bulunan ve teknik kontrolü yapılan yerdir.

Trafik kazası: Karayolu üzerinde hareket halinde olan bir veya birden fazla aracın karıştığı ölüm, yaralanma ve zararlı sonuçlanmış olan olaydır.

Durma: Her türlü trafik zorunlulukları nedeni ile aracın durdurulmasıdır.

Duraklama: Trafik zorunlulukları dışında araçların, insan indirmek ve bindirmek, eşya yüklemek, boşaltmak veya beklemek amacı ile kısa bir süre için durdurulmasıdır.

Park etme: Araçların, durma ve duraklaması gereken haller dışında bırakılmasıdır.

Geçiş hakkı: Yayaların ve araç kullananların diğer yaya ve araç kullananlara göre, yolu kullanmak sırasındaki öncelik hakkıdır.

Geçiş üstünlüğü: Görev sırasında, belirli araç sürücülerinin can ve mal güvenliğini tehlikeye sokmamak şartı ile trafik kısıtlama veya yasaklarına bağlı olmamalarıdır.

Taşıma sınırı (Kapasite): Bir aracın güvenli taşıyabileceği en çok yük ağırlığı veya yolcu sayısıdır.

Gabari: Araçların, yüklü veya yüksüz olarak karayolunda güvenli seyirlerini temin amacı ile uzunluk, genişlik ve yüksekliklerini belirleyen ölçülerdir.

Azami ağırlık: Taşıtın güvenli taşıyabileceği azami yük ile birlikte ağırlığıdır.

Yüksüz ağırlık: Üzerinde insan veya eşya (yük) bulunmayan ve akaryakıt deposu dolu olan bir aracın taşınması zorunlu alet, edevat ve donatımı ile birlikte toplam ağırlığıdır.

Yüklü ağırlık: Bir taşıtın yüksüz ağırlığı ile taşımakta olduğu sürücü,

himetli, yolcu ve eşyanın toplam ağırlığıdır.

Dingil ağırlığı: Araçlarda aynı dingile bağlı tekerleklerden karayolu yapısına aktarılan ağırlıktır.

Azami dingil ağırlığı: Araçların karayolu yapılarından güvenli ve yapıya zarar vermeden geçebilmeleri için saptanan dingil ağırlığıdır.

Azami toplam ağırlık: Araçların karayolu yapılarından güvenli ve yapıya zarar vermeden geçebilmeleri için saptanan toplam ağırlıktır.

Trafik işaretleri: Trafiği düzenleme amacı ile kullanılan işaret levhaları,

ışıklı ve sesli işaretler, yer işaretlemeleri ile trafik zabıtası veya diğer yetkililerin trafiği yönetmek için yaptıkları hareketlerdir.

İşaret levhası: Sabit veya taşınabilir bir mesnet üzerine yerleştirilmiş ve üzerindeki sembol, renk ve yazı ile özel bir talimatın aktarılmasını sağlayan trafik tertibatıdır.

İşıklı ve sesli işaretler: Trafiği düzenlemede kullanılan ışıklı ve sesli,

sabit veya taşınabilir, elle kumanda edilebilen veya otomatik çalışan, üzerinde çeşitli renk, şekil, sembol, yazı bulunan ve belirli yanma süresi olan, ışık veya sesle özel bir talimatın aktarılmasını sağlayan trafik tertibatıdır.

İşaretleme: Taşıt yolu ile bordür, ada, ayırıcı, otokorkuluk gibi karayolu elemanları üzerindeki çeşitli renkte çizgi, şekil, sembol, yazı ve yansıtıcı ve benzerleri ile özel bir talimatın aktarılmasını sağlayan tertibattır.

Trafikten men: Trafik zabıtasınca, bu Kanunda belirtilen hallerde araçla ilgili belgelerin aranması ve aracın belirli bir yere çekilerek trafikten alıkonulmasıdır.

(EK:Tanım; 12/07/2013-6495/13.md) Motorlu taşıt sürücüsü sertifikası: Teorik ve uygulamalı sınavlarda başarı gösteren sürücü adaylarına verilen belgedir.

(EK:Tanım; 12/07/2013-6495/13.md) Sürücü belgesi: Bu Kanunda belirtilen motorlu araçların sürülmesine yetki veren belgedir.

(EK:Tanım; 12/07/2013-6495/13.md) Uluslararası sürücü belgesi: İki veya çok taraflı anlaşmalar uyarınca sınıflarına göre araç kullananlara belli süre ile verilen belgedir.

Bu Kanunun uygulaması ile ilgili diğer tanım ve terimler yönetmelikte gösterilir.(EK: Cümle;12/07/2013-6495/13.md) Bu maddedeki tanım ve terimlerle ilgili olarak vergi kanunları hükümleri saklıdır.

İKİNCİ KISIM

KURULLAR, KURULUŞLAR, KOMİSYONLAR, GÖREV VE YETKİLERİ

MADDE 4 - GÖREVLİ KURULLAR VE KURULUŞLAR

(Değişik:17/10/1996 - 4199/2 md.) Karayolu güvenliği konusunda hedefleri tesbit etmek, uygulamak ve koordinasyonu sağlamak amacıyla aşağıdaki kurullar oluşturulmuştur.

a) Karayolu Güvenliği Yüksek Kurulu;

Karayolu Güvenliği yüksek Kurulu Başbakanın başkanlığında, Adalet, İçişleri, Maliye, Milli Eğitim, Bayındırlık ve İskan, Sağlık, Ulaştırma, Orman Bakanları ve Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğünün Bağlı Olduğu Bakan ile Jandarma Genel Komutanı, Başbakanlık Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarı, Emniyet Genel Müdürü ve Karayolları Genel Müdüründen oluşur.

Gereği halinde diğer bakanlar da kurula çağrılabilir.

Karayolu Güvenliği Yüksek Kurulu, Trafik Hizmetleri Başkanlığınca hazırlanarak, kararlarının yaşama geçirilmesi için gerekli koordinasyon önlemlerini belirler.

Kurul yılda iki defa olağan, Başbakanın gerek görmesi halinde olağan üstü olarak gündemle toplanır.

Kurul sekreteryaya görevi Emniyet Genel Müdürlüğüne yapılıdır.

Kurulun çalışmasına ilişkin esas ve usuller, Bakanlar Kurulu tarafından çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

b) Karayolları Trafik Güvenliği Kurulu;

Karayolları Trafik Güvenliği Kurulu Emniyet Genel Müdürlüğü Trafik Hizmetleri başkanının başkanlığında Karayolu Güvenliği Yüksek Kurulu'na katılan kamu kurumlarının en az daire başkanı seviyesinde görevlileri; Jandarma Genel Komutanlığı, Türk Standartları Enstitüsü Başkanlığı, Türkiye Şoförler ve Otomobilciler Federasyonu temsilcisi ile İçişleri Bakanlığınca Trafik Kazalarını önleme derneği ve Trafik Kazaları Yardım Vakfının birer temsilcisi ve Başkent Büyükşehir Başkanından oluşur. İhtiyaç duyulan konularda bilgilerine başvurmak üzere diğer kurum ve kuruluşlardan temsilci çağırabilir.

Kurul ayda bir toplanır, zorunlu hallerde başkantarafından toplantıya çağırılır.

Karayolları Trafik Güvenliği Kurulu, Trafik Hizmetleri Başkanlığınca Trafik hizmetlerinin çağdaş ve güvenli bir şekilde yürütülmesi amacıyla önerilen veya katılacak temsilcilerce önerilecek önlemlerin uygulanabilirliğini tartışarak karara bağlar.

Kurul katılması gereken üyelerin salt çoğunluğu ile toplanır ve katılanların çoğunluğu ile karar verir.

Kurulun Görev ve Yetkileri Şunlardır;

1. Trafikle ilgili kuruluşlar arasında koordinasyon sağlanmasına ilişkin önerilerde bulunmak
2. Trafik kazalarının azaltılmasına ilişkin önerilerde bulunmak,
3. Uygulamada görülen aksaklıkları tespit etmek,
4. Kendi görev alanına giren konularla ilgiliyasal düzenlemeden kaynaklanan eksiklikleri belirlemek.

Bu Kanunla ve trafik hizmetleri konusunda diğer kanunlarla verilen görevler;

a) İçişleri Bakanlığınca b) Bu Kanunla yetkili kılınan diğer bakanlık, kuruluş ve belediyelerce, İçişleri Bakanlığı ile işbirliği içinde.

Yürütülür.

MADDE 5 - EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜNÜN, MERKEZ, BÖLGE, İL VE İLÇE TRAFİK KURULUŞLARI, GÖREV VE YETKİLERİ

Emniyet Genel Müdürlüğünün trafik kuruluşları ile bu kuruluşların görev ve yetkileri şunlardır:

a) Kuruluş: (Değişik: 17/10/1996 - 4199/3 md.) Bu Kanunla emniyet Genel Müdürlüğüne verilen görevler, emniyet Genel Müdürlüğüne bağlı olarak kurulan Trafik Hizmetleri Başkanlığınca yürütülür. Trafik Hizmetleri Başkanlığı, Emniyet Genel Müdür Yardımcısı tarafından yürütülür. Emniyet Genel Müdürlüğünün merkez bölge, il, ilçe trafik zabıta kuruluşları Trafik Hizmetleri Başkanlığına bağlı olarak çalışır.

Araçlara ve sürücülere ait işlemleri yapmak, plaka ve belgelerini vermek ve bu amaca yönelik hizmetleri yürütmek üzere her ilde ve gerekli görülen ilçelerde tescil şube veya büroları kurulur.

Tescil şube veya bürolarında emniyet hizmetleri sınıfı personelinden ayrı olarak teşkilat ve kadrolarında gösterilen sayıda genel idare ve teknik hizmetler sınıfında personel ile sözleşmeli personel çalıştırılabilir.

b) Görev ve Yetkiler:

1. Araçları, bu Kanuna göre araçlarda bulundurulması gerekli belge ve gereçleri, sürücüleri ve bunlara ait belgeleri, sürücülerin ve karayolunu kullanan diğer kişilerin kurullara uyup uymadığını, trafik düzenlemelerinin ve çeşitli tesislerin bu Kanun hükümlerine uygun olup olmadığını denetlemek,
2. Duran ve akan trafiği düzenlemek ve yönetmek,
3. (Mülga: 17/10/1996 - 4199/47 md.)
4. El koyduğu trafik kazalarında trafik kaza tespit tutanağı düzenlemek,
5. Trafik suçu işleyenler hakkında tutanak düzenlemek, gerekli işlemleri yapmak ve takip etmek,
6. Trafik kazası neticesinde hastalanan veya yaralananların bakımlarını sağlayacak tedbirlerin süratle alınmasına yardımcı olmak ve yakınlarına haber vermek,
7. Araçların tescil işlemlerini yaparak belge ve plakalarını vermek,
8. (Değişik: 17/10/1996 - 4199/3 md.)Sürücülerin belgelerini vermek.
9. (DEĞİŞİK:bend:13/07/2010-6001/35.md) Ülke çapında taşıtların ve sürücülerin sicillerini tutmak, bunlara ilişkin teknik ve hukukî değişiklikleri işlemek, işlettirmek, istatistiksel bilgileri toplamak ve değerlendirmek,
10. Trafik kazalarının oluş nedenleri ile ilgili tüm unsurları kapsayan istatistik verileri ve bilgilerini toplamak, değerlendirmek, sonuçlarına göre gereken önlemlerin alınmasını sağlamak ve ilgili kuruluşlara teklifte bulunmak,
11. (Ek: 17/10/1996 - 4199/3 md.) Hasar tazminatı ödemelerini hızlandırmak amacıyla sigorta şirketlerince istenecek gerekli bilgi ve belgeleri vermek.
12. Ayrıca bu Kanunla ve bu Kanuna göre çıkarılmış olan yönetmeliklerle verilen diğer görevleri yapmaktır.

Trafik kuruluşlarının, çalışma şekil ve şartları, görevlendirilecek personelin nitelikleri, seçimi, çalışma usulleri, görev, yetki ve sorumluluklarına ait esaslar İçişleri Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelikte belirtilir.

(EK:Fıkra;13/07/2010-6001/35.md) Sürücülere ait bilgilerde meydana gelebilecek değişiklikler ve araçlar üzerinde meydana gelebilecek teknik veya hukukî değişiklikler ile haciz, rehin, ihtiyatî tedbir ve belge iptali gibi kısıtlayıcı şerhlerin; elektronik ortamda tutulan siciller üzerine işlenmesi ve kaldırılması işlemleri, bu değişiklik veya şerhlere karar veren yargı ve icra birimleri ile kamu kurum veya kuruluşları tarafından elektronik sistemle yapılabilir. Sürücü belgesi ve tescil işlemlerine esas teşkil edecek bilgiler, Emniyet Genel Müdürlüğü tarafından ilgili kamu kurum veya kuruluşlarından elektronik sistemle temin edilebilir veya kanunlardaki istisnalar hariç olmak üzere bu amaçla sınırlı olarak paylaşılabilir. Bu fıkraya ilişkin usûl ve esaslar yönetmelikte belirlenir.”

MADDE 6 - TRAFİK ZABITASININ GÖREV VE YETKİ SINIRI İLE GENEL ZABITANIN TRAFİK HİZMETLERİNİ YÜRÜTMEME İLİŞKİN YETKİSİ

Trafik zabıtası ve genel zabitanın görev ve yetki sınırı;

a) Trafik zabıtası: (Birinci Fıkra Mülga: 17/10/1996 - 4199/4 md.) Trafik zabıtası görevi sırasında karşılaştığı acil ve zorunlu hallerde genel zabıta görevi yapmakla da yetkilidir.

Mülki idare amirlerince, emniyet ve asayiş bakımından zorunlu görülen haller dışında, trafik zabıtasına genel zabıta görevi verilemez, araç, gereç ve özel teçhizatı trafik hizmetleri dışında kullanılamaz.

b) (Değişik: 17/10/1996 - 4199/4 md.) Genel Zabıta:

Trafik zabıtasının bulmadığı veya yeterli olmadığı yerlerde polis; polisin ve trafik teşkilatının görev alanı dışında kalan yerlerde de jandarma trafik eğitimi almış subay veya astsubaylar yönetmelikle belirtilen esas ve usullere uygun olarak vali onayı ile trafiği düzenlemeye ve trafik suçlarına el koymaya görevli ve yetkilidir.

MADDE 7 - KARAYOLLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜNÜN GÖREV VE YETKİLERİ

Karayolları Genel Müdürlüğünün bu Kanunla ilgili görev ve yetkileri şunlardır:

a) Yapım ve bakımdan sorumlu olduğu karayollarında can ve mal güvenliği yönünden gerekli düzenleme ve işaretlemeleri yaparak önlemleri almak ve aldirmek,

b) Tüm karayollarındaki işaretleme standartlarını tespit etmek, yayınlamak ve kontrol etmek,

c) (Mülga : 17/10/1996 - 4199/47 md.) d) Trafik ve araç tekniğine ait görüş bildirmek, karayolu güvenliğini ilgilendiren konulardaki projeleri incelemek ve onaylamak,

e) Yapım ve bakımından sorumlu olduğu karayollarında, İçişleri Bakanlığının uygun görüşü alınmak suretiyle, yönetmelikte belirlenen hız sınırlarının üstünde veya altında hız sınırları belirlemek ve işaretlemek,

f) Trafik kazalarının oluş nedenlerine göre verileri hazırlamak ve karayollarında gerekli önleyici teknik tedbirleri almak, (EK:İbare;13/07/2010-6001/34.md) veya aldirmek g) Yapım ve

bakımından sorumlu olduğu karayollarında trafik güvenliğini ilgilendiren kavşak, durak yeri, aydınlatma, yol dışı park yerleri ve benzeri tesisleri yapmak, yaptırmak veya diğer kuruluşlarca hazırlanan projeleri tetkik ve uygun olanları tasdik etmek,

h) Yetkili birimlerce veya trafik zabıtasınca tespit edilen trafik kaza analizi sonucu, altyapı ve yolun fiziki yapısı ile işaretlemeye dayalı kaza sebepleri göz önünde bulundurularak önerilen gerekli önlemleri almak, (EK:İbare;13/07/2010-6001/34.md) veya aldırarak (MÜLGA : i bendi ; 10/05/2006 - 5495/4.md) j)(EK:İbare;13/07/2010-6001/34.md)Trafik zabıtasının görev ve yetkileri saklı kalmak üzere (Değişik: 17/10/1996 - 4199/5 md .) Tescile bağlı araçların muayenelerini yapmak veya yaptırmak ve bu Kanunun(DEĞİŞİK : ibare; 31/07/2004 - 5228/59.md) 13, 14, 16, 17, 18, 47/a ve 65 inci maddelerinin (b), (c), ve (d) bendlerinde belirtilen kural ihlallerinin tesbiti halinde, durumu bir tutanakla belirlemek ve gerekli işlemin yapılması için enyakın trafik kuruluşuna teslim etmek k) Bu Kanunla ve bu Kanuna göre çıkarılmış olan yönetmeliklerle verilen diğer görevleri yapmaktır.

(Son Fıkra Mülga : 28.03.1985 - 3176/16 md.)

MADDE 8 - MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI, SAĞLIK BAKANLIĞI VE ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞININ GÖREV VE YETKİLERİ(DEĞİŞİK.BAŞLIK;02/08/2013-6495/14.md)

(DEĞİŞİK.MADDE 8;12/07/2013-6495/14.md) Bu Kanun kapsamında Millî Eğitim Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı ve Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığının görev ve yetkileri şunlardır:

a) Millî Eğitim Bakanlığı:

1. Motorlu araç sürücülerinin yetiştirilmesi için 123 üncü madde gereğince sürücü kursları açmak, özel sürücü kursu açılmasına izin vermek, bunları her safhada denetlemek
2. Sürücü adaylarının teorik ve uygulamalı sınavlarını yapmak ve başarılı olanlara sertifika verilmesini sağlamak
3. Okul öncesi, okul içi ve okul dışı trafik eğitimini düzenleyen trafik genel eğitim planı hazırlamak ve ilgili kuruluşlarla iş birliği yaparak uygulamak b) Sağlık Bakanlığı:

1. Karayollarında meydana gelen trafik kazaları ile ilgili ilk ve acil yardım hizmetlerini planlamak ve uygulamak
2. Trafik kazalarında yaralananların en kısa zamanda sağlık hizmetlerinden istifadelerini temin etmek üzere, İçişleri Bakanlığının uygun görüşü de alınarak karayolları üzerinde ilk yardım istasyonları kurmak, bu istasyonlara gerekli personeli, araç ve gereci sağlamak
3. Her ilde trafik kazaları için eğitilmiş sağlık personeli ile birlikte yeteri kadar ilk ve acil yardım ambulansı bulundurmak
4. Trafik kazalarında yaralanıp sağlık kuruluşlarına sevk edilenlerden kazanın sebep ve tesiriyle otuz gün içinde ölenlerin kayıtlarını tutmak ve takip eden ayın sonuna kadar Emniyet Genel Müdürlüğüne bildirmek c) Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı:

1. Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığının ilgili birimleri: Bu Kanun ve diğer mevzuatla verilen hizmetleri yapmak, bu Kanun açısından karayolu taşımasına ilişkin gerekli

koordinasyonu sağlamak, tescile bağlı araçların muayenelerini yapmak veya yaptırmak, muayene istasyonlarını denetlemek, 35 inci madde hükümlerine aykırı hareket edenler hakkında tutanak düzenleyerek idari para cezası vermek, bu maddede belirlenen idari tedbirleri almak, trafik zabıtasının görev ve yetkileri saklı kalmak üzere, araçların ağırlık ve boyut kontrollerini yapmak veya yaptırmak ve denetlemek, aykırı görülen hususlarla ilgili olarak sorumlular hakkında idari para cezasına dair tutanak düzenlemek

2. Araçların ağırlık ve boyut kontrollerini yapmak üzere yetkilendirilenler, Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığınca denetlenir ve aykırı hareketi tespit edilen işletme sahipleri 1.700 Türk Lirası idari para cezası ile cezalandırılır. Yetkilendirme konusu işletme şartlarında giderilebilecek eksiklik olması hâlinde, işletme sahibine, bu eksiklikleri gidermesi için azamî on beş gün süre verilir. Bu süre zarfında eksikliklerin giderilmemesi hâlinde, izin belgesi iptal edilir.

3. Araçların ağırlık ve boyut kontrollerinin yapılması veya yaptırılması ile ilgili olarak Karayolları Genel Müdürlüğüne verilen hizmet sürdürülürken kullanılan ve Genel Müdürlüğün diğer hizmetleri ile ilişkili olmayan bina, arazi, arsa gibi taşınmazlar Maliye Bakanlığınca Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığına tahsis edilir. Bu görev yürütülürken yararlanılan tesisat ve teçhizat Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığına devredilir. Araçların ağırlık ve boyut kontrollerini yapmak üzere Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığınca yetkilendirme yapılması hâlinde tahsis edilen taşınmazlar ile devredilen tesisat ve teçhizatın kullanılması hususunda, Maliye Bakanlığının görüşü alınarak, Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı ile yetkilendirilenler arasında özel hukuk hükümleri gereğince sözleşme yapılabilir.

MADDE 9 - TARIM ORMAN VE KÖYİŞLERİ BAKANLIĞININ GÖREV VE YETKİLERİ

(Değişik: 18.01.1985 - KHK - 245/2 md.; Aynen kabul:28/3/1985-3176/2 md.) Bu Kanuna göre, Tarım Orman ve Köyüşleri Bakanlığının görev ve yetkileri şunlardır;

a) Orman yollarında;

1. Trafik düzeni ve güvenliği açısından anaorman yolları ile gerekli görülen diğer orman yollarında işaretlemeler yaparak tedbirler almak ve aldirmek,
2. Bu Kanunla ve bu Kanuna göre çıkarılan yönetmeliklerle orman yolları için verilen trafikle ilgili diğer görevleri yapmak,

b) Köy yollarında;

1. Trafik düzeni ve güvenliği açısından gerekli düzenleme ve işaretlemeleri yaparak, tedbir almak ve aldirmek,
2. Yol güvenliğini ilgilendiren konulardaki; kavşak durak yeri, yol dışı park yeri, aydınlatma ve benzeri tesislerin projelerini incelemek ve gerekenleri onaylamak,
3. Yapım ve bakımından sorumlu olduğu karayollarında 17 nci maddede sayılan tesisler için bağlantıyı sağlayacak geçiş yolları yönünden izin vermek,
4. Yetkili birimlerce veya trafik zabıtasınca tespit edilen trafik kaza analizi sonucu, karayolu yapısı ve işaretlemeye dayalı kaza nedenleri gözönünde bulundurularak gerekli tedbirleri almak,
5. Bu Kanunla ve bu Kanuna göre çıkarılan yönetmeliklerle köy yolları için verilen trafikle ilgili

diğer görevleri yapmak.

Köy yolları için sayılan görev ve hizmetlerden zorunlu ve gerekli görülenler orman yolları için de uygulanabilir.

MADDE 10 - BELEDİYE TRAFİK BİRİMLERİ, GÖREV VE YETKİLERİ

(Değişik: 18.01.1985 - KHK - 245/3 md.;Aynen kabul:28/3/1985-3176/3 md.) Bu Kanunla belediyelere verilen görevler il ve ilçe trafik komisyonları ve mahalli trafik birimleri ile işbirliği yapılarak yürütülür.

a) Kuruluş Her belediye başkanlığı bünyesinde, hizmet kapasitesi gözönünde tutularak İçişleri Bakanlığınca tespit edilecek ölçülere ve genel hükümlere göre,

belediye trafik şube müdürlüğü, şefliği veya memurluğu kurulur.

b) Görev ve yetkiler

1. Yapım ve bakımından sorulu olduğu yolları trafik düzeni ve güvenliğini sağlayacak durumda bulundurmak,

2. Gerekli görülen kavşaklara ve yerlere trafik ışıklı işaretleri, işaret levhaları koymak ve yer işaretlemeleri yapmak,

3. Karayolu yapısında ve üzerinde yapılacak çalışmalarda gerekli tedbirleri almak, aldirmek ve denetlemek,

4. Karayolunda trafik için tehlike teşkil eden engelleri gece veya gündüze göre kolayca görülebilecek şekilde işaretlemek veya ortadan kaldırmak,

5. Yol yapısı veya işaretleme yetersizliği yüzünden trafik kazalarının vukubulduğu yerlerde, yetkililerce teklif edilen tedbirleri almak,

6. Çocuklar için trafik eğitim tesisleri yapmak veya yapılmasını sağlamak,

7. Bu Kanun ve bu Kanuna göre çıkarılan yönetmeliklerle verilen diğer görevleri yapmak.

(Ek :25/6/1988 - KHK - 330/2 md.)

MADDE 11 -

(Mülga : 18.01.1985 - KHK - 245/16 md.)

MADDE 12 - İL VE İLÇE TRAFİK KOMİSYONLARI

(Değişik: 17/10/1996 - 4199/7 md.) İl ve İlçe Trafik Komisyonlarının kuruluşu ile görev ve yetkileri:

Kuruluş:

İl sınırları içinde mahalli ihtiyaç ve şartlara göre trafik düzeni ve güvenliği bakımından Yönetmelikte gösterilen konular ve esaslar çerçevesinde, illerde vali veya yardımcısının

başkanlığında, belediye, emniyet, jandarma, milli eğitim, karayolları ve Türkiye Şöförler ve Otomobilciler federasyonuna bağlı ilgili odanın temsilcileri; Valilikçe uygun görülen trafikle ilgili üniversite, oda, vakıf ve kamuya yararlı dernek veya kuruluşların birer temsilcisinden oluşan İl Trafik komisyonu, ilçelerde kaymakamın başkanlığında, aynı kuruluşların yöneticileri veya görevlendirecekleri temsilcilerinin katıldığı İlçe Trafik Komisyonu kurulur.

Kuruldaki üniversite, vakıf ve kamuya yararlı dernek veya kuruluşların temsilcilerinin toplam sayısı 3'ü geçemez.

Kuruluşu bulunan yerler hariç, İlçe Trafik Komisyonlarına karayolları temsilcilerinin katılması zorunlu değildir.

Gündeme konuları vali veya kaymakamlar tarafından belirlenir.

Bu komisyonlara, görüşleri alınmak üzere oy hakkı olmaksızın diğer kuruluş temsilcileri de çağrılabilir.

İlçe Trafik Komisyonu kararları, İl Trafik Komisyonunca incelenip vali tarafından onaylandıktan sonra yürürlüğe girer.

Kararlar oy çokluğu ile alınır. Oy eşitliği halinde Başkanın oyunun bulunduğu taraf çoğunluk sayılır.

İl Trafik Komisyonu kararları valinin onayı ile yürürlüğe girer.

İl ve İlçe Trafik Komisyon kararları, İl Trafik Komisyonunca incelenip vali tarafından onaylandıktan sonra yürürlüğe girer.

b) Görev ve yetkiler:

1. İl sınırları içinde mahalli ihtiyaç ve şartlara göre trafik düzeni ve güvenliğini sağlamak amacıyla gerekli tedbirleri almak.
2. Trafiğin düzenli bir şekilde akımını sağlamak bakımından alt yapı hizmetleri ile ilgili tedbirleri almak, trafikle ilgili sorunları çözümlenmek, bütün ülkeyi ilgilendiren Trafik Güvenliği yüksek Kurulunun müdahalesini gerektiren hususları İçişleri Bakanlığına iletmek.
3. Karayolu taşımacılığına ait mevzuat hükümleri saklı kalmak üzere, trafik düzeni ve güvenliği yönünden belediye sınırları içinde ticari amaçla çalıştırılacak yolcu ve yük taşıtları ile motorsuz taşıtların çalışma şekli ve şartları, çalıştırılabileceği yerler ile güzergahların tespit etmek ve sayılarını belirlemek,
4. Gerçek ve tüzel kişiler ile resmi ve özel kurum ve kuruluşlara ait otopark olmaya müsait boş alan, arazi ve arsaları geçici otopark yeri olarak ilan etmek ve bunların sahiplerine üçüncü kişilere işletmesi için izin vermek,
5. Bu Kanunla ve diğer mevzuatla verilen görevleri yapmak:

ÜÇÜNCÜ KISIM

KARAYOLU TRAFİK GÜVENLİĞİ, TRAFİK İŞARETLERİ, YAPI VE TESİSLER

MADDE 13 - KARAYOLU TRAFİK GÜVENLİĞİ

(DEĞİŞİK: Birinci fıkra; 13/07/2010-6001/34.md) Karayolunun yapımı, bakımı, işletilmesi ile görevli ve sorumlu bütün kuruluşlar, karayolu yapısını, trafik güvenliğini sağlayacak durumda bulundurmakla yükümlüdür.

Çeşitli kişi, kurum ve kuruluşlar, karayolu yapısında yapacakları ve esasları yönetmelikte belirtilen çalışmalarda;

- a) Yolun yapım ve bakımı ile görevli kuruluştan izin almak,
- b) Çalışmaları, gerekli önlemleri alarak, aldirarak ve devamlılığını sağlayarak, trafik akımını ve güvenliğini bozmayacak tarzda yapmak,
- c) Zorunlu nedenlerle meydana gelen arıza, engel ve benzerlerini en kısa zamanda ortadan kaldırarak karayolunu kullananlara ve araçlara zarar vermeyecek duruma getirmek,
- d) Şehir içi karayolu kenarında çeşitli tesislerin yapımı süresince; kaldırımlarda, tünel, tünel aydınlatılması ve benzerlerini yaparak güvenli geçiş sağlamak ve yaya yollarını trafiğe açık bulundurmak,

Zorundadırlar.

Bu çalışmalar sırasında meydana getirilen tehlikeli durum ve engeller bütün sorumluluk, bunları yaratan kişilere ait olmak üzere zabıtaca kaldırılır,

yapılan masraflar sorumlulara ödetilir.

(Dördüncü Fıkra Mülga : 18.01.1985 - KHK - 245/16 md.) Bu madde hükümlerine uymayanlar, fiil başka bir suç oluştursa bile ayrıca onbin lira para cezası ile cezalandırılırlar.

MADDE 14 - KARAYOLU YAPISI VE TRAFİK İŞARETLERİNİN KORUNMASI

Karayolu yapısı ve trafik işaretleri ile ilgili olarak;

- a) Karayolu yapısı üzerine, trafiği güçleştirecek, tehlikeye sokacak veya engel yaratacak, trafik işaretlerinin görülmelerini engelleyecek veya güçleştirecek şekilde bir şey koymak, atmak, dökmek, bırakmak ve benzeri hareketlerde bulunmak,
- b) Karayolu yapısını, trafik işaretlerini ve karayoluna ait diğer yapı ve güvenlik tesislerini, üzerlerine yazı yazarak, çizerek veya başka şekillerde bozmak, yerlerini değiştirmek veya ortadan kaldırmak,

Yasaktır.

Meydana gelen tehlike ve engeller, ilgili kuruluşlar ve zabıtaca ortadan kaldırılır, bozukluk ve eksiklikler yolun yapım ve bakımından sorumlu kuruluşça derhal giderilir, zarar karşılıkları ve masrafları sorumlulara ödetilir.

(Değişik : 03.11.1988 - 3493/28 md.) Bu madde hükmüne uymayanlara ellibin lira para cezası verilir.

MADDE 15 - TRAFİK İŞARETLERİ

(DEĞİŞİK: Birinci Fıkra; 13/07/2010-6001/34.md) Trafiği düzenlemede kullanılan işaret levhaları, ışıklı ve sesli işaretler, yer işaretlemeleri ile benzeri trafik işaretleri, karayolunun yapımı, bakımı, işletilmesi ile görevli kuruluşlarca temin ve tesis edilerek sürekliliği ve işlerliği sağlanır.

(İkinci Fıkra Mülga: 18.01.1985 - KHK - 245/16 md.) Görülen eksiklikler ilgili kuruluşlara bildirilerek giderilmesi sağlatılır.

Trafik işaretlerinin standart, anlam, nicelik ve nitelikleri ile diğer esasları İçişleri Bakanlığının görüşü alınarak Bayındırlık Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelikte gösterilir.

MADDE 16 - KARAYOLU DIŞINDA, KENARINDA VEYA ÜZERİNDEKİ DİĞER LEVHALAR, IŞIKLAR VE İŞARETLEMELER

Karayolu dışında, kenarında veya karayolu sınırı içinde, trafik işaretlerinin görülmelerini engelleyecek, anlamlarını değiştirecek veya güçleştirecek, tereddüte sebep olacak veya yanıltacak ve trafik için tehlike veya engel yaratacak şekilde levhalar, ışıklar, işaretlemeler ile, ağaç, direk, yangın musluğu, çeşme, parmaklık gibi yapı elemanları veya benzerlerini dikmek, koymak veya bulundurmamak yasaktır.

(Değişik : 18.01.1985 - KHK/245/5 md.; Aynen kabul: 28.03.1985-3176/5 md.) Zorunlu hallerde bunların bulunabileceği yer, nitelik ve nicelikleri ile hangi şartlarda bulunabileceği, hangilerinin izne bağlı olduğu ve bunlarla ilgili diğer esaslar ve 13 üncü maddede belirtilen karayolu yapısında yapılacak çalışmalar ile ilgili esaslar, İçişleri Bakanlığının görüşü alınarak Bayındırlık ve İskan Bakanlığınca çıkartılacak yönetmelikle düzenlenir.

Verilen izinler, ilgili valiliğe bildirilir.

(Değişik : 03.11.1988 - 3493/29 md.) Bu madde hükümlerine aykırı hareket edenler ellibin lira para cezası ile cezalandırılırlar.

(DEĞİŞİK: Son Fıkra; 13/07/2010-6001/34.md) Ayrıca bunlar, bütün sorumluluk ve giderler mal sahibine ait olmak üzere yolun yapımı, bakımı, işletilmesi ile ilgili kuruluşça kaldırılır.

MADDE 17 - BELEDİYE SINIRLARI DIŞINDA KARAYOLU KENARINDAKİ YAPI VE TESİSLER

Karayollarında her iki taraftan sınır çizgisine elli metre mesafe içinde bağlantıyı sağlayacak geçiş yolları yönünden; akaryakıt, servis, dolum ve muayene istasyonları, umuma açık park yeri ve garaj, terminal, fabrika, işhanı, çarşı, pazar yeri, eğlence yerleri, turistik yapı ve tesisler, inşaat malzemesi ocak ve harmanları, maden ve petrol tesisleri, araç bakım, onarım ve satım işyerleri ve benzeri trafik güvenliğini etkileyecek yapı ve tesisler için, o karayolunun yapım ve bakımı ile sorumlu kuruluştan izin alınması zorunludur.

Verilen izinler, ilgili valiliğe bildirilir.

İzinsiz yapılan bu gibi tesislerin yapımı ve işletilmesi yetkililerce durdurulacağı gibi, yönetmelikteki şartlar yerine getirilmeden işletme izni verilmez ve bağlantı yolu, her türlü gider sorumlulara ait olmak üzere yolun yapım ve bakımı ile ilgili kuruluşça ortadan kaldırılır.

(Değişik : 03.11.1988 - 3493/30 md.) Bu madde hükümlerine uymayanlar yüzbin lira para cezası ile cezalandırılırlar.

MADDE 18 - BELEDİYE SINIRLARI İÇİNDE BULUNAN KARAYOLU KENARINDAKİ YAPI VE TESİSLER

(Değişik: 18.01.1985 - KHK - 245/6 md.;Aynen kabul:28.03.1985-3176/6 md.) Belediye sınırları içindeki karayolları kenarında yapılacak veya açılacak 17 nci maddede sayılan yapı ve tesisler için;

a) Belediyelerden izin alınması,

b) (Değişik:17/10/1996 - 4199/8 md.) Belediyelerce bu izinin verilmesinde, trafik güvenliği bakımından bu tesisler hakkındaki Yönetmelikte belirlenen şartların yerine getirilmesini sağlamaları ayrıca Karayolları Genel Müdürlüğünün yapımı ve bakımından sorumlu olduğu karayolu kenarında yapılacak ve açılacak olanların bu yollara bağlantıları için bu Genel Müdürlüğün ilgili bölge müdürlüklerinden uygun görüş almaları,

Zorunludur.

İzinsiz yapılan bu gibi tesislerin yapımı ve işletilmesi yetkililerce durdurulacağı gibi, yönetmelikteki şartlar yerine getirilmeden işletme izni verilmez ve bağlantı yolu, her türlü gider sorumlulara ait olmak üzere yolun yapım ve bakımı ile ilgili kuruluşlarca ortadan kaldırılır.

(Değişik : 03.11.1988 - 3493/31 md.) Bu madde hükümlerine aykırı olarak izinsiz yapı yapanlar yüzbin lira para cezası ile cezalandırılırlar.

Bu madde ve 17 nci maddede belirtilen tesislere ait şartlar, izin ve denetim esasları Bayındırlık ve İskan Bakanlığınca düzenlenen yönetmelikte gösterilir.

DÖRDÜNCÜ KISIM

TESCİL VE TRAFİK BELGELERİ, TESCİL PLAKALARI, MOTORLU ARAÇLARA AİT ŞARTLAR VE MUAYENE

BİRİNCİ BÖLÜM

TESCİL VE TRAFİK BELGELERİ, TESCİL PLAKALARI

MADDE 19 - TESCİL BELGESİ ALMA ZORUNLULUĞU

Araç sahipleri araçlarını yönetmelikte belirtilen esaslara göre yetkili kuruluşa tescil ettirmek ve tescil belgesi almak zorundadırlar.

Ancak:

a) Tescil edildiği ülkenin tescil belgesi ve tescil plakası bulunan ve geçici olarak Türkiye'ye girmesine izin verilmiş olan araçlar,

b) Tescil edildiği ülkenin tescil belgesi ve tescil plakası bulunan ikili ve çok taraflı anlaşmalara

göre, Türkiye'de tescil zorunluluğundan muaf tutulmuş araçlar,

c) Araç imal, ithal, ihraç edenlerin ve satıcılığını yapanların, ithal, ihraç, depolama, teşhir ve satış amacıyla geçici olarak bu işlere mahsus yerlerde maliki olarak bulundurdıkları motorlu araçlar,

d) Tescil zorunluluğu bulunan motorlu taşıtlarla çekilenler ile 22 nci maddenin (c) bendine göre tescili gerekli görülenler hariç, bütün motorsuz taşıtlar,

Bu hükmün dışındadır.

MADDE 20 - (DEĞİŞİK: Başlık; 31/12/2010-5942/1 mad.) ARAÇLARIN SATIŞ, DEVİR VE TESCİLİ İLE BU İŞLEMLERLE İLGİLİ YETKİ VE SORUMLULUK

(Değişik: 18.01.1985 - KHK - 245/7 md.;Değiştirilerek kabul: 28.03.1985-3176/7 md.) Tescil süreleri, satış ve devirler, noterlerin sorumluluğu ile ilgili esaslar şunlardır:

a) Araç sahipleri,

(DEĞİŞİK: (1) numaralı alt bend; 25/02/2011-6111/55 mad.)

1. Tescili zorunlu ve ilk tescili yapılacak olan araçların satın alma veya gümrükten çekme tarihinden itibaren üç ay içinde tescili için; bunların hurda durumuna gelmesi hâlinde ise bir ay içinde tescilin silinmesi için ilgili trafik tescil kuruluşuna veya Emniyet Genel Müdürlüğünün belirleyeceği kamu kurum veya kuruluşları ile gerçek veya özel hukuk tüzel kişilerine başvurmak,

2. Tescilin yapılması veya silinmesi içinde yönetmelikte belirtilen bilgi ve belgeleri sağlamak,

Zorundadırlar.

b) Araçların giriş işlemlerini yapan gümrük idareleri bu durumu 15 gün içinde araç sahiplerinin beyan ettikleri tescil kuruluşuna bildirmekle yükümlüdürler.

c) Tescil belgesi, aracın başkasına satış veya devrine, hurdaya çıkarılmasına veya araçta, yönetmelikte belirtilen niteliklerin değişmesine kadar geçerli sayılır.

d) (DEĞİŞİK: (d) bend; 31/12/2010-5942/1 mad.) Tescil edilmiş araçların her çeşit satış ve devirleri, satış ve devri yapılacak araçtan dolayı motorlu taşıtlar vergisi, gecikme faizi, gecikme zammı, vergi cezası ve trafik idari para cezası borcu bulunmadığının tespit edilmesi ve taşıt üzerinde satış ve/veya devri kısıtlayıcı herhangi bir tedbir veya kayıt bulunmaması halinde, araç sahibi adına düzenlenmiş tescil belgesi veya trafik tescil kayıtları esas alınarak noterler tarafından yapılır. Noterler tarafından yapılmayan her çeşit satış ve devirler geçersizdir.

Satış ve devir işlemi, siciline işlenmek üzere üç işgünü içerisinde ilgili trafik tescil kuruluşu ile vergi dairesine bildirilir. Bu bildirimle birlikte alıcı adına trafik tescil işlemi gerçekleşmiş sayılır. Satış ve devir tarihi itibarıyla, 197 sayılı Motorlu Taşıtlar Vergisi Kanunu hükümleri uyarınca eski malikin vergi mükellefiyeti sona erer, yeni malikin vergi mükellefiyeti başlar.

Yapılan satış ve devir işlemi üzerine noterler tarafından yeni malik adına bir ay süreyle geçerli tescile ilişkin geçici belge düzenlenir.

197 sayılı Kanununun 13 üncü maddesinde yer alan sorumluluk hükümleri saklı kalmak kaydıyla, anılan maddede ve bu bentte yer alan isteme ve bildirmeleri elektronik ortamda yaptırmaya ve bu konuda yükümlülük getirmeye, elektronik bildirmelere ilişkin usul ve esasları belirlemeye Gelir İdaresi Başkanlığı ve Emniyet Genel Müdürlüğü yetkili olup, bu kurumlar satış, devir ve tescile ilişkin işlemlerin gerçekleştirilmesi için gerekli elektronik veri akışını sağlarlar. Satış ve devir işlemlerini yapanlar, bu işlemler sırasında edindikleri bilgileri ifşa ettikleri takdirde Türk Ceza Kanununun 239 uncu maddesi uyarınca cezalandırılırlar.

Satış ve devir işlemlerinin bildiriminden itibaren bir aylık süre içerisinde ilgili trafik tescil kuruluşu veya Emniyet Genel Müdürlüğünün uygun gördüğü kamu kurum veya kuruluşları tarafından yeni malik adına tescil belgesi düzenlenerek elden veya posta aracılığıyla teslim edilir. Tescil belgesinin bir ay içerisinde teslim edilememesi halinde yeni malike sorumluluk yüklenemez.

Bu bentte düzenlenen satış ve devir işlemleri her türlü harçtan, bu işlemlere ilişkin düzenlenen kağıtlar damga vergisi ve değerli kağıt bedellerinden istisnadır. Trafik tescil kuruluşunda yeni malik adına yapılacak tescil nedeniyle düzenlenmesi gereken değerli kağıtların bedelleri, satış ve devir esnasında noterler tarafından tahsil edilir ve 1512 sayılı Noterlik Kanununun 119 uncu maddesi uyarınca beyan edilerek ödenir. Bu bentte yer alan işlemler sebebiyle noterlere herhangi bir pay veya aidat ödenmez.

1512 sayılı Kanununun 112 nci maddesi uyarınca belirlenen ücret uygulanmaksızın satış ve devre ilişkin her türlü işlem karşılığında toplam 20 Türk Lirası maktu ücret alınır. Söz konusu ücret, her takvim yılı başından geçerli olmak üzere önceki yılda uygulanan ücret tutarının o yıl için 213 sayılı Vergi Usul Kanunu uyarınca tespit ve ilan olunan yeniden değerlendirme oranında artırılması suretiyle hesaplanır.

Haciz, müsadere, zapt, buluntu, trafikten men gibi nedenlerle; icra müdürlükleri, vergi dairesi müdürlükleri, milli emlak müdürlükleri ile diğer yetkili kamu kurum ve kuruluşları tarafından satışı yapılan araçların satış tutanağının bir örneği aracın kayıtlı olduğu trafik tescil kuruluşlarına üç işgünü içerisinde gönderilir. Aracı satın alanlar gerekli bilgi ve belgeleri sağlayarak ilgili trafik tescil kuruluşundan bir ay içerisinde adlarına tescil belgesi almak zorundadırlar. Alıcıların tescil belgesi almak için süresinde başvuramaları halinde bu araçları alıcıları adına re'sen kayıt ve tescil ettirmeye Emniyet Genel Müdürlüğü yetkilidir.

Bu bendin uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye İçişleri ve Maliye Bakanlıkları yetkilidir.

(DEĞİŞİK: (e) bend; 31/12/2010-5942/1 mad.) e) Araç satın alıp, bu maddenin birinci fıkrasının (a) bendinin (1) numaralı alt bendine uymayanlar ile (d) bendinin sekizinci paragrafı hükümlerine göre bir ay içerisinde tescil belgesi almayan alıcılara 130 Türk Lirası, (d) bendi hükümlerine uymayan noterlere ise her bir işlem için 1.000 Türk Lirası idari para cezası verilir. Tescil yapılmadan trafiğe çıkarılan araçlar, tescil yapıncaya kadar trafikten men edilir.

MADDE 21 - TRAFİK BELGESİ VE TESCİL PLAKASI ALMA ZORUNLULUĞU

Tescil edilen araçlar, "Trafik Belgesi" ve "Tescil Plakası" alınmadan karayollarına çıkarılamaz. (EK: Cümle; 25/02/2011-6111/56 mad.) Ancak, ilk tescili yapılan araçlar için düzenlenen tescile ilişkin geçici belgelerin geçerlilik süresi içinde, trafik belgesi alma zorunluluğu aranmaz.

(Değişik : 03.11.1988 - 3493/32 md.) Bu madde hükmüne uymayan sürücüler ellibin lira para cezası ile cezalandırılırlar.

Bu gibi araçlar eksiklikleri giderilinceye kadar trafikten men edilir.

Trafik belgesi, tescil belgesi geçersiz duruma gelince sürekli olarak, üzerinde eksik veya yanlış bilgi bulunması halinde geçici olarak trafik zabıtasınca geri alınır.

MADDE 22 - BELGE VE PLAKA VERMEYE YETKİLİ KURULUŞLAR

(Değişik: 18.01.1985 - KHK - 245/8 md.;Aynen kabul 28.03.1985-3176/8 md.) Yönetmelikte gösterilen esaslara göre:

a) Askeri maksatlarla kullanılan Türk Silahlı Kuvvetlerine ait bütün araçlar ile çeşitli anlaşmalara göre askeri amaçla yurdumuzda bulunan kuruluşlara ait araçların tescilleri Türk Silahlı Kuvvetlerince,

b) Raylı sistemle çalışan araçların tescilleri, kullanıldığı yerlere göre ait olduğu kuruluşlarca,

c) İş makinesi türünden araçların tescilleri;

1. Kamu kuruluşlarına ait olanlar ilgili kuruluşlarınca,

2. (Değişik: 17/10/1996 - 4199/10 md.)Özel veya tüzelkişilere ait olanlardan; tarım kesimindekullanılanlar Ziraat Odalarınca, tarımkesimindekullanılanların dışında kalan ve sanayi,bayındırlık ve diğer kesimlerde kullanılanların tescilleri Ticaret Odaları veya Ticaret ve Sanayi Odalarınca,

d) Tarım kesiminde kullanılanlar hariç, İl Trafik Komisyonlarından karar alınmak şartı ile motorsuz taşıtlardan gerekli görülenlerin tescilleri belediyelerce,

(MÜLGA: (e) bendi; 25/02/2011-6111/57 mad.) Yapılır, belge ve plakaları verilir.

(EK: Fıkra; 25/02/2011-6111/57 mad.) Birinci fıkrada sayılanlar dışında kalan bütün araçların tescilleri, araca ait belgelerin düzenlenmesi, kişiselleştirilmesi, kişiselleştirilen belgelerin basımı ve ilgililerine elden veya posta aracılığı ile teslimi işlemleri Emniyet Genel Müdürlüğü veya bağlı trafik tescil kuruluşlarınca yapılır. Emniyet Genel Müdürlüğü; ilk tescili yapılacak araçların tesciline esas teşkil edecek işlemleri elektronik ortamda bilgi paylaşımı yoluyla yapmak üzere, elektronik ortamda oluşturduğu bir ay süre ile geçerli tescile ilişkin geçici belgeyi basmak ve araç sahibine vermek üzere kamu kurum veya kuruluşları ile gerçek veya özel hukuk tüzel kişilerini yetkilendirebilir. Yetkilendirilen bu gerçek veya özel hukuk tüzel kişileri, yapacakları işlemleri aralarında düzenleyecekleri protokol çerçevesinde başka gerçek veya özel hukuk tüzel kişilerine de yaptırabilirler. Araca ait kişiselleştirilen belgelerin basımı ve ilgililerine elden veya posta yoluyla teslimi, Emniyet Genel Müdürlüğü tarafından belirlenen kamu kurum veya kuruluşları ile özel hukuk tüzel kişilerine de yaptırılabilir. Bu işlemlerin yapılmasına dair usûl ve esaslar yönetmelikte belirlenir.

Tescil belgesinin bir ay içinde teslim edilememesi hâlinde, buna ilişkin olarak araç sahibine sorumluluk yüklenemez.

Genel hükümlerden kaynaklanan sorumlulukları saklı kalmak üzere, ikinci fıkra hükmüne göre yetkilendirilmiş gerçek veya özel hukuk tüzel kişilerine, belirlenen usûl ve esaslara aykırı

hareket etmeleri halinde tespitin yapıldığı yerin mülki amiri veya bu konu ile ilgili olarak yetkilendireceği trafik tescil birim amiri tarafından on bin Türk Lirası idarî para cezası verilir.

Tescile ilişkin geçici belge, 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun uygulanmasında resmî belge sayılır.

MADDE 23 - BELGE VE PLAKALARIN ARAÇLAR ÜZERİNDE BULUNDURULMASI ZORUNLULUĞU

Araçlar, tescil belgesi, trafik belgesi ve tescil plakaları araç üzerinde ve uygun durumda bulundurulmadan trafiğe çıkarılamaz.

Bu madde hükmüne uymayanlar onbin lira para cezası ile cezalandırılırlar.

MADDE 24 - TRAFİK BELGESİ VERİLMESİ İÇİN ZORUNLU BELGELER

(Değişik Birinci Fıkra: 18.01.1985 - KHK - 245/9 md.;Aynen kabul: 28.03.1985-3176/9 md.) Trafik belgesi verilebilmesi için araca ait tescil belgesi ve mali sorumluluk sigorta belgesinin ibrazı zorunludur.

Tescil belgesi, trafik belgesi ve tescil plakalarının verilmesi şartları, geçerlilikleri, süreleri, nicelik ve nitelikleri ile diğer esaslar yönetmelikte gösterilir.

MADDE 25 - GEÇİCİ TRAFİK BELGELERİ İLE GEÇİCİ TESCİL PLAKALARI

Tescilsiz olup, karayolunda geçici olarak kullanılacak araçlara mali mesuliyet sigortası yaptırılmış olmak şartı ile ilgili tescil bürosundan geçici trafik belgesi ile geçici tescil plakası alınması zorunludur.

Geçici trafik belgeleri ve geçici tescil plakalarının çeşitleri, verilme şartları, geçerlilik süreleri, nicelik ve nitelikleri, yurt dışından getirilecek veya yurt dışına götürülecek olan araçlara geçici tescil plakası verilmesi şartları ile diğer esaslar yönetmelikte belirtilir.

(Değişik : 03.11.1988 - 3493/33 md.) Bu madde hükümlerine uymayanlar ellibin lira para cezası ile cezalandırılırlar.

Ayrıca, trafik zabıtasınca bu geçici belge ve plakalar iptal edilerek,

araçlar trafikten men edilir.

MADDE 26 - ARAÇLARA AİT TRAFİK AYIRIM İŞARETLERİ VE DİĞER İŞARETLER

Belirli araçlarda, çalışma yerini ve şeklini, kapasite ve diğer niteliklerini belirleyen plaka, ışık, renk, şekil, sembol ve yazı gibi ayırım işaretleri bulundurulması zorunludur.

(Değişik:17/10/1996 - 4199/11 md.) Araçların dışında bulundurulması zorunlu işaretlerden başka, araçlara, işaret, resim, şekil, sembol, ilan, flama, bayrak ve benzerlerinin takılması, bulundurulması, yazılması, sesli ve ışıklı donanımların bulundurulması ve izin verilmesine dair esas ve usuller ile diğer hususlar için İçişleri Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelikle gösterilir.

(MÜLGA : Üçüncü Fıkra; 03/03/2001-4629/6 md.) (DEĞİŞİK : Dördüncü Fıkra; 21/05/1997-4262/4 md.) Bu maddenin birinci fıkrası hükmüne uymayan sürücüler 1.800.000 lira para cezası

ile cezalandırılırlar. İkinci fıkrasına göre çıkarılacak yönetmelik hükümlerine aykırı davranan sürücüler de 1.800.000 lira para cezası ile cezalandırılır. Sürücü, aynı zamanda araç sahibi değilse, ayrıca tescil plakasına da aynı miktar için ceza tutanağı düzenlenir.

Ayırım işaretleri bulunmayan araçlar trafik zabıtasınca trafikten men edilir.

Yönetmelikte belirtilen şartlara aykırı olarak bulunduranlarla, araçlara izin alınmadan yazılan yazılar sildirilir veya takılan donanımlar bütün giderler ve sorumluluk işletene ait olmak üzere söktürülür.

MADDE 27 - TANINMA İŞARETLERİ

Esasları yönetmelikte açıklanan ve araçların tanınmasına yarayan, motor-şasi, seri numaraları, gerektiğinde yüklü, yüksüz ağırlıkları gibi işaretleri bulunmayan araçlara trafik belgesi verilmez.

Tanınma işareti bulunmayan veya bilinmeyen araçların, işaretleri tescil bürolarınca belirlenir ve belgelerine işlenir.

MADDE 28 - DEVLET MALI ARAÇLARIN AYIRIM İŞARETLERİ VE TESCİL PLAKALARI

Devlet malı araçların tescil plakalarının rengi ayrı olur.

Emniyet araçlarının renklerine göre boyama şekli ile ayırım işaretleri diğer resmi ve özel kuruluşlarla gerçek ve tüzelkişilere ait araçlarda kullanılamaz.

Bu maddenin ikinci fıkrasına aykırı olarak boyanan veya ayırım işareti kullanan araçlar aykırılık giderilinceye kadar trafikten men edilir.

(Değişik : 03.11.1988 - 3493/35 md.) Bu madde hükmüne uymayanlar onbin lira para cezası ile cezalandırılır.

İKİNCİ BÖLÜM

MOTORLU ARAÇLARA AİT ŞARTLAR

MADDE 29 - ARAÇLARIN KARAYOLUNA UYGUNLUĞU VE TEKNİK ESASLAR

(Değişik: 17/10/1996 - 4199/12 md.) Araçların yapım ve kullanma bakımından karayolu yapısına ve trafik güvenliğine uyması zorunludur. Yapım safhasında, araçların Tip Onayı Yönetmeliği ile buna bağlı diğer yönetmeliklerin çıkarılmasına Sanayi ve Ticaret Bakanlığı yetkilidir. tip Onayı Yönetmeliği ve buna bağlı diğer yönetmelikler Bayındırlık ve İskan Bakanlığının görüşü alınarak Sanayi ve Ticaret Bakanlığınca düzenlenir.

MADDE 30 - ARAÇLARIN TEKNİK ŞARTLARA UYGUNLUĞU

Araçların, esasları yönetmelikte belirtilen şekilde ve tarzda teknik şartlara uygun durumda bulundurulması zorunludur.

a) Servis freni, dış ışık donanımından yakını ve uzağı gösteren ışıklar ile park, fren ve dönüş ışıkları noksan, bozuk veya teknik şartlara aykırı olan araçları kullanan sürücüler onbeşbin lira

para cezası,

b) Diğer eksiklik ve bozuklukları bulunan araçlarla, görüşü engelleyecek veya bir kaza halinde içindekiler için tehlikeli olabilecek süs, aksesuar,

eşya ve çıkıntılı olan araçları kullananlarla karayolunu kullananlar için tehlike yaratacak şekilde olan veya görüşü engelleyecek ve çevredekileri rahatsız edecek derecede duman veya gürültü çıkaran araçları kullanan sürücüler onbeşbin lira para cezası ile cezalandırılırlar.

Bu maddenin (a) bendinde belirtilen eksiklik ve bozuklukları bulunan araçlar, teknik şartlara uygun duruma getirilinceye kadar trafik zabıtasınca trafikten men edilebilir. (b) bendindeki şartlara uymayan ve uyumsuzluğu trafik emniyetini tehlikeye düşürmeyecek nitelikte olan araçların şartlara uygun duruma getirilmesi ihtar olunur. İhtarda verilen süre için teknik şartlara uygun duruma getirilmediğinin tespiti halinde araç trafik zabıtasınca trafikten men edilir.

MADDE 31 - ARAÇLARDA BULUNDURULMASI ZORUNLU GEREÇLER

(08.03.2000 gün ve 4550 sayılı Kanununun 1. maddesi ile değiştirilmiştir.) Araçlarda;

a) Özelliklerine ve cinslerine göre, yönetmelikte nitelik ve nicelikleri belirtilen gereçlerin,

b) Kamyon, çekici ve otobüslerde ayrıca takoğraf, taksi otomobillerinde ise taksimetre,

Bulundurulması ve kullanılabilir durumda olması zorunludur. Ancak, 2918 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önceki yıllarda üretilen araçlarla, resmi taşıt olarak tescil edilmiş ve edilecek olanlar ile şehiriçi ve belediye mücavir alanı içerisinde yolcu ve yük nakliyatı yapanlarda takoğraf bulundurma ve kullanma zorunluluğu aranmaz. Takoğraf cihazları mekanik, elektronik olabileceği gibi elektro mekanik de olabilir.

Birinci fıkranın (a) bendinde sayılan gereçleri bulundurmayan, kullanmayan veya kullanılabilir durumda bulundurmayan sürücüler 8,500,000 lira; (b) bendine göre araçlarında taksimetre, takoğraf bulundurmayan, kullanmayan veya kullanılabilir durumda bulundurmayan sürücüler 34,800,000 lira para cezası ile cezalandırılırlar. Sürücü aynı zamanda araç sahibi değilse ayrıca, tescil plakasına da aynı miktar için ceza tutanağı düzenlenir. Aynı bentte belirtilen cihazları bozuk imal edenler veya bozulmasına vasıta olanlar ile bu durumdaki cihazları kullanan araç sürücüleri ve işletenleri üç aydan altı aya kadar hafif hapis cezası ve 526,700,000 lira hafif para cezası ile cezalandırılırlar. Ayrıca (b) bendi hükmüne uygun durumda bulunmayan araçlar trafik zabıtasınca; eksiklikleri giderilinceye kadar trafikten men edilir.

MADDE 32 - ADRES DEĞİŞTİRME VE ARAÇLAR ÜZERİNDEKİ DEĞİŞİKLİKLERİ BİLDİRME

Araçlar üzerinde yönetmelikte belirtilen şekillerde yapılacak her türlü değişikliğin ve adres değişikliklerinin işleten tarafından otuz gün içinde tescili yapan kuruluşa bildirilmesi zorunludur.

Bu madde hükmüne uymayanlar onbin lira para cezası ile cezalandırılırlar.

Üzerinde teknik değişiklik yapılan araçlar, değişikliğin şartlara uygun olarak yapıldığı belgelenip bu durum ilgili tescil bürosunda tescil edilinceye ve trafik belgesine işleten tarafından yazdırılıncaya kadar trafikten men edilir.

MADDE 33 - TAŞINMASI ÖZEL İZNE BAĞLI YÜKLER

Ağırlık ve boyutları bakımından özelliği olan, başka ulaşım sistemleri ile taşınması mümkün olmayan ve taşıma sınırını aşmış da taşınması zorunlu olan yüklerin taşınması için, Karayolları Genel Müdürlüğünden izin alınması zorunludur.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

ARAÇLARIN MUAYENESİ VE MUAYENEYE YETKİLİ KURULUŞLAR

MADDE 34 - ARAÇLARIN MUAYENESİ

Trafiğe çıkarılacak motorlu araçların teknik şartlara uyup uymadığı ekonomik yapıları da dikkate alınmak suretiyle belirli zamanlarda muayene edilerek tespit edilir.

(Ek:17/10/1996 - 4199/14 md.)Bu Kanuna, göre yaptırılması zorunlu olan mali sorumluluk sigortası geçerli teminat tutarları üzerinden yaptırılmamış araçlar, muayeneye alınmazlar.

Motorlu araçların muayenelerinin, yönetmelikte belirtilen süreler içinde yaptırılması zorunludur.

(Değişik Fıkra: 25.06.1988 - KHK - 330/3 md.;Aynen kabul:31.10.1990-3672/2 md.) Muayene süresi dolmadan kazaya karışması sonucu yetkili zabıtaca muayenesi gerekli görülenler ile üzerinde değişiklik yapılan araçların ayrıca özel muayenesi zorunludur. Bu muayeneler öncelikle yapılır.

Karayollarında kullanılmakta olan araçların, teknik şartlara uyup uymadığı trafik zabıtasınca kontrol edilerek her an muayeneleri yapılabilir.

Muayene süresi geçirilen veya sahip değiştirme hali hariç, özel muayene yaptırılması zorunlu olduğu halde yaptırılmamış araçları kullanan sürücüler onbin lira para cezası ile cezalandırılırlar.

(Ek: fıkra; 31/07/2004 - 5228/44.md) Bu araçlar trafikten men edilir ve en yakın muayene istasyonuna gönderilirler.

(Ek : Son fıkra 31/07/2004 - 5228/44.md) Muayene istasyonu açma yetkisi verilen gerçek ve tüzel kişiler; muayeneleri süresi içinde yaptırılmayan veya geç yaptırılan araçlara ilişkin bilgileri, şekli ve içeriği Maliye Bakanlığınca belirlenecek bir tutanak ile en yakın trafik kuruluşuna bildirir. Trafik kuruluşuna iletilen tutanaklar hakkında bu Kanun hükümlerine göre işlem yapılır.

MADDE 35 - MUAYENEYE YETKİLİ KURULUŞLAR

(DEĞİŞİK : 35 nci Madde; 31/07/2004 - 5228/45 md.) Araçların muayeneleri, (EK : İbare; 21/07/2005 - 5398/20 md.) "Ulaştırma Bakanlığına ait muayene istasyonlarında veya bu Bakanlık tarafından işletme yetki belgesi ile yetki verilmesi halinde ise" yetki verilen gerçek veya tüzel kişilere ait muayene istasyonlarında yapılır. Yetki verilen gerçek veya tüzel kişiler, bu yetkilerini (EK : İbare; 21/07/2005 - 5398/20 md.) "Ulaştırma Bakanlığının onayı ile" alt işleticilere aynı standartları sağlamak koşulu ile devredebilirler. Bu devir, yetki verilen gerçek ve tüzel kişilerin sorumluluklarını ortadan kaldırmaz. Bu istasyonların yönetmelikler doğrultusunda aranan nitelik ve şartlara uygunluğunun saptanması sonucunda işletme belgesi Ulaştırma Bakanlığı tarafından verilir.

Muayene istasyonlarınca; otobüs, kamyon, çekici ve tanker için 100 milyon lira, otomobil, minibüs, kamyonet, özel amaçlı taşıt, arazi taşıtı, römork ve yarı römork için 75 milyon lira,

traktör (römorklu-römorksuz) motosiklet,

motorlu bisiklet için 40 milyon lira muayene ücreti (katma değer vergisi hariç) alınır. Bu maddede sayılanların dışındaki araçların hangi gruba gireceği Ulaştırma Bakanlığınca belirlenir. Bu ücretler ile bu maddede yer alan para cezaları, her takvim yılı başından geçerli olmak üzere, her yıl sonunda o yıl için Vergi Usul Kanunu hükümleri uyarınca tespit ve ilan olunan yeniden değerlendirme oranında artırılarak belirlenir. Bu suretle hesaplanan ücret tutarlarında 1.000.000 liranın altındaki tutarlar dikkate alınmaz. Muayene süresi geçirilen her ay için muayene ücreti, yetki verilen gerçek veya tüzel kişi ya da alt işleticiler tarafından, %5 fazlası ile tahsil edilir. Ay kesirleri tam ay olarak hesap edilir. Bakanlar Kurulu, uygulanmakta olan muayene ücretlerini her beş yılda bir %20'ye kadar artırmaya veya eksiltmeye yetkilidir.

Yetki verilen gerçek veya tüzel kişilerce bir ay içinde muayene ücreti olarak doğrudan elde edilen hasılat ile yetki devrettikleri alt işleticilerce muayene ücreti olarak elde edilen hasılat tutarı toplamının (katma değer vergisi hariç) ilk üç yıl %30'u, sonraki yedi yıl %40'ı, daha sonraki on yıl %50'si ile %5 oranında fazla tahsil edilen tutarın tamamı Hazine payı olarak, izleyen ayın yedinci günü akşamına kadar, yetki verilen gerçek veya tüzel kişi tarafından, yıllık gelir veya kurumlar vergisi yönünden bağlı olduğu vergi dairesine şekli ve içeriği Maliye Bakanlığınca belirlenen bir bildirim ile birlikte ödenir.

Bu madde gereğince ödenmesi gereken Hazine payını süresinde ödemeyen ya da eksik ödeyen yetki verilen gerçek veya tüzel kişilerden, söz konusu tutarlar 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre ilgili vergi dairesince tahsil edilir. Muayene edilen araç sayısı ve muayene ücretinin eksik bildirilmesi veya hiç bildirilmemesi nedeniyle süresinde ödenmeyen Hazine payı, ödenmesi gerektiği tarihten itibaren aynı Kanunun 51 inci maddesine göre uygulanacak gecikme zammı ile birlikte tahsil edilir.

Ayrıca, eksik bildirilen veya hiç bildirilmeyen muayene ücretine ilişkin Hazine payının üç katı tutarında idari para cezası uygulanır. Söz konusu ceza tutarı ilgisine yapılacak tebliğ tarihinden itibaren bir ay içinde ödenir.

Para cezasına dava açılması tahsilatı durdurmaz.

Askeri araçlarla, raylı sistemle çalışan veya iş makinesi türünden araçların muayeneleri yönetmelikte belirlenen esaslara göre tescilini yapan kuruluşlarca yapılır.

Muayene istasyonlarında bulunacak makine, araç, gereç ile personelin nitelikleri, işletme, çalışma ve denetleme usulleri ve işletme belgesi ile diğer şartlar ve esaslar Ulaştırma Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelikte gösterilir.

Ulaştırma Bakanlığı tarafından işletme belgesi ile yetki verildiği halde, yönetmelikte belirtilen işletme şartlarına uymayan ve muayeneleri gerektiği şekilde yapmayan gerçek ve tüzel kişilere ilk seferinde bu istasyon için üçmilyar lira para cezası ile onbeş gün eksikliklerini düzeltme müddeti verilir. İkinci tekrarında aynı istasyon için beşmilyar lira para cezası ile onbeş gün eksikliklerini düzeltme müddeti verilir. Bir yıl içerisinde üçüncü tekrarında onmilyar lira para cezası verilir ve bu istasyonun işletme belgesi iptal edilir. Bu para cezaları ilgisine tebliğ edildiği tarihten itibaren onbeş gün içinde işletmecinin gelir veya kurumlar vergisi yönünden bağlı olduğu vergi dairesine ödenir, süresinde ödenmeyen tutarlar 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre tahsil edilir.

Para cezasına dava açılması tahsilatı durdurmaz.

Özelleştirme İdaresi Başkanlığı tarafından yürütülmekte olan Araç Muayene İstasyonları/Hizmetinin özelleştirilmesinde değer tespit işlemleri indirgenmiş nakit akımları (net bugünkü değer) yöntemine göre yürütülür.

BEŞİNCİ KISIM

SÜRÜCÜ BELGELERİ VE SÜRÜCÜLER

MADDE 36 - SÜRÜCÜ BELGESİ ALMA ZORUNLULUĞU

(DEĞİŞİK:MADDE 36;24/05/2013-6487/18.md) Motorlu araçların, sürücü belgesi sahibi olmayan kişiler tarafından karayollarında sürülmesi ve sürülmesine izin verilmesi yasaktır.

Araçlar, Yönetmelikte sınıfları belirtilen sürücü belgelerine sahip sürücüler ile çok taraflı anlaşmalara göre sürücü belgesi bulunan veya geçerli uluslararası sürücü belgesi olan kişilerce sürülebilir.

Buna göre;

- a) Sürücü belgesi olmayanların,
- b) Mahkemelerce veya Cumhuriyet savcılıklarınca ya da bu Kanunda belirtilen yetkililerce sürücü belgesi geçici olarak ya da tedbiren geri alınanların,
- c) Sürücü belgesi iptal edilenlerin,

araç kullanarak trafiğe çıktıklarının tespiti hâlinde, bu kişilere 1.407 Türk Lirası idari para cezası verilir. Ayrıca, aracın sürücü belgesiz kişilerce sürülmesine izin veren araç sahibine de tescil plakası üzerinden aynı miktarda idari para cezası verilir.

MADDE 37 - SÜRÜCÜ BELGESİ ALMASI ZORUNLU OLMAYANLARDA ARANACAK ŞARTLAR

Sürücü belgesi almaları zorunlu olmamakla beraber;

Bisiklet kullananların 11, motorsuz taşıtları kullananlar ile hayvan sürücülerinin 13 yaşını bitirmiş olmaları, bedensel ve ruhsal bakımdan sağlıklı bulunmaları zorunludur.

Durumları bu madde hükmüne uymayanlara araç kullandıran ve hayvanları tevdi edenler onbin lira para cezası ile cezalandırılırlar.

MADDE 38 - SÜRÜCÜ BELGESİ SINIFLARI

(DEĞİŞİK:MADDE 38;12/07/2013-6495/15.md) Sürücü belgesi sınıfları, belge sahiplerine sürme yetkisi verilen motorlu araçların cinsleri, özellikleri, sürücü belgelerinin şekli, içeriği ve verilmesine ilişkin hususlar ile Uluslararası Sürücü Belgesinin verilmesine dair usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir.

MADDE 39 - SÜRÜCÜ BELGELERİNE AİT ESASLAR

(DEĞİŞİK:MADDE 39;12/07/2013-6495/16.md) Sürücü belgesi sahiplerinin, sürücü belgelerinin sınıfına göre sürmeye yetkili oldukları araçlar ile Türk vatandaşlarının ve yabancıların dış ülkelerden aldıkları sürücü belgelerinin ülkemiz sürücü belgeleri ile değiştirilmesine ve dış ülkelerden aldıkları sürücü belgeleriyle ülkemizde araç kullanmalarına ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir.

Sürücü belgesi sahiplerinin, sürücü belgelerinin sınıfına göre sürmeye yetkili oldukları araçların dışındaki araçları sürmeleri yasaktır. Bu fıkra hükmüne aykırı hareket eden sürücüye 700 Türk Lirası idari para cezası verilir. Bu kişilere araç kullandıran araç sahibine de tescil plakası üzerinden aynı miktarda idari para cezası verilir.

Sürücü belgeleri süreli olarak verilir. Belgelerin geçerlilik süreleri, yenilenmesinde aranacak şartlar ile diğer usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir. Bu şekilde yenilenen sürücü belgelerinden harç alınmaz. Geçerlilik süresi dolan sürücü belgesi ile araç kullanan sürücüye 343 Türk Lirası idari para cezası verilir ve sürücü belgesi geri alınır.

Dış ülkelerden aldıkları sürücü belgeleri ile yönetmelikte belirtilen süre ve şartlara aykırı olarak araç kullananlar hakkında her seferinde 343 Türk Lirası idari para cezası verilir.

MADDE 40 - DIŞ ÜLKELERDEN ALINMIŞ OLAN SÜRÜCÜ BELGELERİ

(MÜLGA:MADDE 40; 12/07/2013-6495/24.md)

MADDE 41 - SÜRÜCÜ ADAYLARINDA ARANACAK ŞARTLAR

(DEĞİŞİK:MADDE 41;12/07/2013-6495/17.md) Sürücü belgesi alacakların;

- a) Yönetmelikte belirlenen yaş ve deneyim şartlarını taşımaları,
  - b) Öğrenim durumu itibarıyla en az ilkokul düzeyinde eğitim almış olmaları,
  - c) İçişleri ve Sağlık bakanlıklarınca müştereken çıkarılacak yönetmelikte belirlenen sağlık şartlarını taşımaları,
  - d) Sürücü kurslarında teorik ve uygulamalı eğitimini tamamlayıp sürücü sınavlarını başarıyla tamamlayarak, motorlu taşıt sürücüsü sertifikası almış olmaları,
  - e) Adli sicilinde, 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 188, 190 ve 191 inci maddeleri, 21/3/2007 tarihli ve 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanununun 4 üncü maddesinin yedinci fıkrası, 10/7/1953 tarihli ve 6136 sayılı Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Kanunun 12 nci maddesinin ikinci ve takip eden fıkralarında belirtilen suçlardan hüküm giydiğine dair kayıt bulunmaması,
  - f) Önceden verilmiş aynı sınıf bir başka sürücü belgesinin bulunmaması,
  - g) Başka sınıf sürücü belgesi alabilmek için, daha önce verilmiş ancak geri alınmış olan sürücü belgesinin bu Kanunda öngörülen şartlar yerine getirildiği için sahibine iade edilmiş olması,
- zorunludur.

Sürücüler ile sürücü adaylarının hangi şartlarda ve hangi sınıf sürücü belgesi alabilecekleri ile bunların araç kullanma şartları, kullanılacak araçların niteliklerine ve sağlık şartlarına dair usul ve esaslar İçişleri ve Sağlık bakanlıklarınca çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

Bu maddede aranan şartlardan herhangi biri mevcut olmadan veya hileli yollarla temin edilmiş olduğunun anlaşılması hâlinde, sürücü belgesi, Emniyet Genel Müdürlüğü veya bağlı trafik tescil kuruluşlarınca iptal edilir. Bu kişilere, bu madde hükümlerine uygun olarak yeniden sürücü sertifikası alınması hâlinde yeniden sürücü belgesi verilir.

Sürücü belgesi alındıktan sonra bu maddenin birinci fıkrasının (e) bendinde belirtilen suçlardan biri ile mahkûmiyet hâlinde bu kişilerin sürücü belgeleri, bu Kanunun 6 ncı maddesinde sayılan görevliler tarafından bu maddenin birinci fıkrasının (e) bendinde belirtilen şartlar sağlanıncaya kadar geri alınır. Bu Kanunun 48 inci madde hükümleri saklıdır.

MADDE 42 - SÜRÜCÜ ADAYLARININ SINAVLARI İLE SÜRÜCÜ BELGELERİNİN VERİLMESİ ESASLARI (DEĞİŞİK:BAŞLIK;02/08/2013-6495/18.md)

(DEĞİŞİK:MADDE 42;12/07/2013-6495/18.md) Sürücü kurslarında teorik eğitimini tamamlayan sürücü adaylarının teorik sınavları yazılı ya da elektronik ortamda Millî Eğitim Bakanlığınca yapılır.

Uygulamalı sürücü eğitimini sürücü kurslarından alan ve teorik sınavda başarılı olanlar Millî Eğitim Bakanlığınca yapılacak uygulamalı sürücü sınavına girmeye hak kazanır; bu sınavda da başarılı olanlara motorlu taşıt sürücüsü sertifikası verilir.

Sürücülerin eğitimleri ve sınavları, eğitimlerin ve sınavların süresi, içeriği ve yapılacağı yerlerin özellikleri, sınav yapımcıların nitelikleri ve eğitimi ile diğer usul ve esaslar İçişleri Bakanlığının uygun görüşü alınarak Millî Eğitim Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

Teorik ve uygulamalı sınavlar için sürücü adaylarından alınacak sınav ücreti ile sınavlara ilişkin iş ve işlemlerde görev alanlara ödenecek ücretler her yıl Millî Eğitim Bakanlığınca belirlenir.

Emniyet Genel Müdürlüğünün motorlu araç sürücüsü ihtiyacını karşılamak üzere belirli eğitim programları çerçevesinde yönetmelikte belirtilen esas ve şartlara uygun olarak, illerde emniyet müdürünün teklifi valinin onayı, merkez teşkilatı için Trafik Hizmetleri Başkanının teklifi Emniyet Genel Müdürünün onayı ile Emniyet Genel Müdürlüğü personeline ve Emniyet Genel Müdürlüğüne bağlı eğitim ve öğretim kurumlarında öğrenim görenlere sürücü belgesine dönüştürülmek üzere motorlu taşıt sürücüsü sertifikası verilir. Bunların sınavları, nitelikleri Emniyet Genel Müdürlüğünce belirlenen sınav sorumluları tarafından yapılır.

Jandarma teşkilatının motorlu araç sürücüsü ihtiyacını karşılamak üzere belirli eğitim programları çerçevesinde ve yönetmelikte belirtilen esas ve şartlara uygun olarak, illerde İl Jandarma Komutanlıklarının teklifi, valinin onayı, merkez teşkilatı için Harekât Başkanının teklifi Kurmay Başkanının onayı ile jandarma teşkilatı mensubu subay, astsubay, uzman jandarma ve uzman erbaşlar ile Jandarma Okullar Komutanlığında öğrenim gören öğrencilere sürücü belgesine dönüştürülmek üzere motorlu taşıt sürücüsü sertifikası verilir. Sürücü belgesi sınavları, Jandarma Genel Komutanlığınca belirlenen sınav sorumluları tarafından yapılır.

Beşinci ve altıncı fıkralarda belirtilen sertifika, bu fıkralarda belirtilenler dışında kimseye verilmez.

İş makinesi sürücülerinin eğitimleri ve sınavda başarılı olanların belgeleri Millî Eğitim Bakanlığınca veya Millî Eğitim Bakanlığınca yetkilendirilen kurumlarca verilir. Bu kurumların işleyişine ilişkin usul ve esaslar ile uygulanacak öğretim programları Millî Eğitim Bakanlığınca belirlenir.

Sınav sonucunda başarı gösterenlerin sürücü belgelerinin düzenlenmesi, kişiselleştirilmesi, kişiselleştirilen belgelerin basımı ve ilgililerine teslimi işlemleri sertifikalarında bulunan veya Millî Eğitim Bakanlığından elektronik ortamda alınan bilgiler esas alınmak suretiyle Emniyet Genel Müdürlüğü veya bağlı trafik tescil kuruluşlarınca yapılır. Kişiselleştirilen sürücü belgelerinin ilgililerine teslimi, Emniyet Genel Müdürlüğü tarafından belirlenen kamu kurum veya kuruluşları ile özel hukuk tüzel kişilerine de yaptırılabilir.

Sürücü belgesi almak isteyenlerin müracaatları ile belgelerin düzenlenmesine, kişiselleştirilmesine, basımına ve ilgililerine teslimine dair usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir.

Sürücü sertifikaları, sınıfına uygun sürücü belgelerine dönüştürülmedikçe sahiplerine karayolunda araç kullanma yetkisi vermez. Sürücü sertifikasını sürücü belgesine dönüştürmeden karayolunda araç kullandığı tespit edilen sürücüye 700 Türk Lirası idari para cezası verilir. Bu kişilere araç kullandıran araç sahibine de tescil plakası üzerinden aynı miktarda idari para cezası verilir.

MADDE 43 - ASKERİ ARAÇ SÜRÜCÜLERİNİN SINAVLARI

Er ve erbaş sınıfından askeri araç sürücülerinin özel sınavları ve belge verme işlemlerinin usulü ve bu belgelerle hangi cins taşıtların nerelerde kullanılacağı Milli Savunma Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelikte gösterilir.

Bu belgeler sadece askeri araçlar için askerlik süresince geçerlidir.

MADDE 44 - ADRES DEĞİŞİKLİKLERİNİN BİLDİRİLMESİ VE SÜRÜCÜ BELGELERİNİN TAŞINMASI ZORUNLULUĞU

Sürücü belgesi sahipleri:

- a) İkamet adresi değişikliklerini belgeyi veren kuruluşa otuz gün içinde bildirmek,
- b) Araç kullanırken sürücü belgelerini yanlarında bulundurmak ve yetkililerin her isteyişinde göstermek,

Zorundadırlar.

Bu madde hükümlerine uymayan sürücüler onbin lira para cezası ile cezalandırılırlar.

SAĞLIK ŞARTLARINDA SONRADAN MEYDANA GELEN DEĞİŞİKLİKLER İLE SAHTE OLAN, HİLE İLE ALINAN

MADDE 45 - SÜRÜCÜLERİN SAĞLIK ŞARTLARINDA SONRADAN MEYDANA GELEN DEĞİŞİKLİKLER(DEĞİŞİK.BALIK;02/08/2013-6495/19.md)

(DEĞİŞİK:MADDE45;12/07/2013-6495/19.md) Sürücü belgesi sahibi kişide sağlığı bakımından sürücülüğe engel aşikar bir değişikliğin görülmesi ve tespiti hâlinde, trafik görevlilerince sürücü

belgesi geri alınarak, kişinin sağlık kuruluşlarında muayenesi istenir. Sağlık şartları bakımından sürücülüğe engel bir hâlinin olmadığı veya mevcut olan bu hâlin daha sonra ortadan kalktığı sağlık raporuyla tespit edildiği takdirde, sürücü belgesi kişiye iade edilir.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin diğer usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir.

ALTINCI KISIM

TRAFİK KURALLARI

BİRİNCİ BÖLÜM

GENEL KURALLAR

MADDE 46 - KARAYOLLARINDA TRAFİĞİN AKIŞI

Karayollarında trafik sağdan akar.

Aksine bir işaret bulunmadıkça sürücüler:

- a) Araçlarını, gidiş yönüne göre yolun sağından, çok şeritli yollarda ise yol ve trafik durumuna göre hızının gerektirdiği şeritten sürmek,
- b) Şerit değiştirmeden önce gireceği şeritte sürülen araçların emniyetle geçişini beklemek,
- c) Trafiği aksatacak veya tehlikeye sokacak şekilde şerit değiştirmemek,
- d) Gidişe ayrılan en soldaki şeridi sürekli olarak işgal etmemek,
- e) İki yönlü trafiğin kullanıldığı dört veya daha fazla şeritli yollarda aksine bir işaret bulunmadıkça, motosiklet, otomobil, kamyonet ve otobüs dışındaki araçları kullananlar, geçme ve dönme dışında en sağ şeridi izlemek,

Zorundadırlar.

Karayollarının belirli kesimlerinde, bu yollardan faydalanma zorunda olan hayvan sürücüleri, hayvanlarını veya hayvan sürülerini gidiş yönünde yolun en sağından ve en az genişlik işgal ederek ve imkan olduğunda taşıt yolu dışından götürmek zorundadırlar.

Bu madde hükümlerine uymayan sürücüler onbeşbin lira para cezası ile cezalandırılırlar.

MADDE 47 - TRAFİK İŞARETLERİNE UYMA

Karayollarından faydalananlar aşağıdaki sıralamaya göre;

- a) Trafiği düzenleme ve denetimle görevli trafik zabıtası veya özel kıyafetli veya işaret taşıyan diğer yetkili kişilerin uyarı ve işaretlerine,
- b) Trafik ışıklarına,
- c) Trafik işaret levhaları, cihazları ve yer işaretlemeleri ile belirtilen veya gösterilen hususlara,

d) Trafik güvenliği ve düzeni ile ilgili olan ve yönetmelikte gösterilen diğer kural, yasak, zorunluluk veya yükümlülüklerle,

uymak zorundadırlar.

Trafik zabıtası ve diğer yetkililerin dur işaretine, ışıklı trafik işaretlerinden kırmızı renkli olanına ve sesli işaretlere uymayan sürücüler otuzbin, diğer trafik işaretlerine uymayan sürücüler otuzbin lira para cezası ile cezalandırılırlar.

MADDE 48 - ALKOL, UYUŞTURUCU VEYA UYARICI MADDELERİN ETKİSİ ALTINDA ARAÇ SÜRME YASAĞI (DEĞİŞİK:BAŞLIK;11/06/2013-6487/19.md)

(DEĞİŞİK:MADDE 48;24/05/2013-6487/19.md) Uyuşturucu veya uyarıcı maddeleri almış olan sürücüler ile alkollü olan sürücülerin karayolunda araç sürmeleri yasaktır.

Uyuşturucu veya uyarıcı maddelerin kullanılıp kullanılmadığı ya da alkolün kandaki miktarını tespit amacıyla, kollukça teknik cihazlar kullanılır.

Kişinin yaralanmalı veya ölümlü ya da kollukça müdahil olunan maddi hasarlı trafik kazasına karışması hâlinde, ikinci fıkrada belirtilen muayeneye tabi tutulması zorunludur. Teknik cihaz ile yapılan ölçüme itiraz eden veya bu cihaz ile ölçüm yapılmasına müsaade etmeyen bu sürücüler, en yakın adli tıp kurumuna veya adli tabipliğe veya Sağlık Bakanlığına bağlı sağlık kuruluşlarına götürülerek uyuşturucu veya uyarıcı madde ya da alkol tespitinde kullanılmak üzere vücutlarından kan, tükürük veya idrar gibi örnekler alınır. Bu işlem bakımından 4/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun 75 inci maddesi hükümleri, beşinci fıkrası hariç olmak üzere uygulanır.

Trafik kazası sonucunda kişinin ölmesi veya teknik cihaza üfleyemeyecek kadar yaralanmış olması hâlinde, üçüncü fıkra hükümlerine göre bu kişilerden kan, tükürük veya idrar gibi örnekler alınır.

Yapılan tespit sonucunda, 0.50 promilin üzerinde alkollü olarak araç kullandığı tespit edilen sürücüler hakkında, fiili bir suç oluştursa bile, 700 Türk Lirası idari para cezası verilir ve sürücü belgesi altı ay süreyle geri alınır. Hususi otomobil dışındaki araçları alkollü olarak kullanan sürücüler bakımından promil alt sınırı 0.21 olarak uygulanır. Alkollü olarak araç kullanma nedeniyle sürücü belgesi geri alınan kişiye, son ihlalin gerçekleştiği tarihten itibaren geriye doğru beş yıl içinde; ikinci defasında 877 Türk Lirası idari para cezası verilir ve sürücü belgeleri iki yıl süreyle, üç veya üçten fazlasında ise, 1.407 Türk Lirası idari para cezası verilir ve sürücü belgeleri her seferinde beşer yıl süreyle geri alınır. Sürücü belgelerinin herhangi bir nedenle geçici olarak geri alınmış olması hâlinde belirtilen süreler, geçici alma süresinin bitiminde başlar.

Yapılan tespit sonucunda, 1.00 promilin üzerinde alkollü olduğu tespit edilen sürücüler hakkında ayrıca Türk Ceza Kanununun 179 uncu maddesinin üçüncü fıkrası hükümleri uygulanır.

Hususi otomobil sürücüleri bakımından 0.50 promilin, diğer araç sürücüleri bakımından 0.20 promilin üzerinde alkollü olan sürücülerin trafik kazasına sebebiyet vermesi hâlinde, ayrıca Türk Ceza Kanununun ilgili hükümleri uygulanır.

Uyuşturucu veya uyarıcı madde aldığı tespit edilen sürücülere 3.600 Türk Lirası idari para cezası verilir ve sürücü belgesi beş yıl süreyle geri alınır. Bu kişiler hakkında ayrıca Türk Ceza Kanunu hükümleri uygulanır.

Uyuşturucu veya uyarıcı maddelerin kullanılıp kullanılmadığı ya da alkolün kandaki miktarını tespit amacıyla, kollukça teknik cihazlar kullanılmasını kabul etmeyen sürücülere 2000 Türk Lirası idari para cezası verilir ve sürücü belgesi iki yıl süreyle geri alınır.

Sürücünün uyuşturucu veya uyarıcı madde kullandığından şüphe edilmesi hâlinde 5271 sayılı Kanunun adli kolluğa ilişkin hükümleri uygulanır.

Alkollü olarak araç kullanması nedeniyle son ihlalin gerçekleştiği tarihten itibaren geriye doğru beş yıl içinde sürücü belgeleri ikinci defa geri alınan sürücüler Sağlık Bakanlığınca, usul ve esasları İçişleri, Millî Eğitim ve Sağlık bakanlıklarınca çıkarılacak yönetmelikte gösterilen sürücü davranışlarını geliştirme eğitimine; üç veya üçten fazla geri alınan sürücüler ise psiko-tekniik değerlendirmeye ve psikiyatri uzmanının muayenesine tabi tutulurlar.

Sürücü belgelerinin geçici geri alma işlemleri bu Kanunun 6 ncı maddesinde sayılan görevliler tarafından yapılır.

Bu madde hükümlerine göre geri alınan sürücü belgesinin iade edilebilmesi için; ilgili kişi hakkında trafik kurallarına aykırılık dolayısıyla bu Kanun hükümlerine göre verilmiş olan idari para cezalarının tamamının tahsil edilmiş olması; uyuşturucu veya uyarıcı madde alması nedeniyle sürücü belgesi geri alınanların ayrıca sürücü olmasında sakınca bulunmadığına dair resmi sağlık kurumlarından alınmış sağlık kurulu raporunun ibraz edilmesi şarttır.

Alkol, uyuşturucu veya uyarıcı maddelerin tespiti için kullanılacak teknik cihazların sahip olacağı asgari koşullar ile diğer usul ve esaslar yönetmelikte gösterilir.

MADDE 49 - TAŞIT KULLANMA SÜRELERİNE UYMA ZORUNLULUĞU

Ticari amaçla yük ve yolcu taşıyan motorlu taşıt sürücülerinin, taşıt kullanma sürelerine aykırı olarak taşıt kullanması ve bunlara taşıt kullandırılması yasaktır.

Taşıt kullanma süreleri ile ticari amaçla yük ve yolcu taşıyan motorlu taşıtları kullanacakların denetimi ve süre dışı kullanmaya devamı önleyici tedbirlerle ilgili uygulanacak esas ve usuller yönetmelikte belirtilir.

(Değişik : 03.11.1988 - 3493/41 md.) Bu madde hükmüne aykırı olarak taşıt kullananlar ellibin lira para cezası ile cezalandırılırlar. Sürücü aynı zamanda araç sahibine değilse ayrıca tescil plakasına da aynı miktar için ceza tutanağı düzenlenir.

İKİNCİ BÖLÜM

HIZ KURALLARI

MADDE 50 - HIZ SINIRLARI

(DEĞİŞİK: Birinci Fıkra;13/07/2010-34.md) Motorlu araçların cins ve kullanma amaçlarına göre sürülebileceği en çok ve en az hız sınırları, şehirlerarası çift yönlü karayollarında 90 km/s, bölünmüş yollarda 110 km/s, otoyollarda 120 km/s hızı geçmemek üzere yönetmelikte belirlenir.

(Ek: 17/10/1996 - 4199/21 md.) İçişleri Bakanlığı yol standartlarını dikkate alarak yukarıda belirtilen hız sınırlarını otomobiller için 20km/s arttırmaya yetkilidir.

En çok ve en az hız sınırlarını gösteren işaret levhaları, gerekli görülen yerlere, ilgili kuruluşlarca konulur.

Bu Kanunla yetki verilen kuruluşlar tarafından yönetmelikte belirtilen hız sınırları yol ve trafik durumuna göre azaltılabilir veya çoğaltılabilir. Bu hallerde durum trafik işaretleri ile belirtilir ve uygun vasıtalarla duyurulur.

MADDE 51 - HIZ SINIRLARINA UYMA

Sürücüler, aksine bir karar alınıp işaretlenmemişse yönetmelikte belirtilen hız sınırlarını aşmamak zorundadırlar.

(Değişik : 15/01/2003 (Mükerrer R.G.) 4785/4 md.) Hız ölçen teknik cihaz veya çeşitli teknik usullerle yapılan tespit sonucu hız sınırlarını yüzde ondan yüzde otuza (otuz dahil) kadar aşan sürücülere 64 700 000 lira, yüzde otuzdan fazla aşan sürücülere 131 900 000 lira para cezası uygulanır.

(Değişik : 15/01/2003 (Mükerrer R.G.) 4785/4 md.) Hız sınırlarını yüzde otuzdan fazla aşmak suretiyle ihlal suçunun işlendiği tarihten geriye doğru bir yıl içerisinde aynı kuralı beş defa ihlal ettiği tespit edilenlerin sürücü belgeleri bir yıl süre ile geri alınır. Süresi sonunda psiko-teknik değerlendirmeden ve psikiyatri uzmanının muayenesinden geçirilerek sürücü belgesi almasına mani hali olmadığı anlaşılanların belgeleri iade edilir.

Hız sınırlarının aşılp aşılmadığını, tespit etmekte kullanılan cihazların yerini tespit veya sürüyücü ikaz eden her türlü cihazın imali, ithali ve araçlarda bulundurulması yasaktır.

(Değişik : 15/01/2003 (Mükerrer R.G.) 4785/4 md.) Bu cihazları imal ve ithal edenler, fiil başka bir suç oluştursa bile ayrıca 800 000 000 liradan 1 332 800 000 liraya kadar hafif para cezası ve altı aydan sekiz aya kadar hafif hapis cezası ile; araçlarında bulunduran işletenler ise, 532 600 000 liradan 800 000 000 liraya kadar hafif para cezası ve dört aydan altı aya kadar hafif hapis cezası ile cezalandırılırlar ve bu cihazların müsaderesine de hükmolunur.

MADDE 52 - HIZIN GEREKLİ ŞARTLARA UYGUNLUĞUNU SAĞLAMAK

Sürücüler:

a) Kavşaklara yaklaşırken, dönemeçlere girerken, tepe üstlerine yaklaşırken, dönemeçli yollarda ilerlerken, yaya geçitlerine, hemzemin geçitlere, tünellere, dar köprü ve menfezlere yaklaşırken, yapım ve onarım alanlarına girerken, hızlarını azaltmak,

b) Hızlarını, kullandıkları aracın yük ve teknik özelliğine, görüş, yol,

hava ve trafik durumunun gerektirdiği şartlara uydurmak,

c) Diğer bir aracı izlerken yukarıdaki fıkrada belirlenen durumları göz önünde tutarak güvenli bir mesafe bırakmak,

d) Kol ve grup halinde araç kullananlar, araçları arasında yönetmelikte belirtilen esaslara uygun

olarak diğer araçların güvenle girebilecekleri açıklıklar bulundurmak,
Zorundadırlar.

Bu madde hükümlerine uymayan sürücüler onbeşbin lira para cezası ile cezalandırılırlar.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

SÜRÜCÜLERİN UYACAĞI DİĞER KURALLAR

MADDE 53 - DÖNÜŞ KURALLARI

Sağa ve sola dönecek olan sürücüler aşağıdaki kurallara uyarlar.

a) Sağa dönüşlerde sürücüler;

1. Sağa dönüş işaretini vermeye,
2. Sağ şeride veya dönüşe ayrılmış şeride girmeye,
3. Hızını azaltmaya,
4. Dar bir kavisle dönmeye,
5. Dönülen karayolunun gidiş şeridine veya gidişine ayrılmış en sağ şeridine girmeye,

Zorunludurlar.

b) Sola dönüşlerde sürücüler;

1. Sola dönüş işaretini vermeye,
2. Yolun gidişe ayrılmış olan kısmının soluna yaklaşmaya
3. Hızını azaltmaya,
4. Dönüşe başlamadan, sağdan gelen taşıtlara ilk geçiş hakkını vermeye,
5. Dönüş sırasında, karşıdan gelen ve emniyetle durdurulamayacak kadar kavşağa yaklaşmış olan taşıtların geçmesini beklemeye,

6. Gireceği yolun gidişe ayrılan kısmına girmek üzere, dönüşünü yaparken,

arkadan gelen ve sola dönecek diğer taşıtları engellemek için, geniş kavisle dönüş yapmaya,

7. Gireceği yolun gidiş yönünde çok şeritli olması halinde, en sağ şerit dışında, uygun bir şeride girmeye,

8. Gireceği yola girdikten sonra, en kısa sürede, trafiği tehlikeye düşürmeden sağa yaklaşmaya,

Zorunludurlar.

c) Dönel kavşaklarda dönüşlerde sürücüler;

1. Dönüş işareti vermeye,
2. Hızını azaltmaya,
3. Orta adaya yakın şeritten kavşağa girmeye,
4. Ada etrafında dönerken gereksiz şerit değiştirmemeye,
5. Gireceği yola yaklaşırken sağa dönüş işareti ile birlikte sağa yaklaşarak dönel kavşaktan çıkmaya,
6. Gireceği yolun gidiş yönündeki uygun bir şeridine girmeye,
7. Yola girdikten sonra, en kısa sürede trafiği tehlikeye düşürmeden sağa yaklaşmaya,

Zorunludurlar.

d) Dönel kavşaklardaki geriye dönüşlerde sürücüler, sola dönüş halindeki kurallara uymakla birlikte, orta ada etrafında dönerken gireceği yola yaklaşmaya kadar şeridini muhafaza etmeye de zorunludurlar.

Sağa ve sola dönüşlerde, sürücüler kurallara uygun olarak geçiş yapan yayalara, varsa bisiklet yolundaki bisikletlilere ve sola dönüşlerde sağdan ve karşıdan gelen trafiğe ilk geçiş hakkını vermek zorundadırlar.

Gidişe ayrılmış birden fazla şeridi bulunan yollarda, en sağdaki veya soldaki şerit işaretlenmek suretiyle sadece dönüşlere ayrılabilir, ayrılmış bu şeritlere bitişik diğer şeritlerden de işaretlenmek suretiyle sağa veya sola dönüşlere izin verilebilir.

Bu dönüşler için yukarıdaki (a) ve (b) bentlerindeki benzer manevra yapılır.

Bu madde hükümlerine uymayan sürücüler onbeşbin lira para cezası ile cezalandırılırlar.

MADDE 54 - GEÇME KURAL VE YASAKLARI

Sürücülerin geçme sırasında uymak zorunda oldukları kural ve yasaklar şunlardır:

a) Geçme kuralları:

Sürücülerin önlerinde giden bir aracı geçmeleri için;

1. Kendisini takip eden sürücülerin kendisini geçmeye başlamamış olması,
2. Önündeki sürücünün başka bir taşıt veya aracı geçme niyetini belirten uyarma işaretini vermemiş olması,
3. Gececeği aracın hızı ile geçme esnasındaki kendi hızını da göz önüne alarak iki yönlü trafiğin kullanıldığı taşıt yollarında karşıdan gelen trafik dahil karayolunu kullananların tümü için tehlike veya engel olmadan geçme için kullanacağı şeridin yeteri kadar ilerisinin boş olması,

Zorunludur.

Geçme, geçilecek aracın solundaki şeritten yapılır. Geçilecek aracın sürücüsü ses ve ışık cihazları ile uyarılarak, geçerken kullanılan şeritte güvenli mesafe gidildikten sonra işaret verilip izlenecek şeride girmekle tamamlanır.

Araçların sağından veya banketlerden yararlanmak suretiyle geçmek yasaktır.

Ancak, herhangi bir araç, başka bir yola, karayoluna bitişik bir mülke girmek veya sola yanaşıp durmak için bu niyetini sola dönüş işareti ile belirtmiş ise bunların sağındaki şeritten geçilebilir.

Gidişe ayrılmış yol bölümlerinde, şerit değiştirmemek şartı ile bir şeritteki taşıtların diğer şeritteki taşıtlardan hızlı gitmesi geçme sayılmaz.

b) Geçmenin yasak olduğu yerler;

1. Geçmenin herhangi bir trafik işaretiyle yasaklandığı yerlerde,
  2. Görüş yetersizliği olan tepelerde ve dönemeçlerde,
  3. Yaya ve okul geçitleri yaklaşımında,
  4. Kavşaklarda, demiryolu geçitlerinde ve bunların yaklaşımında,
  5. Gidiş ve geliş için birer şeridi bulunan iki yönlü trafiğin kullanıldığı köprü ve tünellerde,
- Sürücülerin önlerindeki bir aracı geçmeleri yasaktır.

Bu madde hükümlerine uymayan sürücüler otuzbin lira para cezası ile cezalandırılırlar.

MADDE 55 - GEÇİLEN ARAÇLARA AİT KURALLAR

Geçilmek istenen araçların sürücüleri:

- a) Duyulur veya görülür bir geçiş işareti alınca trafiğin iki yönlü kullanıldığı karayollarında taşıt yolunun sağ kenarından gitmek, dörtten fazla şeritli veya bölünmüş karayollarında bulunduğu şeridi izlemek ve hızını artırmamak,
- b) Dar taşıt yolları ile trafiğin yoğun olduğu karayollarında yavaş gitme nedeni ile kendilerini geçmek için izleyen araçların kolayca ve güvenli geçmelerini sağlamak için; araçlarını elverdiği oranda sağ kenara almak, yavaşlamak, gerekiyorsa durmak,
- c) Geçiş üstünlüğü bulunan bir aracın duyulur veya görülür işaretini alınca, bu araçların kolayca ilerlemelerini sağlamak için taşıt yolu üzerinde yer açmak, gerekiyorsa durmak,

Zorundadırlar.

54 üncü maddede yazılı durumlar dışında, geçiş yapmak isteyenlere yol vermemek, geçilmekte iken bir başka aracı geçmeye veya sola dönmeye kalkışmak yasaktır.

Bu madde hükümlerine uymayan sürücüler onbeşbin lira para cezası ile cezalandırılırlar.

MADDE 56 - ŞERİT İZLEME, GELEN TRAFİKLE KARŞILAŞMA, ARAÇLAR ARASINDAKİ MESAFE, YAVAŞ SÜRME VE GEÇİŞ KOLAYLIĞI SAĞLAMA

Sürücüler aşağıdaki kurallara ve yasaklara uymak zorundadırlar.

a) Şerit İzleme:

1. Sürücülerin; geçme, dönme, duraklama, durma ve park etme gibi haller dışında şerit değiştirmeleri veya iki şeridi birden kullanmaları,
2. Kavşaklara yaklaşırken, yerleşim yerleri dışında yüzelli metre, yerleşim yerlerinde ise otuz metre mesafe içinde ve kavşaklarda şerit değiştirmeleri,
3. Araçların cinsine ve hızına uygun olmayan şeritten gitmeleri,
4. İşaret vermeden şerit değiştirmeleri,

Yasaktır.

b) Gelen Trafikle Karşılaşma:

Sürücüler; iki yönlü trafiğin kullanıldığı taşıt yollarında karşı yönden gelen araçların geçişini zorlaştıran bir durum varsa geçişi kolaylaştırmak için aracını sağ kenara yanaştırmaya, gerektiğinde sağa yanaşıp durmaya,

Dağlık ve dik yokuşlu karayollarında karşılaşma halinde, çıkan araç için geçiş güç veya mümkün değilse, güvenli geçişi sağlamak üzere, inen araçlar, varsa önceden sığınma cebine girmeye, sığınma cebi yoksa sağ kenara yanaşıp durmaya, gerektiği hallerde geri gitmeye,

Zorunludurlar.

c) Araçlar Arasındaki Mesafe:

Sürücüler önlerinde giden araçları yönetmelikte belirtilen güvenli ve yeterli bir mesafeden izlemek zorundadırlar.

d) Yavaş Sürme ve yavaşlama:

Sürücülerin; araçlarını zorunlu bir neden olmadıkça, diğer araçların ilerleyişine engel olacak şekilde veya işaretlerle belirtilen hız sınırının çok altında sürmeleri, güvenlik nedeni veya verilen herhangi bir talimata uyulması dışında, başkalarını rahatsız edecek veya tehlikeye sokacak şekilde gereksiz ani yavaşlamaları yasaktır.

e) Geçiş Kolaylığı Sağlamak:

Taşıt yolunun dar olduğu yerlerde aksini gösteren bir trafik işareti yoksa,

motorsuz araçları kullananlar motorlu araçlara, otomobil, minibüs, kamyonet,

otobüs, kamyon, arazi taşıtı, lastik tekerlekli traktör, iş makineleri, yazılış sırasına göre kendisinden öncekilere geçiş kolaylığı sağlamak zorundadırlar.

Bu madde hükümlerine uymayan sürücüler onbeşbin lira para cezası ile cezalandırılırlar.

MADDE 57 - KAVŞAKLARDA GEÇİŞ HAKKI

Kavşaklarda aşağıdaki kurallar uygulanır.

a) Bir kavşağa yaklaşan sürücüler kavşaktaki şartlara uyacak şekilde dikkatli bulunmak ve araçlarını ilk geçiş hakkı olan araçların geçmesine izin vermek üzere durabileceği hızda sürmek zorundadır.

b) Trafik zabıtası veya trafik ışıklı işareti ile yönetilmeyen veya aksine bir trafik işareti bulunmayan hallerde;

1. Bütün sürücülerin geçiş üstünlüğüne sahip olan araçlara,
2. Bütün sürücüler doğru geçmekte olan tramvaya,
3. Doğru geçen tramvay hattı bulunan karayoluna çıkan sürücüler bu yol dan gelen araçlara,
4. Bölünmüş yola çıkan sürücüler bu yoldan geçen araçlara,
5. Tali yoldan anayola çıkan sürücüler anayoldan gelen araçlara,
6. Dönel kavşağa gelen sürücüler dönel kavşak içindeki araçlara,
7. Bir iz veya mülkten çıkan sürücüler, karayolundan gelen araçlara,

c)Kavşak kollarının trafik yoğunluğu bakımından farklı oldukları işaretle belirlenmemiş ise;

1. Motorsuz araç sürücüleri motorlu araçlara,
2. Motorlu araçlardan soldaki sağdan gelen araçta Geçiş hakkını vermek zorundadır.

MADDE 58 - İNDİRME VE BİNDİRME KURALLARI

Sürücüler aksine bir işaret bulunmadıkça, araçlarını gidiş yönlerine göre yolun en sağ kenarında durdurmaya, yolcuların iniş ve binişlerini sağ taraftan yaptırmaya ve yolcular da iniş ve binişlerini sağ taraftan yapmaya zorunludurlar.

Bu madde hükmüne uymayan sürücüler ve yolcular onbin lira para cezası ile cezalandırılırlar.

MADDE 59 - DURAKLAMA VE PARK ETME

Yerleşim birimleri dışındaki kara yolunda zorunlu haller dışında taşıt yolu üzerinde duraklamak veya park etmek yasaktır.

(Değişik : 03.11.1988 - 3493/43 md.) Zorunlu hallerde gerekli önlemleri almadan; duraklayan sürücüler onbin lira, zorunlu haller dışında duraklayan sürücüler onbeşbin lira, zorunlu hallerde gerekli önlemleri almadan parkeden sürücüler onbeşbin lira, zorunlu haller dışında parkeden araç sürücüleri ise otuzbin lira para cezası ile cezalandırılırlar.

MADDE 60 - DURAKLAMANIN YASAK OLDUĞU YERLER

Taşıt yolu üzerinde;

- a) Duraklamanın yasaklandığının bir trafik işareti ile belirtilmiş olduğu yerlerde,
- b) Sol şeritte, (raylı sistemin bulunduğu yollar hariç),
- c) Yaya ve okul geçitleri ile diğer geçitlerde,
- d) Kavşaklar, tüneller, rampalar, köprüler ve bağlantı yollarında ve buralara, yerleşim birimleri içinde beş metre ve yerleşim birimleri dışında yüz metre mesafede,
- e) Görüşün yeterli olmadığı tepelere yakın yerlerde ve dönemeçlerde,
- f) Otobüs, tramvay ve taksi duraklarında,
- g) Duraklayan veya park edilen araçların yanında,
- h) İşaret levhalarına, yaklaşım yönünde ve park izni verilen yerler dışında; yerleşim birimi içinde onbeş metre ve yerleşim birimi dışında yüz metre mesafede,

Duraklamak yasaktır.

Bu madde hükümlerine uymayan sürücüler onbin lira para cezası ile cezalandırılırlar.

MADDE 61 - PARK ETMENİN YASAK OLDUĞU YERLER VE HALLER

Taşıt yolu üzerinde;

- a) Duraklamanın yasaklandığı yerlerde,
- b) Park etmenin trafik işaretleri ile yasaklandığı yerlerde,
- c) Geçiş yolları önünde veya üzerinde,
- d) Belirlenmiş yangın musluklarına her iki yönden beş metrelik mesafe içinde,
- e) Kamu hizmeti yapan yolcu taşıtlarının duraklarını belirten levhalara iki yönden onbeş metrelik mesafe içinde,
- f) Üç veya daha fazla ayrı taşıt yolu olan karayolunda ortadaki taşıt yolunda,
- g) Kurallara uygun şekilde park etmiş araçların çıkmasına engel olacak yerlerde,
- h) Geçiş üstünlüğü olan araçların giriş ve çıkışının yapıldığının belirlendiği işaret levhasından onbeş metre mesafe içinde,
- i) İşaret levhalarında park etme izni verilen süre veya zamanın dışında,
- j) Kamunun faydalandığı ve yönetmelikte belirtilen yerlerin giriş ve çıkış kapılarının her iki yönde

beş metrelik mesafe içinde,

k) Park için yer ayrılmamış veya trafik işaretleri ile belirtilmemiş alt geçit, üst geçit, üst geçit ve köprüler üzerinde veya bunlara on metrelik mesafe içinde,

l) Park etmek için tespit edilen süre ve şeklin dışında,

m) Belirli kişi, kurum ve kuruluşlara ait araçlara, yönetmelikteki esaslara göre ayrılmış ve bir işaret levhası ile belirlenmiş park yerlerinde,

n) Ayrıca yönetmelikte belirtilen haller dışında yaya yollarda,

(Ek : bend ; 07/07/2005 - 5378/31.md) o) (DEĞİŞİK.İbare; 03/05/2013-6462/1-33.md) Engellilerin araçları için ayrılmış park yerlerinde,

Park etmek yasaktır.

Bu madde hükümlerine uymayan sürücüler onbin lira para cezası ile cezalandırılırlar.

(Ek ; ikinci fıkraya ek cümle ; 07/07/2005 - 5378/31.md) (o) bendinin ihlali halinde para cezası iki kat artırılır Yasaklara aykırı park etmiş araçlar trafik zabıtasınca kaldırılabilir.

Yasaklanan yerlerde ve hallerde park edilmiş olan araçların hangilerinin hangi şartlarda, kaldırılıp götürüleceği, götürülme sırasında zarara ve ziyana uğratılmaması için alınacak önlemler ile kaldırma ve götürme giderlerinin tahsili usul ve esasları yönetmelikte gösterilir.

Kaldırılıp götürülen araçların giderleri ile verilen ceza, sürücüsü veya sahibince ödenmeden araç teslim edilmez.

MADDE 62 - KARAYOLU ÜZERİNDE PARK ETME İZİNİ VERİLMEYEN ARAÇLAR

Yerleşim birimleri içindeki karayolunda, bir trafik işaretiyle izin verilmedikçe ve yükleme, boşaltma, indirme, bindirme, arızalanma gibi zorunlu nedenler dışında kamyon, otobüs ve bunların katarları, lastik tekerlekli traktörler ile hertürlü iş makinelerinin park edilmesi yasaktır.

Bu madde hükmüne uymayan sürücüler onbin lira para cezası ile cezalandırılırlar.

MADDE 63 - ARAÇLARIN IŞIKLANDIRILMASI

Karayolunda trafiğe çıkan bütün araçların, nicelik ve nitelikleri yönetmelikte belirtilen şartlara uygun ışık donanımı bulundurmaları zorunludur.

Işık donanımına ait ayrıntılar yönetmelikte gösterilir.

Kanun ve yönetmelikte belirtilmeyen lambalar trafik zabıtasınca söktürülür.

Bu madde hükmüne uymayan sürücüler onbin lira para cezası ile cezalandırılırlar.

MADDE 64 - IŞIKLARIN KULLANILMASI

Araçların sürülmesi sırasındaki zorunluluk ve yasaklar aşağıda gösterilmiştir.

a) Zorunluluklar:

1. (Değişik: 17/10/1996 - 4199/24 md.) Yerleşim birimleri dışındaki karayollarında geceleri seyrederken, yeterince aydınlatılmamış tünellere girerken, benzeri yer ve hallerde uzağı gösteren ışıkların yakılması,
2. (Değişik:17/10/1996 - 4199/24 md.) Geceleri yerleşim birimleri dışında karayollarındaki karşılaşmalarında, bir aracı geçerken yan yana gelinceye kadar ve yerleşim birimleri içinde, gündüzleri isegörüşü azaltan sisli, yağışlı ve benzeri havalarda yakını gösteren ışıkların yakılması,
3. Kuyruk (arka kenar) ışıklarının uzağı veya yakını gösteren ışıklar veya sis ışıkları ile birlikte kullanılması,

Zorunludur.

b) Yasaklar:

1. Gece sis ışıklarının; sisli, karlı ve sağanak yağmurlu havalar dışında diğer farlarla birlikte yakılması,
2. Dönüş ışıklarının geç anlamında kullanılması,
3. Karşılaşmalarda, ışıkların söndürülmesi
4. Öndeki aracı geçişlerde uyarı için çok kısa süre dışında uzağı gösteren ışıkların yakılması,
5. Yönetmelikte belirlenecek esaslara aykırı olarak ışık takılması ve kullanılması,
6. Sadece park lambaları ile seyredilmesi,

Yasaktır.

Bu madde hükümlerine uymayan sürücüler onbin lira para cezası ile cezalandırılırlar.

MADDE 65 - ARAÇLARIN YÜKLENMESİ

(DEĞİŞİK:MADDE; 13/07/2010-6001/36.md) Araçların yüklenmesinde, yönetmeliklerle belirlenen ölçü ve esaslara aykırı olarak;

- a) Taşıma sınırı üstünde yolcu alınması,
- b) Azami yüklü ağırlığın veya izin verilen azami yüklü ağırlığın aşılması,
- c) (b) bendindeki ağırlıklar aşılmamış olsa bile azami dingil ağırlıkları aşılacak şekilde yüklenmesi,
- d) Karayolu yapısı ve kapasitesi ile trafik güvenliği bakımından tehlikeli olabilecek tarzda yükleme yapılması,
- e) Tehlikeli ve zararlı maddelerin gerekli izin ve tedbirler alınmadan taşınması,

- f) Ağırlık ve boyutları bakımından taşınması özel izne bağlı olan eşyanın izin alınmadan yüklenmesi, taşınması ve taşıtırılması,
- g) Gabari dışı yük yüklenmesi, taşınan yük üzerine veya araç dışına yolcu bindirilmesi,
- h) Yükün karayoluna değecek, düşecek, dökülecek, saçılacak, sızacak, akacak, kayacak, gürültü çıkaracak şekilde yüklenmesi,
- i) Yükün, her çeşit yolda ve yolun her eğiminde dengeyi bozacak, yoldaki bir şeye takılacak ve sivri çıkıntılar hasil edecek şekilde yüklenmesi,
- j) Sürücünün görüşüne engel olacak, aracın sürme güvenliğini bozacak ve tescil plakaları, ayırım işaretleri, dur ve dönüş ışıkları ile yansıtıcıları örtecek şekilde yüklenmesi,
- k) Çeken ve çekilen araçlarla ilgili şartlar ve tedbirler yerine getirilmeden araçların çekilmesi, yasaktır.

Birinci fıkranın (a) bendi hükümlerine uymayanlara, taşıdığı fazla yolcu başına 60 Türk Lirası; (d), (h), (i), (j) ve (k) bentleri hükümlerine uymayanlara 125 Türk Lirası; (e) ve (f) bentlerindeki hükümlere uymayanlara 250 Türk Lirası; (c) ve (g) bentleri hükümlerine uymayan işletenlere 500 Türk Lirası, (g) bendine aykırı yük gönderenlere 1.000 Türk Lirası idarî para cezası verilir. Ayrıca, bütün sorumluluk ve giderler araç işletenine ait olmak üzere, fazla yolcular en yakın yerleşim biriminde indirilir, birinci fıkranın (e) ve (f) bentlerindeki şartlara uymayan yük taşımada kullanılan taşıtlar, gerekli izinler sağlanıncaya kadar trafikten men edilir.

Birinci fıkranın (b) bendine uymayarak;

- a) % 10 fazlasına kadar yüklemelerde 500 Türk Lirası,
- b) % 15 fazlasına kadar yüklemelerde 1.000 Türk Lirası,
- c) % 20 fazlasına kadar yüklemelerde 1.500 Türk Lirası,
- d) % 25 fazlasına kadar yüklemelerde 2.000 Türk Lirası,
- e) % 25'in üzerinde fazla yüklemelerde 3.000 Türk Lirası,
- işleten ve gönderenlere ayrı ayrı idarî para cezası verilir.

Ağırlık ve boyut kontrol mahallerinde işaret, ışık, ses veya görevlilerin dur ikazına rağmen tartı veya ölçü kontrolüne girmeden seyrine devam eden araçlara tescil plakalarına göre 1.000 Türk Lirası idarî para cezası uygulanır.

Azami yüklü ağırlığın % 20'den fazla aşılması halinde fazla yük, birinci fıkranın (b) bendine uygun hale getirilmeden yola devam etmesine izin verilmez.

Milletlerarası taşımalarda yabancı plakalı araçların birinci fıkraya uymayan işleten ve gönderenlerine verilen idarî para cezaları tahsil olunmadan anılan araçların yola devam etmelerine izin verilmez.

İşleten ile gönderenin aynı olması halinde birinci fıkraya uymayan işleten ve gönderen için uygulanacak idarî para cezalarının toplamı uygulanır.

Gönderenin birden fazla olması veya tespit edilememesi halinde birinci fıkraya uymayan işleten ve gönderen için uygulanacak idarî para cezalarının toplamı işletene uygulanır.

Araçların yüklenmesine ilişkin ölçü ve usuller, ağırlık ve boyut kontrolü usul ve esasları ile tartı toleransları Ulaştırma Bakanlığı tarafından yönetmelikle belirlenir.

Uluslararası yük ve yolcu taşımacılığına ilişkin konularda ikili ve çok taraflı anlaşma hükümleri saklıdır.

Tarım alanlarına yapılacak yük ve yolcu taşımacılığına ilişkin esas ve usuller yönetmelikte belirlenir.”

MADDE 66 - BİSİKLET, MOTORLU BİSİKLET VE MOTOSİKLET SÜRÜCÜLERİ İLE İLGİLİ KURALLAR

Bisiklet, motorlu bisiklet ve motosiklet sürücülerine aşağıdaki kurallar uygulanır.

a) Ayrı bisiklet yolu varsa, bisiklet ve motorlu bisikletlerin taşıt yolunda,

Bisiklet, motorlu bisiklet ve motosikletlerin yayaların kullanmasına ayrılmış yerlerde,

Bunlardan ikiden fazlasının taşıt yolunun bir şeridinde yanyana,

Sürülmesi yasaktır.

b) Bisiklet sürenlerin en az bir elleri, motorlu bisiklet sürenlerin manevra için işaret verme hali dışında iki elleri ve motosiklet sürenlerin devamlı iki elleri ile taşıtlarını sürmeleri ve yönetmelikte belirtilen güvenlik şartlarına uymaları zorunludur.

c) Bisiklet, motorlu bisiklet ve sepetsiz motosiklet sürücülerinin, sürücü arkasında yeterli bir oturma yeri olmadıkça başka kişileri bindirmeleri ve yönetmelikte belirtilen sınırdan fazla yük taşımaları yasaktır.

Sürücü arkasında ayrı oturma yeri olan bisiklet, motorlu bisiklet ve sepetsiz motosikletlerle bir kişiden fazlası taşınmaz.

Bu madde hükümlerine uymayan sürücüler onbin lira para cezası ile cezalandırılırlar.

MADDE 67 - ARAÇ MANEVRALARINI DÜZENLEYEN KURALLAR

Manevralarda aşağıdaki kurallar uygulanır.

a) Sürücülerin, park yapmış taşıtlar arasından çıkarken, duraklarken veya park yaparken taşıt yolunun sağına veya soluna yanaşırken, sağa veya sola dönerken, karayolunu kullananlar için tehlike doğurabilecek ve bunların hareketlerini zorlaştıracak şekilde davranmaları yasaktır.

b) Yönetmelikte belirtilen şartlar dışında geriye dönmek veya geriye gitmek yasaktır. İzin verilen hallerde bu manevraları yapacak sürücüler, karayolunu kullananlar için tehlike veya engel yaratmamak zorundadır.

c) Dönüşlerde veya şerit değiştirmelerde sürücülerin niyetlerini dönüş işaret ışıkları veya kol işareti ile açıkça ve yeterli şekilde belirtmesi, işaretlerin manevra süresince devam etmesi ve

bitir bitmez sona erdirilmesi zorunludur.

Bu madde hükümlerine uymayanlar onbin lira para cezası ile cezalandırılırlar.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

YAYALAR, HAYVANLA ÇEKİLEN VEYA ELLE SÜRÜLEN ARAÇLARLA HAYVAN SÜRÜCÜLERİ VE YARIŞLAR

HAKKINDA KURALLAR

MADDE 68 - YAYALARIN UYACAKLARI KURALLAR

Yayaların uyacakları kurallar aşağıda belirtilmiştir.

a) Yayalar, aşağıda sayılan haller dışında, taşıt yolu bitişiğinde ve yakınında yaya yolu, banket veya alan varsa burada yürümek zorundadır.

1. Yönetmelikte belirtilen tedbirler alınmak şartı ile diğer yayalar için ciddi rahatsızlık verecek boyutta eşyaları iten veya taşıyan kişiler ile,

taşıt yolunun en sağ şeridinden fazla kısmını işgal etmemek, gece ve gündüz görüşün az olduğu hallerde de imkan oranında tek sıra halinde yürümek şartı ile bir yetkili veya görevli yönetiminde düzenli şekilde yürüyen yaya kabileleri taşıt yolu üzerinde yürüyebilirler.

2. Yayaların yürütmesine ayrılmış kısımların kullanılmasının mümkün olmaması veya bulunmaması hallerinde yayalar, bisiklet trafiğine engel olmamak şartı ile bisiklet yolunda bisiklet yolu yoksa taşıt yolu üzerinde, imkan oranında taşıt yolu kenarına yakın olmak şartı ile yürüyebilirler.

3. Her iki tarafında, yaya yolu ve banket bulunmayan veya kullanılır durumda olmayan iki yönlü trafiğin kullanıldığı karayollarında yaya kabileleri dışındaki yayalar, taşıt yolunun sol kenarını izlemek zorundadır.

b) Taşıt yolunun karşı tarafına geçmek isteyen yayaların taşıt yolunu, yaya ve okul geçidi ile kavşak giriş ve çıkışları dışında herhangi bir yerden geçmeleri yasaktır.

Yayalar, bu yerlerden geçerken;

1. Yaya ve okul geçitlerinin bulunduğu yerlerde, geçitte yayalar için ışıklı işaret varsa bu işaretlere uymak,

2. Geçitte yayalar için ışıklı işaret yoksa ve geçit sadece taşıt trafiği ışıklı işareti veya yetkili kişi tarafından yönetiliyorsa geçecekleri doğrultu açıldıktan sonra taşıt yoluna girmek,

3. Işıklı işaret veya yetkili kişilerin bulunmadığı geçitlerde veya kavşaklarda güvenlikleri açısından yaklaşan araçların uzaklık ve hızını göz önüne almak,

Zorundadırlar.

Ancak, yüz metre kadar mesafede yaya geçidi veya kavşak bulunmayan yerlerde yayalar, taşıt

trafiği için bir engel teşkil etmemek şartı ile ve yolu kontrol ederek kendi güvenliklerini sağladıktan sonra en kısa doğrultuda ve en kısa zamanda taşıt yolunu geçebilirler.

c) Yaya yollarında, geçitlerde veya zorunlu hallerde taşıt yolu üzerinde bulunan yayaların, trafiği engelleyecek veya tehlikeye düşürecek şekilde davranışlarda bulunmaları veya buraları saygısızca kullanmaları yasaktır.

Bu madde hükümlerine uymayan yayalar onbin lira para cezası ile cezalandırılırlar.

MADDE 69 - HAYVANLA ÇEKİLEN, ELLE SÜRÜLEN ARAÇLARI SÜRENLER İLE HAYVAN SÜRÜCÜLERİNE AİT KURALLAR

Yerleşim birimleri dışındaki karayolunda, taşıt yolu üzerinde zorunlu haller dışında hayvan bulundurmak, karayollarının yasaklanmamış kesimlerinde ise hayvanla çekilen veya elle sürülen araçları, hayvanları, hayvan sürülerini ve binek hayvanlarını trafik kurallarına uymadan sürmek ve bunları sürme yeteneğinden yoksun kimselerin yönetimine vermek veya başı boş bırakmak yasaktır.

(Ek: 17/10/1996 - 4199/26 md.)Başı boş hayvan bırakma yasasına riayet etmeyerek trafik kazasına sebebiyet verenler (3) ay hapsolunurlar.

Taşıt yolunu kullanmak zorunda olan hayvan sürü ve kümelerini sevk ve idare edenler yönetmelikte belirtilen usul ve şartlara uymak zorundadırlar.

Bu madde hükümlerine uymayanlar onbin lira para cezası ile cezalandırılırlar.

MADDE 70 - YARIŞ VE KOŞULARA AİT KURALLAR

Yarış ve koşularda trafik güvenliği ibakımından aşağıdaki kurallar uygulanır.

a) Bir il sınırı içindeki karayolları üzerinde yapılacak yarış ve koşular için o ilin valiliğinden,

b) Birden fazla il sınırları içindeki şehirlerarası karayolları üzerinde yapılacak milli ve milletlerarası yarış ve koşular için İçişleri Bakanlığından izin alınması zorunludur. Bu izin verilirken Bayındırlık Bakanlığının uygun görüşü alınır.

İzinsiz yapılan yarış ve koşular görevlilerce derhal durdurulur.

Yarış ve koşularda trafik güvenliği yönünden uygulanacak usul ve şartlar yönetmelikte gösterilir.

(Değişik : 03.11.1988 - 3493/45 md.) Bu madde hükümlerine uymayanlar yirmibin lira para cezası ile cezalandırılırlar.

BEŞİNCİ BÖLÜM

ÇEŞİTLİ KURALLAR

MADDE 71 - GEÇİŞ ÜSTÜNLÜĞÜNE SAHİP ARAÇLAR VE SÜRME KURALLARI

Geçiş üstünlüğüne sahip araçlar öncelik sırasıyla şunlardır:

- a) Cankurtaran araçları, yaralı veya acil hasta taşıyan araçlar,
- b) İtfaiye araçları,
- c) Hükümlü veya sanığı takip eden veya emniyet ve asayiş korumak için acele olay yerine giden zabıta araçları,
- d) Bir trafik suçu işleyerek kaçan aracı takip eden veya trafik güvenliğini koruma veya trafik kazasına el koyma amacıyla olay veya kaza yerine gitmekte olan görevlilere ait araçlar,
- e) Alarm sırasında sivil savunma hizmetlerinde görevli bulunan araçlar,
- f) Koruma ile görevli ve korunan araçlar.

Bu araçlar görev halinde iken geçiş üstünlüğü hakkına sahiptir.

Bu hak, halkın can ve mal güvenliğini tehlikeye sokmamak, duyulur ve görünür geçiş üstünlüğü işaretini vermek şartı ile kullanılır.

Bu araçlar, bu Kanun ve yönetmelikte yazılı trafik kısıtlama ve yasaklarına bağlı değildir.

Bunların birbirleriyle karşılaşmalarında birinin diğerine göre geçiş üstünlüğü yukarıda yazılı olan sıraya göredir.

Zorunluluk olmadığı hallerde geçiş üstünlüğünü kullanmak yasaktır.

Zorunluluk olmadığı halde ve gerekiz geçiş üstünlüğü hakkını kullanan sürücüler yirmibin lira para cezası ile cezalandırılırlar.

MADDE 72 - SES, MÜZİK, GÖRÜNTÜ VE HABERLEŞME CİHAZLARININ KULLANILMASI

Araçlarda ses, müzik, görüntü ve haberleşme cihazları yönetmelikte gösterilen şartlara uygun olarak ve kamunun rahat ve huzurunu bozmayacak şekilde kullanılabilir.

Bu madde hükümlerine uymayan sürücüler onbin lira para cezası ile cezalandırılırlar.

Kanun ve yönetmelikte belirtilen şartlara uymayan ses, müzik, görüntü ve haberleşme cihazları ile sürücünün izleme ve kullanma sahası içinde kalan görüntü cihazları araçlardan söktürülür.

MADDE 73 - TEDBİRSİZ VE SAYGISIZ ARAÇ SÜRME

Karayolunda araçların kamunun rahat ve huzurunu bozacak veya kişilere zarar verecek şekilde saygısızca sürülmesi, araçlardan bir şey atılması veya dökülmesi yasaktır.

Bu madde hükümlerine uymayanlar onbin lira para cezası ile cezalandırılırlar.

MADDE 74 - YAYA VE OKUL GEÇİTLERİ

Görevli bir kişi veya ışıklı trafik işaretleri bulunmayan, ancak başka bir trafik işareti ile belirlenmiş yaya veya okul geçitlerine yaklaşırken bütün sürücüler araçlarını yavaşlatmak ve bu geçitlerden geçen veya geçmek üzere bulunan kişilere ve öğrencilere ilk geçiş hakkını vermek

zorundadırlar.

Bu madde hükmüne uymayan sürücüler onbeşbin lira para cezası ile cezalandırılırlar.

MADDE 75 - OKUL TAŞITLARI

Okul taşıtlarının "DUR" işaretini yaktıkları hallerde bütün araçların durması zorunludur.

"DUR" işaretinin sadece öğrencilerin binmeleri veya inmeleri sırasında ve yönetmelikte belirtilen hallerde yakılması zorunludur.

Okul taşıtlarının çalıştırılması şartları, zamanları ve nitelikleri yönetmelikte belirtilir.

Bu madde hükümlerine uymayan sürücüler onbin lira para cezası ile cezalandırılırlar.

MADDE 76 - DEMİRYOLU GEÇİTLERİ

Demiryolu geçitlerinde:

a) Sürücülerin demiryolu geçitlerini, geçidin durumuna uygun olmayan hızla geçmeleri, ışıklı veya sesli işaretin vereceği "DUR" talimatına uymamaları,

taşıtların yolu üzerine indirilmiş veya indirilmekte olan tam veya yarım bariyerler varken geçide girmeleri yasaktır.

b) Işıklı işaret ve bariyerle donatılmamış demiryolu geçitlerini geçmeden önce, sürücülerin durmaları, herhangi bir demiryolu aracının yaklaşmadığına emin olduktan sonra geçmeleri zorunludur.

Bu madde hükümlerine uymayan sürücüler onbin lira para cezası ile cezalandırılırlar.

MADDE 77 - ÇOCUK, HASTA VE ENGELLİ TAŞITLARI, GÖZLERİ GÖRMEYEN YAYALAR, YÜRÜYÜŞ KOLLARI

Bu Kanun açısından;

a) Çocuk, hasta ve (DEĞİŞİK.İbare; 03/05/2013-6462/1-33.md) engellilere ait motorsuz taşıtların sürücülerine, yayalarla ilgili hükümler uygulanır.

b) Gözleri görmeyen ve yönetmelikte gösterilen özel işaret ve benzerlerini taşıyan kişilerin, taşıtların yolu üzerinde bulunmaları halinde, bütün sürücülerin yavaşlamaları ve gerekiyorsa durmaları ve yardımcı olmaları zorunludur.

c) Bir yetkili veya görevli yönetimindeki yürüyüş kolları arasından geçmek yasaktır.

Bu maddenin (b) ve (c) bentlerine uymayan sürücüler onbin lira para cezası ile cezalandırılırlar.

MADDE 78 - SÜRÜCÜLERİN VE YOLCULARIN KORUYUCU TERTİBAT KULLANMA ZORUNLULUĞU

Belirli sürücülerin ve yolcuların, araçların sürülmesi sırasında koruyucu tertibat kullanmaları

zorunludur.

Kullanma ve yolların özelliği gözetilerek hangi tip araçlarda sürücülerinin ve yolcularının şehiriçi ve şehirlerarası yollarda hangi şartlarda hangi koruyucu tertibatı kullanacakları ve koruyucuların nitelikleri ve nicelikleri ile emniyet kemerlerinin hangi araçlarda hangi tarihten itibaren kullanılacağı yönetmelikte belirtilir.

Bu madde hükmüne uymayanlar onbin lira para cezası ile cezalandırılırlar.

MADDE 79 - PARK ÜCRETİNİN ALINMASI, ARAÇLARIN ÇEKTİRİLMESİ VE KALDIRILMASI İLE MUHAFAZASI(DEĞİŞİK:BAŞLIK;03/06/2012-6321/2.md9

(DEĞİŞİK: MADDE 79;31/05/2012-6321/2.md) Karayolu üzeri park yerindeki araçlar için park ücreti, yetki ve sorumluluk alanına göre park yerini tespitte yetkili idarece veya bu idare tarafından işletme izni verilen gerçek veya tüzel kişilerce alınabilir. Bunlar dışında hiçbir gerçek veya tüzel kişi herhangi bir şekilde park ücreti alamaz. Erişme kontrollü karayolları (otoyol-ekspresyol) hariç olmak üzere büyükşehirlerde yetkili idareler, büyükşehir belediyeleridir.

Birinci fıkra hükmüne aykırı olarak park ücreti alan veya almaya teşebbüs edenler, fiilleri daha ağır bir ceza gerektiren bir suç oluşturmadığı takdirde, altı aydan iki yıla kadar hapis ve beş bin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır.

Trafikten men edilen veya çeşitli nedenlerle muhafaza altına alınan araçların, çektirilmesi ya da kaldırılıp götürülmesi ile bu araçların koyulacağı yerler ve bu işlemlerin ücretlerine ilişkin usul ve esaslar yönetmelikte belirtilir.

MADDE 80 - DİĞER KURALLAR

Trafikle ilgili diğer kurallar ile tehlikeli madde taşıyan araçlar, çeken, çekilen araçlar, kol ve grup halinde seyreden araçlar ve hayvan sürüleri, taşıma sınırı ve gabari ölçüleri ile yük ve yolcu taşınması ile ilgili diğer kurallar ve şartlar yönetmelikte gösterilir.

YEDİNCİ KISIM

TRAFİK KAZALARI

MADDE 81 - TRAFİK KAZALARINA KARIŞANLAR İLE İLGİLİ KURALLAR

Trafik kazalarına karışanlar:

a) Hareket halinde iseler trafik için ek bir tehlike yaratmayacak şekilde hemen durmak, kaza mahallinde trafik güvenliği için gereken tedbirleri almak,

b) Kazada ölen, yaralanan veya maddi hasar var ise bu kaza trafiği, can ve mal güvenliğini etkilemiyorsa, sorumluluğun saptanmasında yararlı olacak kanıt ve izler dahil, kaza yerindeki durumu değiştirmemek,

c) Kazaya karışan kişiler tarafından istendiği takdirde kimliğini,

adresini, sürücü ve trafik belgesi ile sigorta poliçe tarih ve numarasını bildirmek ve göstermek,

d) Kazayı; yetkili ve görevli memurlara bildirmek, bunlar gelinceye kadar veya bunların iznini almadan kaza yerinden ayrılmamak,

e) Sürücüsü, mal sahibi veya ilgili kişilerin bulunmadığı sırada araç, eşya veya yüklere zarar veren sürücüler, zarar verdikleri araç, eşya veya mülkün sahibini veya ilgili kişileri bulmak, ilgilileri bulamadıkları takdirde durumu tespit etmek ve zarar verilen şey üzerine yazılı bilgi bırakmak, ilgili zabıtaya en kısa zamanda bilgi vermek,

Zorundadırlar.

Yalnız maddi hasar meydana gelen kazalarda, kazaya dahil kişilerin tümü,

yetkili ve görevli kişinin gelmesine lüzum görmezlerse, bunu aralarında yazılı olarak saptamak suretiyle kaza yerinden ayrılabilirler.

(Değişik: 03.11.1988 - 3493/46 md.) Anlaşma hali dışında maddi hasarlı, ölümlü veya yaralanmalı trafik kazalarında, zabitanın iznini almadan zaruret dışında olay yerinden ayrılan veya (b) bendindeki hükümlere uymayan sürücüler yüzbin lira para cezası ile cezalandırılırlar.

Bu maddenin diğer hükümlerine uymayanlar yirmibin lira para cezası ile cezalandırılırlar.

MADDE 82 - TRAFİK KAZALARINDA YÜKÜMLÜLÜK

Karayollarında meydana gelecek trafik kazalarına hemen el konmasını, ölü ve yaralıların taşınmasını veya yaralıların tedavisini veya sanıkların yakalanmasını sağlamak için,

a) Kaza yerinden geçmekte olan veya kazaya karışmış bulunan araçların sürücüleri kaza mahallinde ilk yardım önlemlerini almaya ve en yakın zabıtaya veya sağlık kuruluşuna haber vermeye ve yetkililerin talebi üzerine yaralıları en yakın sağlık kuruluşuna götürmeye,

b) Şehirlerarası akaryakıt istasyonlarında, sahipleri veya işletenleri,

belirlenen standartlara uygun ilk yardım malzemesini her an kullanabilir durumda bulundurmaya,

c) Tamirhane, servis istasyonu, garaj sahip ve sorumluları; tesislerine,

ölüm veya yaralanma ile sonuçlanan bir kaza geçirmiş olduğu belli olan veya üzerinde suç belirtisi bulunan bir araç gelince gecikmeksizin zabıtaya haber vermeye ve bunları bir deftere işlemeye,

Zorunludurlar.

(Değişik : 03.11.1988 - 3493/47 md.) Bu madde hükümlerine uymayanlar onbin lira para cezası ile cezalandırılırlar.

MADDE 83 - TRAFİK KAZALARINA EL KOYMA VE BİLİRKİŞİ

Trafik kazalarına;

a) Adli yönden gereği yapılmak üzere mahalli genel zabıtaca,

b) Kazanın oluş nedenlerini, iz ve delillerini belirleyerek trafik kaza tespit tutanağı düzenlemek üzere de trafik zabıtasınca el konulur.

Trafik zabıtasının görevli olmadığı veya bulunmadığı karayollarında meydana gelen kazalarda trafik kaza tespit tutanağı mahalli genel zabıtaca düzenlenir ve bir örneği o yerin trafik zabıtasına gönderilir.

Karayollarında meydana gelen ve yalnız maddi hasarla sonuçlanan trafik kazalarında tarafların anlaşması halinde ve fiil başka bir suç oluşturmuyorsa adli kovuşturma yapılmaz ve Türk Ceza Kanununun 565 inci maddesi hükmü uygulanmaz.

Trafik kazalarında yolun trafiğe kapandığı hallerde; trafik zabıtası veya genel zabıta; iz ve delilleri kaybolmayacak şekilde işaretledikten ve gerekli işlemleri yaptıktan sonra, karayolunu trafiğe açmaya yetkilidir.

Karayolunun trafiğe kapanmasına ölümlü ve hayati tehlike yaratan yaralanmalı kazalar neden olmuş ve bu kaza can, mal ve trafik güvenliğini etkiliyor ve başka bir yoldan geçiş verilemiyorsa Cumhuriyet savcısının gecikeceğinin anlaşılması halinde, gerekli işaretlemeler yapıp araç ve ölümler kenara alınarak durum bir tutanakla tespit edildikten sonra yol trafiğe açılır.

Trafik zabıtası, usul kanunlarına göre görevlendirilirse, trafik kazalarında bilirkişilik yapar.

Trafik kazaları, kaza tahkik memurluğu, bilirkişilik ve bunlarda aranacak şartlar ile diğer esaslar yönetmelikte gösterilir.

MADDE 84 - TRAFİK KAZALARINDA SÜRÜCÜ KUSURLARININ TESPİTİ VE ASLİ KUSUR SAYILAN HALLER

Araç sürücüleri trafik kazalarında;

- a) Kırmızı ışıklı trafik işaretinde veya yetkili memurun dur işaretinde geçme,
- b) Taşıt giremez trafik işareti bulunan karayoluna veya bölünmüş karayolunda karşı yönden gelen trafiğin kullandığı şerit, rampa ve bağlantı yollarına girme,
- c) İkidenden fazla şeritli taşıt yollarında, karşı yönden gelen trafiğin kullandığı şerit veya yol bölümüne girme,
- d) Arkadan çarpma,
- e) Geçme yasağı olan yerlerde geçme,
- f) Doğrultu değiştirme manevralarını yanlış yapma,
- g) Şeride tecavüz etme,
- h) Kavşaklarda geçiş önceliğine uymama,
- i) Kaplamanın dar olduğu yerlerde geçiş önceliğine uymama,
- j) Manevraları düzenleyen genel şartlara uymama,

k) Yerleşim birimleri dışındaki karayolunun taşıt yolu üzerinde, zorunlu haller dışında park etme veya duraklama ve her durumda gerekli tedbirleri almama,

l) Park için ayrılmış yerlerde veya taşıt yolu dışında kurallara uygun olarak park edilmiş araçlara çarpma,

Hallerinde asli kusurlu sayılırlar.

Ancak, kazada bu hareketlerden herhangi biri, kazaya karışan araç sürücülerinden birden fazlası tarafından yapılmış veya kaza bu hareketler dışında kurallarla, yasaklamalara, kısıtlamalara ve talimatlara uyulmaması nedenlerinden doğmuşsa, karayolunu kullananlar için kusur oranı yönetmelikte belirtilen esaslara göre tespit edilir.

SEKİZİNCİ KISIM

HUKUKİ SORUMLULUK VE SİGORTA

BİRİNCİ BÖLÜM

İŞLETENİN HUKUKİ SORUMLULUĞU

MADDE 85 - İŞLETMENİN SORUMLULUĞU

(Değişik birinci fıkra : 17/10/1996 - 4199/28 md.) Bir motorlu aracın işletilmesi bir kimsenin ölümüne veya yaralanmasına veya bir şeyin zarara uğramasına sebep olursa, motorlu aracın bir teşebbüsün ünvanı veya işletme adı altında veya bu teşebbüs tarafından kesilen biletle işletmesi halinde, motorlu aracın işleteni ve bağlı olduğu teşebbüsün sahibi, doğan zarardan müştereken ve müteselsilen sorumlu olur (Ek: 17/10/1996 - 4199/28 md.) Motorlu araç ölümle veya yaralanmaya sebebiyet vermiş ise kazaya karışan aracın başkalarına devir ve temlik veya üzerine bir hak tesisini önlemek amacıyla olaya el koyan Cumhuriyet Savcılıklarınca, aracın tescilli olduğu tescil kuruluşuna trafik kaydı üzerine şerh düşürülmesi için talimat verilir. Kaza anı ile Cumhuriyet Savcılığınca trafik kaydı üzerine şerh düşürülmesi arasında geçen süreler içinde kötü niyetle yapılan araç tescilleri hükümsüz sayılır. Şerhin konulduğu tarihten itibaren bir ay içerisinde, şerhin kaldırıldığına veya devamına ilişkin mahkeme kararı ibraz edilmediği takdirde bu şerh hükümsüz sayılır.

İşletilme halinde olmayan bir motorlu aracın sebep olduğu trafik kazasından dolayı işletenin sorumlu tutulabilmesi için, zarar görenin, kazanın oluşumunda işleten veya eylemlerinden sorumlu tutulduğu kişilere ilişkin bir kusurun varlığını veya araçtaki bozukluğun kazaya sebep olduğunu ispat etmesi gerekir.

(Değişik: 17/10/1996 - 4199/28 md.) İşleten ve araç işleticisi teşebbüs sahibi, hakim takdirine göre kendi aracının katıldığı bir kazadan sonra yapılan yardım çalışmalarından dolayı yardım edenin maruz kaldığı zarardan da sorumlu tuta bilir. Ancak, bu durumda işletici teşebbüs sahibinin sorumlu kılınabilmesi için kazadan kendisinin sorumlu olması veya yardımın doğrudan doğruya kendisine veya araçta bulunanlara yahut kazaya taraf olan üçüncü kişilere yapılması gerekir.

(Değişik: 17/10/1996 - 4199/28 md.) İşleten ve araç işleticisi teşebbüsün sahib, aracın sürücüsünün veya aracın kullanılmasına katılan yardımcı kişilerin kusurundan kendi kusuru gibi

sorumludur.

MADDE 86 - İŞLETENİN VEYA ARAÇ İŞLETİCİSİNİN BAĞLI OLDUĞU TEŞEBBÜS SAHİBİNİN, SORUMLULUKTAN KURTULMASI VEYA SORUMLULUĞUN AZALTILMASI

(Değişik: 17/10/1996 - 4199/29 md.) İşleten veya araç işleticisinin bağlı olduğu teşebbüs sahibi, kendisinin veya eylemlerinden sorumlu tutulduğu kişilerin kusuru bulunmaksızın ve araçtaki bir bozukluk kazayı etkilemiş olmaksızın, kazanın bir müncbir sebepten veya zarar görenin veya bir üçüncü kişinin ağır kusurundan ileri geldiğini ispat ederse sorumluluktan kurtulur.

Sorumluluktan kurtulamayan işleten veya araç işleticisinin bağlı olduğu teşebbüs sahibi kazanın oluşunda zarar görenin kusurunun bulunduğunu ispat ederse, hakim, durum ve şartlara göre tazminat miktarının indirebilir.

MADDE 87 - GENEL HÜKÜMLERİN UYGULANMASI

(Değişik:17/10/1996 - 4199/30 md.) Yaralanan veya ölen kişi, hatır için karşılıksız taşınmakta ise veya motorlu araç, yaralanan veya ölen kişiye hatır için karşılıksız verilmiş bulunuyorsa, işletenin veya araç işleticisinin bağlı olduğu teşebbüs sahibinin ve motorlu aracı maliki ile işleteni arasındaki ilişkide araca gelen zararlardan dolayı sorumluluk, genel hükümlere tabidir.

Zarar görenin beraberinde bulunan bagaj ve benzeri eşya dışında araçta taşınan eşyanın uğradığı zararlardan dolayı işletenin veya araç işleticisinin bağlı olduğu teşebbüs sahibinin sorumluluğu da genel hükümlere tabidir.

MADDE 88 - ZARAR VERENLERİN BİRDEN FAZLA OLMASI

Bir motorlu aracın katıldığı bir kazada, bir üçüncü kişinin uğradığı zarardan dolayı, birden fazla kişi tazminatla yükümlü bulunuyorsa, bunlar müteselsil olarak sorumlu tutulur.

(Değişik: 17/10/1996 - 4199/31 md.) Birden fazla kişinin sorumlu olduğu durumlarda, bunlar arasındaki ilişki bakımından zarar, olayın bütün şartları değerlendirilerek paylaşılır. Özel durumlar ve özellikle araçların işletme tehlikeleri, zararın iç ilişkide başka türlü paylaşılmasını haklı göstermedikçe, işletenler ve araç işleticisinin bağlı olduğu teşebbüs sahipleri kusurları oranında zararlara katlanırlar.

MADDE 89 - İŞLETENLER ARASINDA ZARARIN TAZMİNİ

(Değişik: 17/10/1996 - 4199/31 md.) Birden çok motorlu aracın katıldığı bir kazada işletenlerden biri bedensel bir zarara uğrarsa, özel durumlar ve özellikle işletme tehlikeleri başka türlü paylaştırmayı haklı göstermedikçe, kazaya katılan araçların işletenleri ve araç işleticisinin bağlı olduğu teşebbüs sahiplerikendilerine düşen kusur oranında, zararı gidermekle yükümlüdürler.

İşletenlerden araç ve işleticisinin bağlı olduğu teşebbüs sahiplerinden birine ait bir şeyin zarara uğraması halinde, zarar gören ancak zarar veren işletenin veya araç işleticisinin bağlı olduğu teşebbüs sahibinin veya eylemlerinden sorumlututulduğu kimsenin kusuru veya geçici olarak temyiz gücünü kaybetmesi veya zarar veren ait araçtakibozukluk yüzünden zararın vuku bulunduğunu ispat etmesi halinde zarar veren işleten veya işleticinin bağlı olduğu teşebbüs sahibi tazminatla yükümlü tutulur.

Tazminatla yükümlü olan işletenler veya işleticinin bağlı olduğu teşebbüs sahipleri zarar gören

işletene veya işleticinin bağlı olduğu teşebbüs sahibine karşı müteselsilen sorumludurlar.

MADDE 90 - MADDİ VE MANEVİ TAZMİNAT

Maddi tazminatın biçimi ve kapsamı ile manevi tazminat konularında Borçlar Kanununun hakkız fiillere ilişkin hükümleri uygulanır.

İKİNCİ BÖLÜM

SİGORTA

MADDE 91 - MALİ SORUMLULUK SİGORTASI YAPTIRMA ZORUNLULUĞU

(DEĞİŞİK: 91 nci Madde 17/10/1996 - 4199/32 md.) İşletenlerin, bu Kanunun 85 inci maddesinin birinci fıkrasına göre olan sorumluluklarının karşılanmasını sağlamak üzere mali sorumluluk sigortası yaptırmaları zorunludur.

Zorunlu mali sorumluluk sigortasına ilişkin primler peşin olarak ödenir. Ancak, Hazine Müsteşarlığının bağlı bulunduğu Bakanlık primleri taksitler halinde tahsil edilmesine ilişkin düzenleme yapmaya yetkilidir.

(DEĞİŞİK : Üçüncü Fıkra; 23/07/20074 - 5217/12 md.) Sigorta yaptıranların, sigorta şirketlerine ödeyecekleri sigorta priminin %5'i oranındaki tutar, sigorta şirketi tarafından tahsil edildiği ayı takip eden ayın en geç 20'sine kadar İçişleri Bakanlığı Merkez Saymanlığı hesabına yatırılır. Yatırılan bu tutarlar bütçeye gelir kaydedilir.

(MÜLGA: Dördüncü fıkra; 25/02/2011-6111/58 mad.) Geçerli teminat tutarları üzerinde zorunlu mali sorumluluk sigortası bulunmayan araçlar trafikten men edilir.

(DEĞİŞİK Altıncı fıkra; 25/02/2011-6111/58 mad.) Yabancı plakalı taşıtların Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu Bakanlıkça belirlenecek usul ve esaslara göre Türkiye'de geçerli sigortaları yoksa bunlar için zorunlu mali sorumluluk sigortası Türkiye sınırlarına girişleri sırasında yapılır.

(EK : Fıkra; 07/12/2004 - 5265/1 md.) Milletlerarası hukukun meşru saydığı hallerde, ortak savunma veya barış hareketi çerçevesinde Türkiye'de hareket, eğitim veya tatbikat maksadıyla bulunmasına izin verilen yabancı silahlı kuvvetlerin neden olabileceği hasar ve zararların tazmini konularının özel bir anlaşmayla düzenlendiği hallerde, bu kapsamda Türkiye'ye girecek yabancı askeri araçlar bakımından bu madde hükmü uygulanmaz.

Bu madde hükmüne uymayanlar bu Kanunun Ek 3 üncü maddesi a/1 alt bendi hükümleri uygulanır.

MADDE 92 - ZORUNLU MALİ SORUMLULUK SİGORTASI DIŞINDA KALAN HUSUSLAR

Aşağıdaki hususlar, zorunlu mali sorumluluk sigortası kapsamı dışındadırlar.

a) İşletenin; bu Kanun uyarınca eylemlerinden sorumlu tutulduğu kişilere karşı yöneltebileceği talepler,

b) İşletenin; eşinin, usul ve furuunun, kendisine evlat edinme ilişkisi ile bağlı olanların ve birlikte

yaşadığı kardeşlerinin mallarına gelen zararlar nedeniyle ileri sürebilecekleri talepler,

c) İşletenin; bu Kanun uyarınca sorulu tutulmadığı şeye gelen zararlara ilişkin talepler,

d) Bu Kanunun 105 inci maddesinin üçüncü fıkrasına göre zorunlu mali sorumluluk sigortasının teminatı altında yapılacak motorlu araç yarışlarındaki veya yarış denemelerindeki kazalardan doğan talepler,

e) Motorlu araçta taşınan eşyanın uğrayacağı zararlar,

f) Manevi tazminata ilişkin talepler.

MADDE 93 - EN AZ SİGORTA TUTARLARI

(Değişik: 17/10/1996 - 4199/34 md.) Zorunlu mali sorumluluk sigortası genel şartları teminat tutarları ile tarife ve talimatları Hazine Müsteşarlığının bağlı bulunduğu Bakanlıkça tesbit edilir ve Resmi Gazete'de yayınlanır.

Tarife ve talimatların tesbitinde, araç türleri, coğrafi bölge, sigorta süresi içinde herhangi bir hasar ödemesine neden olmayan işletenlerin primlerinin indirilmesi yoluyla ödüllendirilmesi, hasar ödemesine neden olan işletenlerin primlerinin yükseltilmesi yoluyla cezalandırılması ve gerekli görülen diğer diğer hususlar dikkate alınır.

MADDE 94 - SİGORTA SÖZLEŞMESİNİN VERİLMESİ VE İŞLETENİN DEĞİŞMESİ HALİNDE YAPILACAK İŞLEMLER

(Birinci Fıkra mülga: 25/6/1988 - KHK -330/5 md.;Aynen kabul: 31/10/1990 -3672/4 md.) (Değişik: 25.06.1988 - KHK - 330/5 md.;Aynen Kabul: 31.10.1990 - 3672/4 md.) Sigortalı aracı işletenlerin değişmesi halinde, devreden kişi 15 gün içinde sigortacıya durumu bildirmek zorundadır.

Sigortacı sigorta sözleşmesini durumun kendisine tebliği tarihinden itibaren onbeş gün içinde feshedebilir.

Sigorta fesih tarihinden onbeş gün sonrasına kadar geçerlidir.

(Beşinci Fıkra Mülga: 25/6/1988 - KHK - 330/5 md.; Aynen kabul:31/10/1990 - 3672/4 md.) Bu madde hükmüne uymayanlar onbin lira para cezası ile cezalandırılırlar.

MADDE 95 - TAZMİNATIN AZALTILMASI VEYA KALDIRILMASI SONUCUNU DOĞURAN HALLER

Sigorta sözleşmesinden veya sigorta sözleşmesine ilişkin kanun hükümlerinden doğan ve tazminat yükümlülüğünün kaldırılması veya miktarının azaltılması sonucunu doğuran haller zarar görene karşı ileri sürülemez.

Ödemede bulunan sigortacı, sigorta sözleşmesine ve bu sözleşmeye ilişkin kanun hükümlerine göre, tazminatın kaldırılmasını veya azaltılmasını sağlayabileceği oranda sigorta ettirene başvurabilir.

MADDE 96 - ZARAR GÖRENLERİN ÇOKLUĞU

Zarar görenlerin tazminat alacakları, sigorta sözleşmesinde öngörülen sigorta tutarından fazla ise zarar görenlerden her birinin sigortacıya karşı yöneltebileceği tazminat talebi, sigorta tutarının tazminat alacakları toplamına olan oranına göre indirim tabi tutulur.

Başka tazminat taleplerinin bulunduğunu bilmeksizin zarar görenlerin birine veya birkaçına kendilerine düşecek olandan daha fazla ödemede bulunan iyiniyetli sigortacı, yaptığı ödeme çerçevesinde, diğer zarar görenlere karşı da borcundan kurtulmuş sayılır.

MADDE 97 - DOĞRUDAN DOĞRUYA TALEP VE DAVA HAKKI

Zarar gören, zorunlu mali sorumluluk sigortasında öngörülen sınırlar içinde doğrudan doğruya sigortacıya karşı talepte bulunabileceği gibi dava da açabilir.

MADDE 98 - SAĞLIK HİZMET BEDELLERİNİN ÖDENMESİ (DEĞİŞİK: Başlık; 25/02/2011-6111/59 mad.)

(DEĞİŞİK: 25/02/2011-6111/58 mad.) Trafik kazaları sebebiyle üniversitelere bağlı hastaneler ve diğer bütün resmî ve özel sağlık kurum ve kuruluşlarının sundukları sağlık hizmet bedelleri, kazazedenin sosyal güvencesi olup olmadığına bakılmaksızın Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından karşılanır.

Trafik kazalarına sağlık teminatı sağlayan zorunlu sigortalarda; sigorta şirketlerince yazılan primlerin ve Güvence Hesabınca tahsil edilen katkı paylarının % 15'ini aşmamak üzere, münhasıran bu teminatın karşılığı olarak Hazine Müsteşarlığınca sigortacılık ilkeleri çerçevesinde maktu veya nispi olarak belirlenen tutarın tamamı sigorta şirketleri ve 3/6/2007 tarihli ve 5684 sayılı Sigortacılık Kanununun 14 üncü maddesinde düzenlenen durumlar için Güvence Hesabı tarafından Sosyal Güvenlik Kurumuna aktarılır. Söz konusu tutar, ilgili sigorta şirketleri için sigortacılık ilkelerine göre ayrı ayrı belirlenebilir. Aktarım ile sigorta şirketlerinin ve Güvence Hesabının bu teminat kapsamındaki yükümlülükleri sona erer. Hazine Müsteşarlığının bağlı bulunduğu Bakanlığın teklifi üzerine Bakanlar Kurulu söz konusu tutarı % 50'sine kadar artırmaya veya azaltmaya yetkilidir.

Bu madde çerçevesinde sigorta şirketleri ve Güvence Hesabı tarafından ödenecek meblağın süresinde ödenmemesi halinde 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Kanunun 89 uncu maddesinin ikinci fıkrası uygulanır.

Sigorta şirketleri ve Güvence Hesabından Sosyal Güvenlik Kurumuna aktarılacak meblağın belirlenmesi ve ödenmesi ile sağlık hizmetleri için teminat sağlanan sigortaların tespiti ve bu maddenin uygulanmasına ilişkin diğer usul ve esaslar Sağlık Bakanlığı ve Sosyal Güvenlik Kurumunun görüşü alınarak Hazine Müsteşarlığınca belirlenir. Trafik kazası sebebiyle Sağlık Bakanlığınca bağlı sağlık kurumlarınca gerçekleştirilen tedavi giderleri bakımından, Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından Sağlık Bakanlığınca yapılacak ödemeye ilişkin usul ve esaslar Sosyal Güvenlik Kurumu ve Sağlık Bakanlığı tarafından ayrıca belirlenir.

MADDE 99 - TAZMİNAT VE GİDERLERİN ÖDENMESİ

Sigortacılar, hak sahibinin kaza veya zarara ilişkin tespit tutanağını veya bilirkişi raporunu, sigortacının merkez veya kuruluşlarından birine ilettiği tarihten itibaren sekiz işgünü içinde zorunlu mali sorumluluk sigortası sınırları içinde kalan miktarları hak sahibine ödemek zorundadırlar.

Ödemeyi yapan sigortacı, ödenen miktarın sorumluluk oranlarında paylaşılmasını diğer sigortacılardan yazılı olarak talep eder. Diğer sigortacılar talep tarihinden itibaren sekiz işgünü içinde kendilerine düşen miktarı talepte bulunana öder.

Bu madde hükmüne uymayan sigortacılar ikiyüzbin liradan birmilyon liraya kadar hafif para cezası ile cezalandırılırlar.

MADDE 100 - İHTİYARİ MALİ SORUMLULUK SİGORTASINA UYGULANACAK HÜKÜMLER

Bu Kanunun sorumluluğun kaldırılması veya tazminatın azaltılmasına ilişkin 95 inci maddesi, doğrudan doğruya talep ve dava hakkına ilişkin 97 nci maddesi ve zamanaşımına ilişkin 109 uncu maddesi ihtiyari mali sorumluluk sigortasında da uygulanır.

MADDE 101 - SİGORTA SÖZLEŞMESİ YAPMAYA YETKİLİ SİGORTA ŞİRKETLERİ VE SİGORTA YAPMA ZORUNLULUĞU

Bu Kanunda öngörülen zorunlu mali sorumluluk sigortası Türkiye'de kaza sigortası dalında çalışmaya yetkili olan sigorta şirketleri tarafından yapılır. Bu sigorta şirketleri zorunlu mali sorumluluk sigortasını yapmakla yükümlüdürler.

Bu madde hükmüne uymayan sigorta şirketleri ikiyüzbin liradan bir milyon liraya kadar hafif para cezası ile cezalandırılırlar.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

ÖZEL DURUMLAR

MADDE 102 - MOTORLU ARAÇ RÖMORKLARI

Bir römorkun veya yarı römorkun veya çekilen bir aracın sebep olduğu zarardan dolayı, çekicinin işleteni, motorlu aracı işletenin sorumluluğuna ilişkin hükümlere göre sorumlu tutulur. Çekilen araçla ilgili olarak sorumluluk genel hükümlere tabidir Çekicinin sorumluluk sigortası, çekiciyi işletenin, römorkun sebep olduğu zarardan dolayı sorumluluğunu da kapsar.

İnsan taşımada kullanılan römorklar, römork için ek bir sorumluluk sigortası yaptırılarak tüm katarın en az zorunlu mali sorumluluk sigortası tutarlarının kapsamına girmesi sağlanmadıkça, trafiğe çıkarılamaz.

MADDE 103 - MOTORSUZ TAŞITLAR VE MOTORLU BİSİKLET

Motorsuz taşıtlar ile motorlu bisiklet sürücülerinin hukuki sorumluluğu genel hükümlere tabidir.

MADDE 104 - MOTORLU ARAÇLARLA İLGİLİ MESLEKİ FAALİYETTE BULUNANLAR

Motorsuz araçlarla ilgili mesleki faaliyette bulunan teşebbüslerin sahibi, gözetim, onarım, bakım, alım-satım, araçta değişiklik yapılması amacı ile veya benzeri bir amaçla kendisine bırakılan bir motorlu aracın sebep olduğu zararlardan dolayı; işleten gibi sorumlu tutulur. Aracın işleteni ve araç için zorunlu mali sorumluluk sigortası yapan sigortacısı bu zararlardan sorumlu değildir.

(Değişik: 17/10/1996 - 4199/35 md.) Yukarıda yazılı teşebbüs sahipleri kendilerine bırakılan motorlu araçların tümünü kapsamak üzere esasları Hazine Müsteşarlığının bağlı bulunduğu

Bakanlıkça tespit edilecek bir zorunlu mali sorumluluk sigortası yaptırmaya ve denetimlerde bu sigortanın yapıldığını belgelemeye mecburdurlar.

İşletenin sorumluluk sigortasına ilişkin hükümleri, burada da uygulanır.

Motorlu araçları mesleki veya ticari amaçlar için elinde bulunduran teşebbüs sahipleri bu araçların yönetmelikte gösterilecek biçimde bir defterini tutmakla yükümlüdürler.

Bu made hükümlerine uymayan teşebbüs sahipleri ikiyüzbin liradan bir milyon liraya kadar hafif para cezası ile cezalandırılırlar.

(Ek: 17/10/1996 - 4199/35 md.)İkinci fıkrada sözü edilen sigortayı yaptırmayan teşebbüs sahiplerinin bu işyerleri, mahallin en büyük mülki amirince 15 güne kadar faaliyetten men edilir.

MADDE 105 - YARIŞLAR

Yarış düzenleyicileri, yarışa katılanların veya onlara eşlik edenlerin araçları ile gösteride kullanılan diğer araçların sebep olacakları zararlardan dolayı motorlu araç işleteninin sorumluluğuna ilişkin hükümler uyarınca sorumludurlar.

Yarışçıların veya onlarla birlikte araçta bulunanların uğrayacakları zararlara, gösteride kullanılan araçların uğradıkları zararlardan dolayı sorumluluk genel hükümlere tabidir.

Yarış düzenleyicilerinin, yarışa katılanların ve yardımcı kişilerin yarış esnasında üçüncü kişilere karşı olan sorumluluklarını karşılamak üzere bir sorumluluk sigortası yaptırmaları zorunludur. Bu gibi yarışlara izin vermeye yetkili olan makamın talebi üzerine Ticaret Bakanlığı durum ve şartlara göre en az sigorta tutarlarını belirlemekle görevlidir. Motorlu araçlar için yapılacak sigortalarda en az sigorta tutarları zorunlu mali sorumluluk sigortasındaki tutarlardan az olamaz. Bu Kanunun zarar görenin doğrudan doğruya sigortacıyı dava edebilmesine ilişkin 97 nci maddesi hükümleri ile zarar görenlerin birden çok olması haline ilişkin 96 ncı maddesi hükümleri burada da uygulanır.

Yetkili makamdaki izin alınmaksızın düzenlenen bir yarışta vukubulan zararlar, zarara sebep olan motorlu aracın sorumluluk sigortacısı tarafından karşılanır. Böyle bir durumda, sigortacı, yarış için özel bir sigortanın yapılmamış olduğunu bilen veya gerekli özenin gösterilmesi halinde bilebilecek olan işleten veya işletenlere rücu edebilir.

(Değişik : 4/7/1988 - KHK - 336/1 md.; Aynen kabul:7/2/1990-3612/59 md.) Bu madde hükümleri ortalama hızı saatte en az elli kilometrenin üstünde olan veya ulaşılabilecek hıza göre değerlendirme yapılması öngörülen motorlu araç veya bisiklet sporu gösterilerinde uygulanır. Bu hükümler, yarış güzergahının diğer trafiğe kapatılması halinde de geçerlidir. İçişleri Bakanlığı bu madde hükümlerini, başka yarışlar bakımından da uygulanmasına karar verebilir.

MADDE 106 - DEVLETE VE KAMU KURULUŞLARINA AİT ARAÇLAR

(Değişik: 25.06.1988 - KHK - 330/7 md.; Aynen kabul:31.10.1990 - 3672/6 md.) Genel Bütçeye dahil dairelerle katma bütçeli idarelere, il özel idarelerine ve belediyelere, kamu iktisadi teşebbüslerine ve kamu kuruluşlarına ait motorlu araçların sebep oldukları zararlardan dolayı, bu Kanunun işletenin hukuki sorumluluğuna ilişkin hükümleri uygulanır. Bu kuruluşlar, 85 inci maddenin birinci fıkrasına göre olan sorumluluklarının karşılanmasını sağlamak üzere 101 inci maddedeki şartları haiz milli sigorta şirketlerine mali sorumluluk sigortası yaptırmakla

yükümlüdürler.

MADDE 107 - ÇALINAN VEYA GASBEDİLEN ARAÇLARDA SORUMLULUK

Bir motorlu aracı çalan veya gasbeden kimse işleten gibi sorumlu tutulur. Aracın çalınmış veya gasbedilmiş olduğunu bilen veya gereken özen gösterildiği takdirde öğrenebilecek durumda olan aracın sürücüsü de onunla birlikte müteselsilen sorumludur. İşleten, kendisinin veya eylemlerinden sorumlu olduğu kişilerden birinin, aracın çalınmasında veya gasbedilmesinde kusurlu olmadığını ispat ederse, sorulu tutulamaz. İşleten, sorumlu olduğu durumlarda diğer sorumlulara rücu edebilir.

Aracın çalındığını veya gasbedildiğini bilerek binen yolculara karşı sorumluluk, genel hükümlere tabidir.

(MÜLGA : Üçüncü Fıkra; 14/06/2007 - 5684/45 md.)

MADDE 108 - (DEĞİŞİK : Başlık; 03/03/2001- 4629/6 md.) KARAYOLU TRAFİK GARANTİ SİGORTASI HESABI

(MÜLGA : Madde 108; 14/06/2007 - 5684/45 md.)

BEŞİNCİ BÖLÜM

ORTAK HÜKÜMLER

MADDE 109 - ZAMANAŞIMI

Motorlu araç kazalarından doğan maddi zararların tazminine ilişkin talepler, zarar görenin, zararı ve tazminat yükümlüsünü öğrendiği tarihten başlayarak iki yıl ve herhalde, kaza gününden başlayarak on yıl içinde zamanaşımına uğrar.

Dava, cezayı gerektiren bir fiilden doğar ve ceza kanunu bu fiil için daha uzun bir zaman aşımı süresi öngörmüş bulunursa, bu süre, maddi tazminat talepleri için de geçerlidir.

Zamanaşımı, tazminat yükümlüsüne karşı kesilirse, sigortacıya karşı da kesilmiş olur. Sigortacı bakımından kesilen zamanaşımı, tazminat yükümlüsü bakımından da kesilmiş sayılır.

Motorlu araç kazalarında tazminat yükümlülerinin birbirlerine karşı rücu hakları, kendi yükümlülüklerini tam olarak yerine getirdikleri ve rücu edilecek kimseyi öğrendikleri günden başlayarak iki yılda zamanaşımına uğrar.

Diğer hususlarda, genel hükümler uygulanır.

MADDE 110 - GÖREVLİ VE YETKİLİ MAHKEME (DEĞİŞİK: Başlık; 19/01/2011-6099/14 mad.)

(DEĞİŞİK: 19/01/2011-6099/14 mad.) İşleteni veya sahibi Devlet ve diğer kamu kuruluşları olan araçların sebebiyet verdiği zararlara ilişkin olanları dâhil, bu Kanundan doğan sorumluluk davaları, adli yargıda görülür. Zarar görenin kamu görevlisi olması, bu fıkra hükmünün uygulanmasını önlemez. Hemzemin geçitte meydana gelen tren-trafik kazalarında da bu Kanun hükümleri uygulanır.

Motorlu araç kazalarından dolayı hukuki sorumluluğa ilişkin davalar, sigortacının merkez veya şubesinin veya sigorta sözleşmesini yapan acentenin bulunduğu yer mahkemelerinden birinde açılabilceği gibi kazanın vuku bulduğu yer mahkemesinde de açılabilir.

MADDE 111 - SORUMLULUĞA İLİŞKİN ANLAŞMALAR

Bu Kanunla öngörülen hukuki sorumluluğu kaldıran veya daraltan anlaşmalar geçersizdir.

Tazminat miktarlarına ilişkin olup da, yetersiz veya fahiş olduğu açıkça belli olan anlaşmalar veya uzlaşmalar yapıldıkları tarihten başlayarak iki yıl içinde iptal edilebilir.

DOKUZUNCU KISIM

ADLİ KOVUŞTURMA VE CEZALARIN UYGULANMASI

BİRİNCİ BÖLÜM

ADLİ KOVUŞTURMA

MADDE 112 - SÜRÜCÜ BELGELERİNİN GERİ ALINMASINDA VE İPTALİNDE YETKİ (DEĞİŞİK.BAŞLIK;02/08/2013-6495/20.md)

(DEĞİŞİK: MADDE 112;12/07/2013-6495/20.md) Bu Kanunun 6 ncı maddesinde sayılan görevlilerin ve trafik tescil kuruluşlarının yetkilendirildiği hâller hariç olmak üzere, sürücü belgelerinin geri alınmasına ve iptaline sulh ceza mahkemeleri karar verir.

Bu Kanunun 51 inci maddesinin ihlali ve 118 inci maddesinin ikinci ve üçüncü fıkralarında yazılı "100 ceza puanını doldurmak" eylemi nedeniyle sürücü belgelerinin geri alınmasına yine bu Kanunun 6 ncı maddesinde sayılan görevliler yetkilidir.

Sürücü belgelerinin geçici olarak geri alınması veya iptaline dair verilen kesinleşmiş mahkeme kararı örnekleri, sürücülerin sicillerine işlenmek üzere mahkemelerce ilgili trafik birimlerine gönderilir.

Bu Kanuna göre görülen davalar, diğer kanunlara göre görülen davalarla birleştirilemez.

Askeri araçları süren kişiler ile asker kişilerin bu Kanunda yazılı suçlarla ilgili davalarına da bu mahkemelerde bakılır.

Askeri görev ve hizmetlerin yürütülmesi sırasında askeri araç sürücülerinin asker kişilere karşı işledikleri trafik kazalarıyla ilgili suçlarda 25/10/1963 tarihli ve 353 sayılı Askeri Mahkemeler Kuruluşu ve Yargılama Usulü Kanunu hükümleri saklıdır.

MADDE 113 - DURUŞMASIZ OLARAK BAKILACAK DAVALAR

(Mülga : 03.11.1988 - 3493/53 md.)

İKİNCİ BÖLÜM

CEZALARIN UYGULANMASI

MADDE 114 - SUÇ VE CEZA TUTANAKLARI

(DEĞİŞİK : Birinci fıkra; 10/05/2006 - 5495/3.md) Bu Kanunda yazılı trafik suçlarını işleyenler hakkında yetki sınırları içinde Emniyet Genel Müdürlüğü ve Jandarma Genel Komutanlığı personeli ile Ulaştırma Bakanlığının ve Karayolları Genel Müdürlüğünün ilgili birimlerinin il ve ilçe kuruluşlarında görevli ve yetkili kılınmış personelince tutanak düzenlenir.

Birkaç trafik suçunun bir arada işlenmesi halinde her suç için ayrı ceza uygulanır.

(Değişik : 03.11.1988 - 3493/48 md. Yargı yetkisine giren suçlarla ilgili tutanağın bir sureti ilgili mahkemeye 7 işgünü içinde gönderilir.

(MÜLGA: Dördüncü Fıkra;12/07/2013-6495/24.md) (MÜLGA: Beşinci Fıkra;12/07/2013-6495/24.md) (MÜLGA: Altıncı Fıkra;12/07/2013-6495/24.md) (Yedinci ve sekizinci fıkralar mülga : 03.11.1988 - 3493/48 md.) Bu maddenin uygulanmasına ait usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir.

(Ek : fıkra, 19/07/2003 - 4916/32 md.) Trafik para cezaları kredi kartı ile de ödenebilir. Kredi kartı ile yapılan tahsilatın saymanlık hesaplarına aktarılma süresi ile uygulamaya ilişkin usul ve esaslar Maliye Bakanlığınca belirlenir.

MADDE 115 - PARA CEZALARININ ÖDENME SÜRESİ

(Değişik : ilk fıkra ; 31/07/2004 - 5228/46.md) Ödeme derhal yapılmadığı takdirde para cezalarının, tutanağın tebliğ tarihinden itibaren bir ay içinde ödenmesi gerekir. Bir ay içinde ödenmeyen cezalar için her ay %5 faiz uygulanır. Aylık faizin hesaplanmasında ay kesirleri tam ay olarak dikkate alınır. Bu suretle bulunacak tutar cezanın iki katını geçemez.

Süresinde ödenmeyen para cezaları için 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun Hükümleri uygulanır.

(MÜLGA:Üçüncü Fıkra;12/07/2013-6495/21.md) (MÜLGA:Dördüncü Fıkra;12/07/2013-6495/21.md) (EK:Fıkra;12/07/2013-6495/21.md) Trafik idari para cezaları; Maliye Bakanlığınca bağlı muhasebe birimlerine, vergi dairelerine ve Maliye Bakanlığı Gelir İdaresi Başkanlığınca yetkilendirilen banka ve PTT aracılığıyla ödenebilir.

(EK:Fıkra;12/07/2013-6495/21.md) Bu Kanunun 114 üncü maddesine göre trafik idari para cezası karar tutanağı düzenlemeyle yetkilendirilen personel tarafından trafik idari para cezası tahsilatı yapılamaz.

(EK:Fıkra;12/07/2013-6495/21.md) Bu Kanunun 116 ncı maddesine göre yabancı plakalı araçların plakasına uygulanan, ancak tebliğ edilememiş olan trafik idari para cezalarının ödenmesi hâlinde trafik idari para cezası karar tutanağının tebliğ tarihi olarak ödeme tarihi esas alınır.

(EK:Fıkra;12/07/2013-6495/21.md) Yabancı plakalı araçların plakalarına düzenlenen, ancak tebliğ edilmemiş olan trafik idari para cezalarına ilişkin tutanakların tebliği ve tahsiline ilişkin usul ve esaslar Maliye ve İçişleri bakanlıklarınca müştereken belirlenir.

MADDE 116 - TESCİL PLAKASINA GÖRE TUTANAK DÜZENLENMESİ

(Değişik Birinci Fıkra: 25.06.1988 - KHK - 330/8 md.;Aynen kabul:

31.10.1990 - 3672/7 md.)Trafığı tehlikeye düşürecek, engel olacak şekilde veya yasaklanmış yerlerde park etmiş araçlara veya trafik kural ve yasaklarına aykırı davranışları belirlenmiş bulunan, karayolları ağırlık kontrol mahallerinde işaret, ışık, ses veya görevlilerin ikazına rağmen tartı sistemine girmeden seyrine devam eden ve sürücüsü tespit edilemeyen araçlara tescil plakalarına göre ceza veya suç tutanağı düzenlenir.

Para cezasının ödenmesi gerektiği hallerde trafik kaydında araç sahibi olarak görülen kişiye cezayı (DEĞİŞİK : ibare ; 31/07/2004 - 5228/59.md) "ödenmesi için posta yoluyla tebligat yapılır, bu şekilde tebliğ edilemeyen tutanaklar ilgili tahsil dairesinin ilan asmaya mahsus yerinde liste halinde ilan edilir, ilan tarihini takip eden otuzuncu gün tebligat yapılmış sayılır." bu cezalar 114 ve 115 inci maddelerde belirtilen şekilde takip ve tahsil olunur.

(MÜLGA: Üçüncü Fıkra; 03/07/2009 - 5904/39 Mad.) (MÜLGA: Dördüncü Fıkra; 03/07/2009 - 5904/39 Mad.) (MÜLGA: Beşinci Fıkra; 03/07/2009 - 5904/39 Mad.) (Son Fıkra Mülga : 03.11.1980 - 3493/53 md.)

MADDE 117 -

(Mülga : 18.01.1985 - KHK - 245/16 md.)

MADDE 118 - BELİRLİ SÜRELER İÇİNDE ALINAN CEZALAR VE PUANLAMA NEDENİYLE SÜRÜCÜ BELGELERİNİN GERİ ALINMASI

Bu Kanunun suç saydığı bir fiilden dolayı haklarında ceza uygulanan sürücülere, aldıkları her ceza için esasları yönetmelikte belirlenen ceza puanları verilir.

(Değişik: 17/10/1996 - 4199/37 md.) Trafik suçunun işlendiği tarihten geriye doğru bir yıl içinde toplam 100 ceza puanını dolduran sürücülerin sürücü belgeleri 2 ay süre ile geri alınır ve eğitime tabi tutulurlar.

(Ek: 17/10/1996 - 4199/37 md.) Aynı yıl içinde ikinci defa 100 ceza puanı dolduran sürücülerin sürücü belgeleri 4 ay süre ile geri alınarak pisiko-teknik değerlendirmeye ve psikiyatri uzmanının muayenesine tabi tutulurlar. Muayene sonucunda sürücülük yapmasına engelhali bulunmayanların belgeleri, süresi sonunda iade edilir.

(Ek: 17/10/1996 - 4199/37 md.) Bir yıl içinde üç defa 100 ceza puanını dolduran sürücülerin sürücü belgeleri süresiz olarak iptal edilir.

(Ek: 17/10/1996 - 4199/37 md.) Ölümle sonuçlanan trafik kazalarında asli kusurlu olarak sebebiyet veren sürücülerin sürücü belgeleri ise 1 yıl süre ile geri alınır.

Ceza puanlarının tespit ve uygulanmasına ait usul ve esaslar yönetmelikte gösterilir.

(Değişik : 03.11.1988 - 3493/50 md.) Bu madde ve diğer ilgili maddelerdeki hükümlere göre sürücü belgeleri geri alınanlardan geri alma süresi içinde araç kullandığı tespit edilenler, yüzbin lira para cezası ile cezalandırılırlar.

MADDE 119 - İŞLENEN SUÇLAR NEDENİYLE SÜRÜCÜ BELGELERİNİN GERİ ALINMASI

VE YERİNE GETİRİLMESİ

(MÜLGA: Birinci Fıkra;12/07/2013-6495/24.md) Diğer cürümlerden mahkumiyeti halinde, mahkemece ceza süresini geçmemek üzere geçici olarak sürücü belgelerinin geri alınmasına da karar verilebilir.

Geçici olarak sürücü belgesinin geri alınması hürriyeti bağlayıcı ceza hükümlerinin infazından sonra yerine getirilir.

MADDE 120 - ZAMANAŞIMI

(MÜLGA: MADDE 120;12/07/2013-6495/24.md)

MADDE 121 - YÖNETMELİKTE YER ALACAK DİĞER ESASLAR

Para cezalarının tahsilinde ve takibinde uygulanacak esas ve usuller ile kullanılacak makbuzun, suç ve ceza tutanağının şekli ve kullanma esasları ile Bayındırlık Bakanlığı mensuplarından hangi niteliklere sahip kişilerin, hangi şartlarda suç ve ceza tutanağı düzenleyeceği, genel zabıta mensup kişilerin bu Kanuna göre düzenleyecekleri tutanaklar hakkında yapılacak işlemler, yetki sınırları, koordinasyon ve işbirliği esasları İçişleri, Maliye ve Bayındırlık bakanlıklarınca müştereken çıkarılacak yönetmelikte gösterilir.

Makbuz ve tutanaklar Maliye Bakanlığınca bastırılır ve trafik kuruluşlarına dağıtım sağlanır. (EK:Cümle;13/07/2010-6001/34.md) Söz konusu tutanaklar elektronik ortamda da üretilebilir ve düzenlenebilir. Buna dair usul ve esaslar İçişleri ve Maliye bakanlıklarınca müştereken belirlenir

ONUNCI KISIM

EĞİTİM, OKULLAR VE ÇOCUK EĞİTİMİ PARKLARI

MADDE 122 - TRAFİK EĞİTİMİ VE DENETİMİ

Öğrenim kurumları dışında gerçek ve tüzel kişilerin karayolunu kullananların eğitimi ile ilgili çalışmalarını konu ve kapsam yönünden tespiti ve uygulama yönünden denetlemeye Emniyet Genel Müdürlüğünün koordinatörlüğünde Emniyet ve Karayolları Genel Müdürlükleri yetkilidir.

Eğitim çalışmalarının konu ve kapsamı ile uygulama esasları, denetleme usulleri yönetmelikte gösterilir.

MADDE 123 - SÜRÜCÜ KURSLARI

(Değişik: 18.01.1985 - KHK - 245/14 md.;Değiştirilerek kabul:

28.03.1985 - 3176/14 md.) Motorlu taşıt sürücüsü yetiştirmek, yetişmiş olanlara sınav sonucu sertifika vermek, trafik ile ilgili öğretim ve eğitim yaptırmak üzere kamu kurumları ile diğer hakiki ve hükmi şahıslara Millî Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığınca ilgili mevzuatına göre sürücü kursları açma izni verilir.

Sürücü kurslarının sürücü belgesi cinslerine göre sınıflandırılması, hangi sınıf kursun kimseler tarafından açılabileceği, öğretim ve eğitim konuları ile metodu, kurs süreleri, kurslar için eğitim ve öğretimde kullanılacak bina, araç, gereç ve teçhizatın nitelik ve niceliği, teminat miktarları,

sertifika sınavlarının esas ve usulleri, sertifika aranmayacak sürücü belgesi sınıfları ve bunların sınavları İçişleri Bakanlığının uygun görüşü üzerine Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığınca çıkartılan yönetmelikle belirlenir.

(Değişik: 17/10/1996 - 4199/39 md.) Ancak gerçek ve tüzel kişiler tarafından kurs açılmayan il ve ilçelerde bu kurslar devlet tarafından açılabilir.

(Değişik: 17/10/1996 - 4199/39 md.) Bu madde hükümlerine ve yönetmelikteki şartlara uymadıkları mülki idare amirliklerince görevlendirilen yetkililer veya Milli Eğitim Bakanlığınca yetkilileri tarafından tesbit edilen kursların sahiplerine olayın özelliğine göre belirlenecek süre içinde şartlara uymaları yazılı olarak bildirilir. Bu süre içinde şartların yerine getirilmemesi halinde kurs sahipleri bu Kanunun Ek3 üncü maddesi b/6 alt bendi hükmüne cezalandırılırlar. Ayrıca kurs 15 günden az olmamak üzere mülki amirlerce geçici olmak üzere kapatılır. bu süre 625 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanunu uyarınca gerekli işlemler sonuçlandırılıncaya kadar uzatılır.

(Değişik : 03.11.1988 - 3493/51 md.) Belge alınmadan açılan kursların sahipleri birmilyon lira hafif para cezası ile cezalandırılır. Ayrıca, belge alınmadan açılan kurslar zabıtaca kapatılır.

MADDE 124 - ÇOCUK TRAFİK EĞİTİM PARKLARI

Okul öncesi çocuklara ve ilköğretim öğrencilerine trafik bilgisi vermek ve kurallara uyma alışkanlığı kazandırmak amacı ile il özel idareleri ve belediyeler, yeteri sayıda ücretsiz çocuk trafik eğitim parkı yapar ve belediyeler gerçek veya tüzelkişilere de yapma izni verebilir.

(Değişik: 17/10/1996 - 4199/40 md.) Çocuk trafik eğitim parklarının yapılma, açılma, eğitim ve denetim ve çalışma esasları ile diğer hususlar İçişleri, Bayındırlık ve İskan Bakanlıklarının görüşleri alınarak Milli Eğitim ve Bakanlığınca çıkarılacak Yönetmelikle düzenlenir.

MADDE 125 - OKUL, RADYO VE TELEVİZYONLARDA TRAFİK EĞİTİMİ:

(Değişik birinci fıkra: 17/10/1996 - 4199/41 md.) Milli Eğitim Bakanlığınca ilköğretim ve ortaöğretim okullarında ders programlarına eğitim amacı ile zorunlu uygulamalı trafik ve ilk yardım dersleri konulur. Bun dersler valilik ve kaymakamlıkça yükseköğrenim emniyet görevlileri görevlendirile bilir.

(Ek: 17/10/1996 - 4199/41 md.) Üniversite ve yüksekokullar ile lise ve dengi okullarda, zorunlu trafik, ilk yardım ve motor derslerinden başarılı olanlar, sürücü kurslarından, bu derslerden Milli Eğitim Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelikteki esaslara göre sınava girmek kaydıyla muaf tutula bilir.

(Ek: 17/10/1966 - 4199/41 md.) Türkiye Cumhuriyeti sınırları içinde yayın yapan ulusal, bölgesel, yerel radyo ve televizyonlar, 3984 sayılı Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayınları Hakkında Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (p) bendi gereğince yapacakları haftalık eğitim programlarının en az 30 dakikasını trafik eğitimi ile ilgili programlara ayırmak zorundadırlar.

Silahlı Kuvvetler bünyesindeki birlik ve er eğitimi merkezlerine eğitim amacı ile yeteri kadar trafik dersi konulması Genel kurmay Başkanlığınca düzenlenir.

ONBİRİNCİ KISIM

ÇEŞİTLİ HÜKÜMLER

MADDE 126 - OLAĞANÜSTÜ HALLERDE VE SAVAŞTA KARAYOLUNDA TRAFİĞİN DÜZENLENMESİ VE DENETİMİ

Olağanüstü hallerde ve savaşta karayolunun kullanılması, trafiğin düzenlenmesi ve yönetimi esasları Genelkurmay Başkanlığının görüşü alınarak yönetmelikte belirtilir.

Barişta, bu düzenleme ve yönetimi denemek için yapılacak manevra ve tatbikatlarda Genelkurmay Başkanlığının istemi üzerine özel uygulamalar yapılabilir.

MADDE 127 -

(Mülga: 18.01.1985 - KHK - 245/13 md.)

MADDE 128 - TERKEDİLEN, HASARA UĞRAYAN VEYA UZUN SÜRE PARK EDİLEN ARAÇLAR

Yolu kullananları uzun süre etkileyecek şekilde park edilmiş, terkedilmiş veya hasara uğramış araçların kaldırılıp götürülmesine trafik zabıtası yetkilidir.

MADDE 129 - TRAFİK HİZMETLERİ GELİŞTİRME FONU

(MÜLGA : 129 ncu Madde; 03/03/2001 - 4629/6 md.)

MADDE 130 - İLGİLİ BAKANLIK VE KURULUŞLARLA İŞBİRLİĞİNİ SAĞLAMA

Bu Kanunun uygulanmasında trafik hizmetleri açısından İçişleri Bakanlığı ile işbirliği içinde çalışması gereken ilgili bakanlık ve kuruluşlarla belediyelerin görev, yetki ve sorumluluklarının esasları,

işbirliğini sağlayacak biçimde yönetmelikte düzenlenir.

MADDE 131 - KAĞITLARIN VE PLAKALARIN BASIM VE DAĞITIMI İLE İLGİLİ GELİRDEN PAY AYRILMASI

(Değişik: 19.04.1989 - 3538/2 md.) Trafik şube veya bürolarında ve Milli Eğitim Bakanlığınca açılma izni verilmiş motorlu taşıt sürücülerini kurslarında iş sahipleri ve kursiyerlerce verilmesi ve kullanılması lüzumlu basılı kağıtlarla plakaların cins ve neveleri İçişleri Bakanlığı ile Bayındırlık ve İskan Bakanlığınca tespit edilir.

Basılı kağıtlar ile plakalar Türkiye Şoförler ve Otomobilciler Federasyonunca bastırılır ve maliyetleri nazarı itibara alınmak suretiyle İçişleri Bakanlığı ile Bayındırlık ve İskan Bakanlığı ve Türkiye Şoförler ve Otomobilciler Federasyonunca birlikte tespit edilecek bedel mukabilinde il merkezlerinde veya kuruluşu bulunan ilçelerde, adı geçen Federasyonca İçişleri Bakanlığının tespit edeceği esaslara göre verilir.

(DEĞİŞİK : Üçüncü Fıkra; 03/03/2001 - 4629/6 md.) Basılı kağıtlar ve plakaların tespit edilen bedel üzerinden satışının federasyona sağladığı net gelirin %60'ı, her yıl Şubat ayı sonuna kadar İçişleri Bakanlığı Merkez Saymanlığı hesabına yatırılır. Yatırılan bu miktarlar, Emniyet Genel Müdürlüğü hizmetlerinde kullanılmak üzere, Maliye Bakanlığınca bir yandan bütçeye özel

gelir, diğer yandan Emniyet Genel Müdürlüğü bütçesinde mevcut tertiplere ödenek ya da açılacak özel tertiplere özel ödenek kaydedilir. Gelirin kalanı Türkiye Şoförler ve Otomobilciler Federasyonuna aittir. Özel ödenek kaydedilen tutarlardan harcanmayan miktarlar ertesi yıl bütçesine devren gelir ve ödenek kaydedilir. Ad ve/veya soyad veya tescil edilmiş ticari unvan ihtiva eden plaka satışlarından elde edilen gelirler ile emniyet hizmetleri karşılığında tahsil edilmeleri Maliye Bakanlığınca uygun görülen diğer hizmet gelirleri hakkında da bu fıkra hükümleri uygulanır.

Basılı kağıtlardan, 210 sayılı Değerli Kağıtlar Kanunu kapsamına giren sürücü belgeleri Maliye ve Gümrük Bakanlığının görüşü alınarak Emniyet Genel Müdürlüğünce bastırılır. Sürücü belgelerinin değerli kağıt bedeli Emniyet Genel Müdürlüğünce Maliye ve Gümrük Bakanlığına ödenir.

Sürücü belgelerinin bedeli dışında kalan hizmet ve malzemenin karşılığı olan ücretler İçişleri Bakanlığı ile Bayındırlık ve İskan Bakanlığı ve Türkiye Şoförler ve Otomobilciler Federasyonunca birlikte tespit edilir. Sürücü belgelerinin verimesi ve yenilenmesi hizmetlerinden elde edilen gelirin tamamı Türk Polis Teşkilatı Güçlendirme Vakfına aittir. Buna dair usul ve esaslar ile diğer hususlar İçişleri Bakanlığınca belirlenir.

MADDE 132 - BİLGİ İŞLEM MERKEZİNİN FAALİYETİ

Araçların, sürücülerin ve trafik suçu işleyenlerin sicilleri,

bunlara ait hukuki ve teknik değişiklikler ile diğer gerekli ve istatistiki bilgilere ait kayıtlar ve hizmetler Emniyet Genel Müdürlüğü bünyesindeki Bilgi İşlem merkezi tarafından tutulur ve yürütülür.

MADDE 133 - ARAÇLARIN TRAFİĞE ÇIKARILMALARINDA KISITLAMA VE YASAKLAMALAR

Trafiğin ve karayolu yapısının büyük ölçüde etkilendiği karayollarında ikili ve çok taraflı anlaşma hükümleri saklı kalmak üzere, uluslararası transit ve yurt içi taşımalar belirli gün ve saatlerde kısıtlanabilir veya yasaklanabilir.

Kısıtlama ve yasaklamalar Bayındırlık, Gümrük ve Tekel ve Ulaştırma Bakanlıklarının görüşü alınarak İçişleri Bakanlığınca tespit ve ilan edildikten sonra uygulanır.

MADDE 134 - OKUL GEÇİDİ GÖREVLİSİ

Okul geçitlerinde, trafik zabıtasınca verilmiş begesi bulunan ve özel kıyafet veya işaret taşıyan kişiler, görev sırasında trafik yönetimi açısından görevli kişilerin yetkilerine sahiptir.

Okul geçitlerinde görevli olarak çalışabileceklerde aranacak nitelikler,

bunların hangi şartlarda, zaman ve sürelerle görev yapacakları, kıyafetleri veya taşıyacakları işaretler ile diğer hususlar yönetmelikte belirtilir.

Okul geçidi görevlisinin talimatına uymayanlar hakkında duyuru üzerine trafik zabıtasınca, eylemine uyan madde hükmüne göre işlem yapılır.

MADDE 135 - YÖNETMELİKLER

Bu Kanunla ilgili Karayolları Trafik Yönetmeliği, ilgili bakanlıkların görüşü alınmak suretiyle İçişleri Bakanlığının koordinatörlüğünde, Bayındırlık ve Ulaştırma bakanlıklarınca müştereken, bu Kanunda çıkarılması öngörülen diğer yönetmelikler ilgili bakanlıklarca kanunun yayımı tarihinden itibaren bir yıl içinde çıkarılır ve Resmi Gazete'de yayımlanır.

EK MADDE 1 - TİCARİ TAŞIT KULLANMA BELGESİ:

(MÜLGA : " Ek 1 nci Madde" ; 10/05/2006/4.md)

EK MADDE 2 - ARAÇLARIN TESCİL EDİLDİKLERİ AMACIN DIŞINDA KULLANILMASI:

(Ek: 17/10/1996 - 4199/43 md.) Araçların motorlu araç tescil ve trafik belgesinde gösterilen maksadın dışında kullananlar ile sürülmesine izin veren araç sahipleri hakkında bu Kanunun Ek 3 üncü maddesinin a/4 numaralı alt hükmü uygulanır.

Ayrıca araç 15 gün süre ile trafikten men edilir.

(EK: Fıkra; 31/05/2012-6321/3.md) İlgili belediyeden izin veya ruhsat almaksızın, belediye sınırları dâhilinde ticari amaçlı yolcu taşıyan kişiye, araç sahibine, bağlı bulunduğu durak, işyeri ve işletmelerin sorumlularına birinci fıkrada gösterilen idari para cezası üç kat olarak, fiilin işlendiği tarihten itibaren bir yıl içinde tekerrürü halinde ise beş kat olarak uygulanır. Ayrıca, araç her defasında altmış gün süre ile trafikten men edilir.

(EK: Fıkra; 31/05/2012-6321/3.md) Ayırıcı işareti bulunmayan üçüncü fıkra kapsamındaki araçlardan taşımacılık hizmeti alanlara da birinci fıkrada belirtilen cezanın üçte biri oranında idari para cezası uygulanır.

EK MADDE 3 - TRAFİK SUÇLARINA İLİŞKİN CEZALAR:

(Ek: 17/10/1996 - 4199/43 md.)

2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun aşağıda belirtilen maddelerinde yer alan fiilleri işleyenler hakkında karşılıklarında gösterilen tutarkadar para cezası veya hafif hapis cezası uygulanır.

Her takvim yılı başından geçerli olmak üzere önceki yılda uygulanan mutlak ceza tutarları, o yıl için Vergi Usul Kanunu hükümleri uyarınca tespit ve ilan olunan yeniden değerlendirme oranında artırılır.

Bu suretle hesaplanacak ceza tutarlarında, 100.000 lira kesirleri dikkate alınmaz.

a) Para Cezaları:

1. Aynı Kanunun 23, 26/1, 26/2, 30/1-a, 31/1-a, 32, 34, 37, 47/1-d,48/4, 49/3 (sürücüyeye) 52/1-a, b, c, d, 53/1-a, b, c, d, 55, 56/1-a, b, c, d, e,57/1-a, b, c, 58, 59, 60, 62, 64/1-a/1, 1-a/3, 64/1-b, 65/1-a, 67, 68/1-a, 68/1-b, 68/1-c, 69/1, 71, 72, 73, 77/1-c 78, 79, 91 ve 94 üncü maddelerindeki idari para cezaları 1 800.000 TL,

2. Aynı Kanunun 20/1-a/1, 20/1-e, 25, 28, 30/1-b, 39/1-a, 39/4-b, 44/1, 46/1, 46/2, 47/1-a, a ,b ,c, 49/3 (araç sahibine), 51/2 (% 10'dan % 50'ye kadar % 50 dahil) 54/1-a, 54/5-b, 64/1-a/2, 64/1-c, f, g, h, ı, j, 66, 74, 75, 76, 77,/1-b, 81/1-a, b, c, d, e, 82/1-a, b, c, maddelerindeki idari

para cezaları 3.600.000 TL,

3. Aynı Kanununun 13, 14, 31/1-b, 36, 48/5, 49/3 (işleten veya teşebbüs sahibine) 51/2 (% 50'den fazla), 63,65/1-b, d, e, 70, 81/1-b, 81/3 maddelerindeki idari para cezaları 7.200.000 TL,

4. Aynı Kanunu 21, 118/7 ve bu Kanunun Ek 1 ve Ek 2 inci maddelerine aykırı hareket edenlere 14.400.000 TL, idari para cezası,

5. Aynı Kanununun 16, 17 ve 18 inci maddeleri ile 65/5 maddesindeki idari para cezaları 72.000.000 TL,

Olarak uygulanır.

b) Yargı yetkisine giren hafif para cezaları ile hafif hapis cezaları:

1. 20/1-b maddesindeki hafif para cezası 28 800.000 TL,

2. 35/5 maddesindeki hafif para cezası 28 800.000 TL, aynı fiilin birinci tekrarında 36 000.000 TL, ikinci tekrarında 43 200.000 TL hafif para cezası,

3. 35/6 maddesindeki hafif para cezası 108.000.000TL,

4. 48/7 maddesindeki hafif hapis cezası 6 ay hafif para cezası 28.800.000 TL,

5. 51/5-1 maddesindeki hafif hapis cezasıaltı ay, hafif para cezası 18.000.000 TL,

6. 42/b, 51/5-2, 69/2 maddelerindeki hafif hapis cezası iki ay, bu maddelerdeki ve 123/4 maddesindeki hafif para cezası 18.000.000 TL,

7. 98, 99, 101, 104, ve 108 inci maddelerindeki hafif para cezaları 108.000.000 TL,

Olarak uygulanır.

8. 31/b maddesinde sözü edilen cihazları bulundurmayanlar veya bozuk imal edenler veya bozulmasına vasıta olanlar ve bu cihazları bilerek kullananlar, 123/5 inci maddesine aykırı hareket edenler 3 aydan 6 aya kadar hafif hapis ve 108.000.000. TL tutarında para cezası,

9. Bu Kanundaki hülümlere göre sürücü belgeleri geçici süre geri alınanlardan bu süre içerisinde araç kullandığı tespit edilenler ve sürücü iptal edildiği halde araç kullandığı tespit edilenler ile değiştirme süresi içinde sürücü belgelerini değiştirmeden araç kullananlar 7 günden 30 güne kadar hafif hapis ve 18.000.000 TL tutarında hafif para cezası ile cezalandırılırlar.

Yukarıda belirtilen hafif para cezaları tecil edilmez.

10. Birden ziyade verilen hafif para cezaları için Türk Ceza Kanununun 79 uncu maddesi hükümleri uygulanır.

EK MADDE 4 - TRAFİK KAZALARINA KARIŞAN OTOBÜS İŞLETİCİSİ TEŞEBBÜSLERİN ADLARININ TEŞHİRİ

(Ek:17/10/1996 - 4199/43 md.) Karayollarında yolcu taşımacılığı otobüs ve benzeri taşıtların

karişmış olduğu ölümlü trafik kazası sonuçlarının; kusurlu araç veya araçları kullanan sürücü ve araca ait plaka numaraları ile birlikte otobüs işleticisi teşebbüs unvanının, televizyon ve basın organları aracılığı ile kamuoyuna görüntülü ve yazılı olarak, kusur oranlarından söz edilmeksizin ilanı, sırrı ifşası ve ticari itibarın ihlali sayılmaz.

EK MADDE 5 -

(Ek: 17/10/1996 - 4199/43 md.) Araçların ticari amaçla kullanmak üzere tescil ettirmek isteyen araç sahipleri, yönetmelikte belirtilen şartlara uymak ve bilgi ve belgeleri sağlamak zorundadırlar.

EK MADDE 6 - FAHRİ TRAFİK MÜFETTİŞLİĞİ

(Ek: 17/10/1996 - 4199/43 md.) Sürücülerin trafik kurallarına uyup uymadığını denetlemekle sorumlu olan yetkililere yardımcı olmak üzere Karayolu Trafik Güvenliği Kurulunca önerilen ve Karayolu Trafik güvenliği Üst Kurulunca uygun görülen kişilere, valilerce "fahritrafik müfettişliği" görevi verilir.

Fahri trafik müfettişleri; 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun suç saydığı fiilleri işleyenler hakkında işlem yapılması amacıyla Emniyet Genel Müdürlüğünce kendilerine verilen tutanağı düzenlemek ve buları aracın tescilli olduğu trafik kuruluşuna teslim etmek zorundadır Fahri trafik müfettişleri İçişleri Bakanlığının belirleyeceği esas ve usullere göre eğitime tabi tutulabilir.

Bu hizmet fahri ve ücretsizdir.

Görevini Kötüye kullandığı tespit edilen fahri trafik müfettişleri iki aydan altı aya kadar hafif hapis cezası ile cezalandırılırlar. Yargılamaları tabi oldukları esaslara göre yapılır.

Ayrıca belgeleri iptal edilir.

Fahri trafik müfettişlerinin yetki ve sorumlulukları ile diğer usul ve esaslar İçişleri Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelikte belirlenir.

EK MADDE 7 -

(Ek:17/10/1996 - 4199/43 md.) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte Emniyet Genel Müdürlüğü, Trafik Uygulama ve Devlet Dairesi Başkanlığı, Trafik planlama ve Destek Dairesi Başkanlığı Trafik Eğitim ve Araştırma dairesi Başkanlığı kurulur. Yeni kurulan bu daire başkanlıkları trafik hizmetlerinden sorumlu genel müdür yardımcısına bağlı olarak görev yaparlar.

Bu daire başkanlıklarına ve Kriminal polis Laboratuvarı Daire Başkanlığı ile Trafik Araştırma Merkezine ilişkin ekli listade yer alan kadrolar ihdas edilerek 14/12/1983 tarih ve 190 sayılı Kanun hükmünde Kararnameye ekli emniyet Genel Müdürlüğü merkez teşkilatına ait (1) sayılı cetvele eklenmiş ve Trafik Dairesi Başkanlığı kadrosu iptal edilmiştir.

EK MADDE 8 -SİGORTALILAR BİLGİ MERKEZİ:

(EK: Ek Madde 8; 17/10/1996 - 4199/43 md.) (MÜLGA : Birinci Fıkra; 14/06/2007 - 5684/45 md) (MÜLGA : İkinci Fıkra; 14/06/2007 - 5684/45 md) (DEĞİŞİK : Üçüncü Fıkra 14/06/2007 - 5684/39 md.) Türkiye Sigorta ve Reasürans Şirketleri Birliği, elde ettiği bilgileri, trafikten men edilecek araçların tespitinde kullanılmak üzere İçişleri Bakanlığının emrine hazır tutar veya

gerekli gördüğü birimlerine iletir.

Sigorta şirketleri, sigortasını yaptırmamış işletenleri tespit amacıyla zorunlu mali sorumluluk sigortası poliçeleri ile ilgili olarak İçişleri Bakanlığınca istenilecek bilgileri vermek zorundadır.

Bu maddeye aykırı hareket eden sigorta şirketleri hakkında 101 inci maddedeki cezalar uygulanır.

EK MADDE 9 -

(Ek: 17/10/1996 - 4199/43 md.) Tutanakların tutulması sırasında uyulacak esas ve usuller, tarafların haklarının eşitlik ilkesine uygun şekilde korunmasını esas alan İçişleri bakanlığınca çıkarılacak yönetmelikte düzenlenir.

EK MADDE 10 -

(Ek:17/10/1996 - 4199/43 md.) Karayollarının yapımı, bakım ve işletilmesinden sorumlu olan tüm kamu ve özel kuruluşların projelerini yapan ve uygulayan yetkili ve sorumlu kişiler, çağdaş ilim ve teknik esaslarına uymak ve uygulamak konusunda Karayolu Trafik Güvenliği Kurulunun önerilerini kuruluş kanunlarına uygun olacak değerlendirmek zorundadırlar.

EK MADDE 11 -

(Ek: 17/10/1996 - 4199/43 md.) Bu Kanunun 114 üncü maddesinin birinci fıkrasında belirtilen suç veya ceza tutanağını tanzim ile görevlendirilenlerin ika edecekleri suçlardan Türk Ceza Kanununun 181, 209, 211, 212, 228, 240 ıncı maddelerinde yazılı fiilleri yapanlar hakkında belirtilen maddelerde geçen cezalar yarı nispetinde artırılarak hükmolunur ve bu suçları işleyenlerin meslekle ilişkileri kesilir.

EK MADDE 12 -

(Değişik : 15/01/2003 (Mükerrer R.G.) - 4785/5 md.) Konaklama yerleri ve belediye mücavir alanları hariç olmak üzere, otoyollarda ve Devlet karayollarında yapılacak ve açılacak yapı ve tesislerde alkollü içki satılmasına izin verilmez.

EK MADDE 13 -

(MÜLGA: EK MADDE 13 ; 12/7/2013-6495/24.md)

EK MADDE 14 -

(EK: 14 ncü madde ; 27/04/2005 - 5335/11.md) Buluntu olması nedeniyle veya bu Kanun hükümleri gereğince trafikten men edilerek alıkonulan, ancak sahipleri tarafından altı ay içinde teslim alınmayan veya aranmayan araçlar Hazinece satılarak, bedelleri emanet hesabına alınır. Bu araçların maliklerinden adresi bilinenlere, satışından önce tebligat yapılır.

Satıldığı tarihten itibaren beş yıl içinde müracaat halinde emanet hesabındaki bedeller, işlemler sırasında yapılan masraflar düşüldükten sonra ilgililerine iade edilir. Beş yıl içinde herhangi bir müracaatın olmaması halinde söz konusu bedeller Hazineye irat kaydedilir.

EK MADDE 15 -

(EK : Ek Madde 15 ; 06/06/2008 - 5766/18.md) Emniyet Genel Müdürlüğü bütçesine trafik idari para cezası karar tutanaklarının tebliği amacıyla konulan ödeneğin yetmemesi halinde, münhasıran bu gider için kullanılmak üzere, bir önceki yıl trafik idari para cezaları gelir gerçekleşmesinin yüzde 10'una kadar ödenek eklemeye Maliye Bakanı yetkilidir."

EK MADDE 16 -

(EK: 25/02/2011-6111/60 mad.) Belediyelerce kendi bütçe kaynakları kullanılarak, karayollarında can ve mal güvenliğini sağlamak, düzenli ve güvenli trafik akışını temin etmek amaçlarına hizmet etmek üzere kurulmuş veya kurulacak elektronik sistemlerin Emniyet Genel Müdürlüğüne trafik ihlallerinin tespiti amacıyla kullanılması durumunda, aylık dönemler halinde yapılan tespitlere dayanılarak düzenlenen trafik idari yaptırım karar tutanaklarında yer alan trafik idari para cezasının % 30'u oranındaki tutar, izleyen ayın sonuna kadar Emniyet Genel Müdürlüğü bütçesinden ilgili belediyelere sistem kullanımı hizmet bedeli olarak ödenir.

Bu madde kapsamında hizmetinden yararlanılacak elektronik sistemlerin taşınması gereken teknik özellikler, kurulması gereken yerler ve belediyelerle yapılacak protokollere ilişkin diğer şartlar ile maddenin uygulamasına ilişkin usul ve esaslar Maliye Bakanlığı ve İçişleri Bakanlığınca (Emniyet Genel Müdürlüğü) müştereken belirlenir.

EK MADDE 17-

(EK:12/07/2013-6495/22.md) İlk defa sürücü belgesi alanlar en az bir yıl süre ile aday sürücü olarak kabul edilirler.

Aday sürücülüğün süresi, aday sürücülerin sürücü belgelerinin iptal edilme ve yeniden sürücü belgesi alma şartları ile diğer usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir.

Aday sürücülerle ilgili olarak yönetmelikte belirtilen iptal edilme şartlarının oluşması hâlinde, bu Kanunun 6 ncı maddesinde sayılan görevliler tarafından sürücü belgeleri iptal edilir.

ONİKİNCİ KISIM

GEÇİCİ HÜKÜMLER

GEÇİCİ MADDE 1 -

6085 sayılı Karayolları Trafik Kanununa ve bu Kanuna göre verilen araçlara ait belgelerle şoför ehliyetnameleri ve sürücü belgelerinin değiştirilip yenilenmesi bilgi işlem merkezi hizmete konulduktan sonra yönetmelikte belirtilen usul, esas ve şartlara göre yapılır. Bu işlemlere İçişleri Bakanlığının tespit ve ilan edeceği tarihte başlanır ve iki yıl içinde tamamlanır.

Bu değiştirme ve yenilemeler harca tabi değildir.

İki yıllık süre sonunda değiştirilmeyen, araçlara ait belgelerle şoför ehliyetnameleri ve sürücü belgeleri, değiştirilinceye kadar geçersiz sayılır.

Geçersiz belgelerle araç kullanılması veya aracın trafiğe çıkarılması halinde şoför ve sürücüler araç kullanmaktan ve bu araçlar trafikten men edilir.

GEÇİCİ MADDE 2 -

6085 sayılı Karayolları Trafik Kanununa göre verilmiş olan şoför ehliyetnameleri değiştirilinceye kadar;

a) Amatör ve profesyonel şoför ehliyetnamesi sahipleri bu Kanunun 38 inci maddesinde belirtilen (B) sınıfı sürücü belgesi ile kullanılan araçları,

b) Ağır vasıta ehliyetname sahipleri ise bu Kanuna göre (C) ve (D) sınıfı sürücü belgesi ile kullanılan araçları ve en az iki yıllık ağır vasıta ehliyetnamesi sahibi olmak şartıyla da (E) sınıfı sürücü belgesi ile kullanılan araçları,

Kullanabilirler.

GEÇİCİ MADDE 3 -

Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce edinilmiş ve çeşitli nedenlerle tescili yapılmamış tarımda kullanılan lastik tekerlekli traktörlerin tescili, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten başlayarak bir yıl içinde, tescil için başvuruların aracın sahibi olduklarını kanıtlayan bir belge vermeleri şartı ile yapılır.

Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce satışı yapılmış olan araçların trafikte ve vergi kaydında maliki olarak görünen eski sahipleri, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içinde, noterlikçe düzenlenen satış begesi ile trafik bürosuna başvurduklarında, yeni malikin de beraber başvurusu veya muvafakatı aranmaksızın trafik kaydı ve trafiğin duyurusu ile de vergi kaydı yeni maliki adına devir edilir. Satışlar zincirleme devam etmiş ise bu işlemler de ayrıca zincirleme devam edebilir.

Bu şekilde yapılan tescillerde taşıt alım vergisinin alıcı tarafından ödenmemiş olması halinde işlemi yapan tescil memurları 1318 sayılı Finansman Kanununun 10 uncu maddesine göre sorumlu tutulamazlar.

GEÇİCİ MADDE 4 -

6085 sayılı Karayolları Trafik Kanunu gereğince işleme konan para cezalarının takip ve sonuçlandırılmasına bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra da anılan kanun hükümlerine göre devam olunur.

GEÇİCİ MADDE 5 -

Bu Kanunun 42 nci maddesinin birinci fıkrası uyarınca sınavların trafik zabıtasınca yapılmasına Kanunun yayımı tarihinden itibaren en geç bir ay içinde başlanır. Sınavların trafik zabıtasınca yapılmasına başlanıncaya kadar, 6085 sayılı Kanun uyarınca görev yapmakta olan sınav komisyonlarının görev ve yetkileri devam eder.

(Ek Fıkralar: 18.01.1985 - KHK - 245/15 md.; Aynen kabul:28.03.1985-3176/15 md.) Sürücü belgesi alacakların sınavlarının 42 nci maddeye göre sürücü kurslarında yapılmasına ve sürücü adaylarından 41 inci maddenin "ç" fıkrası gereğince herhangi bir sürücü kursunu başarı ile bitirdiklerini belgeleyen sertifika istenmesine 01.01.1987 tarihinde başlanır.

42 nci maddenin "a" bendi hükümlerine göre sürücülerin sınavlarının sürücü kurslarında yapılmasına ve sürücü adaylarından sertifika istenmesine başlanacağı tarihe kadar, 6085 sayılı Kanuna göre şoför ehliyetnamesi ve bu Kanuna göre de, sürücü belgesi alacak olanların

sınavları aşağıdaki esaslara göre trafik zabıtası personeli tarafından;

1. Bu Kanunun ilgili maddelerinin yürürlük tarihine kadar 6085 sayılı Kanuna göre çıkarılmış bulunan yönetmelikteki esas ve usullere göre,
2. Bu Kanunun ilgili maddelerinin yürürlük tarihinden itibaren ise sürücü sınavları 42 nci maddenin (c) fıkrası hükümleri gereğince çıkarılan yönetmelikte belirtilen esas ve usullere göre,

Yapılır.

GEÇİCİ MADDE 6 -

Taksimetrelerin hangi il ve ilçelerde hangi tarihten itibaren, takoğrafların, öncelikle hangi cins araçlarda hangi tarihten itibaren kullanılacağına ilişkin esaslar yönetmelikte gösterilir.

GEÇİCİ MADDE 7 -

(Ek: 18.11.1986 - 3321/2 md.) Kamu kurum ve kuruluşlarınca bu Kanunun yürürlük tarihinden önce yük naklettirmek amacıyla yapılan mukavelelerle ilgili fiyat farkı dahil her türlü düzenleme yapmaya Ekonomik İşler Yüksek Koordinasyon Kurulu yetkilidir.

GEÇİCİ MADDE 8 -

(Ek: 03.11.1988 - 3493/56 md.) Şoför Ehliyetnameleri ve Sürücü Belgeleri değiştirilip yenileninceye ve sürücü sicillerine ait kayıtlar Bilgi İşlem Merkezine aktarıncaya kadar, bu Kanunun 118 inci maddesinde öngörülen ceza puanı uygulaması, Emniyet Genel Müdürlüğünün birimleri tarafından Yönetmelikte gösterilen usul ve esaslara göre yapılır.

GEÇİCİ MADDE 9 -

(Ek: 17/10/1996 - 4199/46 md.) Bu Kanun yürürlüğe girdiği tarihten önce edinilmiş ve çeşitli sebeplerle tescili yapılmamış olan tarımda kullanılan lastik tekerlekli traktörler ile varsa bunlara ait römorklar ve yarı römorklar ile motosikletlerin tescil işlemleri bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten bir yıl içinde tamamlanır. Bu süre gerektiğinde İçişleri Bakanlığınca bir yıla kadar uzatılabilir.

GEÇİCİ MADDE 10 -

(Ek: 17/10/1996 - 4199/46 md.) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce satışı yapılmış olan araçların trafikte ve vergi kaydında malik olarak eski sahiplerinin, bu Kanun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içinde noterlikçe düzenlenen satış belgesiyle trafik şube veya bürolarına müracaatları halinde, önceki malik adına olan kayıt ve tescil işlemi silinerek son malik adına kayıt ve tescil işlemi yapılır. Ayrıca bu işlem, ilgili vergi dairesine bildirilir.

GEÇİCİ MADDE 11 -

(Ek: 17/10/1996 - 4199/46 md.) 2918 sayılı Kanunun bu Kanunla değiştirilen hükümlerinde öngörülen yönetmelikler kanunla görev verilen bakanlık veya kuruluşlarca, diğer yönetmelikler ilgili bakanlıkların görüşü alınarak İçişleri Bakanlığınca Bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren 6 ay içerisinde çıkarılır.

Bu Kanunun 108 inci maddesinde sözü edilen yönetmelik bu Kanunun yayımlandığı tarihten itibaren 6 ay içinde yürürlüğe konulur. Bu yönetmelik yürürlüğe girinceye kadar, garanti fonu uygulanmasına ilişkin yürürlükte bulunan yönetmelik hükümlerinin uygulanmasına devam olunur.

GEÇİCİ MADDE 12 -

(Ek: 17/10/1996 - 4199/46 md.) Emniyet Genel Müdürlüğünün teşkilat ve kuruluşu, bu Kanun esaslarına göre yeniden düzenleninceye ve bu düzenleme gereğince genel hükümlere yeni kadro tespit ve ihdas edilinceye kadar bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte uygulanmakta olan mevcut kadroların kullanılmasına devam olunur.

GEÇİCİ MADDE 13 -

(Ek: 17/10/1996 - 4199/46 md.) Bu Kanun ile yapılan yeni düzenleme sebebi ile kadro ve ünvanları değişenler veya kaldırılanlar yeni bir kadroya atanıncaya kadar durumlarına uygun işlerde görevlen dirilirler ve eski kadrolarına ait aylık, ek gösterge ve hertürlü hakları yeni görevlerinde kaldıkları sürece şahıslarına bağlı olarak saklı tutulur.

GEÇİCİ MADDE 14 -

(Ek: 17/10/1996 - 4199/46 md.) Emniyet Genel Müdürlüğü, teşkilatını engeç 6 ay içinde bu Kanuna uygun hale getirir.

GEÇİCİ MADDE 15 -

(Ek: 17/10/1996 - 4199/46 md.) Bu Kanunun yayımından başlayan ilk iki aylık sürede, Türkiye Cumhuriyeti sınırları yayın yapan ulusal, bölgesel, yerel radyo ve televizyonlar, 3984 sayılı Radyo Televizyonların Kuruluş ve Yayınları Hakkında Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (p) bendi gereğince yapacakları haftalık eğitim programlarının en az 2 satını bu Kanunun getirdiği değişikliklerin tanıtımına ayırmak zorundadırlar.

EK GEÇİCİ MADDE - (Ek: 27.08.1991 - 3759/2 md.) Trafik hizmetlerinin yurt sathında yürütülmesi için gerekli personel, araç ve gereçler Emniyet Genel Müdürlüğünce 2 yıl içinde sağlanır.

GEÇİCİ MADDE 16 -

(08.03.2000 gün ve 4550 sayılı Kanunun 4. maddesi ile eklenmiştir.) 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 41 inci maddesinin 4199 sayılı Kanunla değişik (b) bendinde öngörülen A1, A2, B, C, D ve E sınıfı sürücü belgesi alacak olanlarda aranan en az ortaokul veya sekiz yıllık temel eğitimi bitirmiş bulunmaları şartı, 31.12.2004 tarihine kadar aranmaz. İlkokul mezunu olmaları yeterli sayılır.

GEÇİCİ MADDE 17 -

(Ek : 15/01/2003 (Mükerrer R.G.) - 4785/6 md.) Bu Kanunun ek 12 nci maddesi kapsamına giren ve daha önce yapılmış veya açılmış yapı ve tesislerde bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren bir yıl içinde ek 12 nci maddede belirtilen yükümlülükler yerine getirilir.

GEÇİCİ MADDE 18 -

(Ek: Geçici madde onsekiz ; 31/07/2004 - 5228/47.md) Araç muayenesi ile ilgili olarak Karayolları Genel Müdürlüğüne verilen hizmet, yetkilendirilen gerçek veya tüzel kişilerce faaliyete geçirilinceye kadar devam eder. Karayolları Genel Müdürlüğü tarafından yapılan muayeneler için 35 inci maddede belirtilen muayene ücreti ile bu ücretin genel katma değer vergisi oranı kadar fazlasından oluşan tutar, Teknik Muayene Harcı olarak vergi dairelerince tahsil edilir. Bu harç hakkında 492 sayılı Harçlar Kanunu hükümleri uygulanır.

GEÇİCİ MADDE 19 -

(EK: "Ek Geçici madde 19 "; 10/05/2006 - 5495/5.md) Araçların ağırlık kontrollerini yapmak veya yaptırmak ve aykırı görülen hususlar ile ilgili olarak Karayolları Genel Müdürlüğüne verilen hizmet, Ulaştırma Bakanlığınca veya yetkilendirilen gerçek veya tüzel kişilerce yapılmak üzere faaliyete geçirilinceye kadar devam eder."

GEÇİCİ MADDE 20 -

(EK: 05/07/2006 – 5537/2 mad.)

2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 41 inci maddesinin (b) bendinde öngörülen A1, A2, B, C, D ve E sınıfı sürücü belgesi alacak olanlarda aranan en az ortaokul veya sekiz yıllık temel eğitimi bitirmiş bulunmaları şartı, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren beş yıl süreyle aranmaz. İlkokul mezunu olmaları yeterli sayılır.

GEÇİCİ MADDE 21 -

(EK: 19/01/2011-6099/15 mad.) Bu Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fıkrasının göreve ilişkin hükmü, yürürlüğe girdiği tarihten önce idari yargıda ve Askeri Yüksek İdare Mahkemesinde açılmış bulunan davalara uygulanmaz.

GEÇİCİ MADDE 22-

(EK: MADDE 23;12/07/2013-6495/23.md) Sürücü belgesi sınıfları, sürücü belgelerine ait esaslar ve sürücü adaylarında aranacak şartlar yönetmelikte belirleninceye kadar bu Kanunun 38, 39 ve 41 inci maddelerinin değişiklikten önceki halleri uygulanır.

Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte sürücü belgesi sahibi olanlar ile motorlu taşıt sürücü sertifikası bulunan veya sürücü kurslarına kayıt yaptırmış olanların alacakları sürücü belgelerinin yönetmelikte belirlenen yeni sınıf sürücü belgeleri ile değiştirilmesi zorunludur. Bu belgelerin değiştirileceği sürücü belgesi sınıfları yönetmelikle belirlenir.

Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce verilmiş olan ve bu Kanuna göre değiştirilmesi zorunlu olan sürücü belgelerinin değiştirme işlemleri İçişleri Bakanlığınca belirlenen süreler içinde tamamlanır. Bu değiştirme işlemlerinden harç alınmaz, ancak 13 Türk Lirası indirimli değerli kağıt bedeli ve bu Kanunun 131 inci maddesinin son fıkrası kapsamında da 2 Türk Lirası bedel ödenir. Belirlenen süre içinde değiştirilmeyen sürücü belgeleri geçersiz sayılır. Ancak, başvuruları hâlinde, gerekli harçlar ve indirimsiz değerli kâğıt bedeli ödendikten sonra kendilerine geçersiz sayılan sürücü belgesinin karşılığı olan yeni sürücü belgesi verilir. Bu işlemlere ait usul ve esaslar İçişleri Bakanlığınca belirlenir.

ONÜÇÜNCÜ KISIM

KALDIRILAN HÜKÜMLER, YÜRÜRLÜK VE YÜRÜTME

MADDE 136 - YÜRÜRLÜKTEN KALDIRILAN HÜKÜMLER

6085 sayılı Karayolları Trafik Kanunu ile ek ve değişiklikleri ve diğer kanunların bu Kanuna aykırı hükümleri yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 137 - YÜRÜRLÜĞE GİRME

Bu Kanunun;

- a) 42 nci maddesinin birinci fıkrası ile 51, 68, 135 ve Geçici 5 inci maddeleri yayımı tarihinde,
- b) 118 ve 132 nci maddeleri, bilgi işlem merkezi faaliyete başladıktan ve geçici 1 inci maddesindeki işlemler tamamlandıktan sonra,
- c) (Değişik: 16.10.1984 - 3058/2 md.) Diğer maddeleri de bu Kanunun yayımı tarihinden 20 ay sonra,

Yürürlüğe girer.

MADDE 138 - YÜRÜTME

Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

18/10/1983 TARİHLİ VE 2918 SAYILI ANA KANUNA İŞLENEMEYEN HÜKÜMLER

1)28/3/1985 TARİHLİ VE 3176 SAYILI KANUNUN GEÇİCİ MADDESİ GEÇİCİ MADDE - 2/2/1984 Tarihli ve 2977 Sayılı İdari Usul ve İşlemlerin Yeniden Düzenlenmesi ile İlgili Yetki Kanunu ile Bakanlar Kuruluna verilen Kanun Hükmünde Kararname çıkarma yetkisi,2918 Sayılı Karayolları Trafik Kanunu için adı geçen Kanunla verilen süre bitimine kadar geçerlidir.

2) 3/11/1988 TARİH VE 330 SAYILI KHK'NİN GEÇİCİ MADDESİ GEÇİCİ MADDE - Bu Kanun Hükmünde Kararnamenin yürürlük tarihine kadar tescili yapılmamış olan motorlu bisiklet ve motosikletlerin tescili,iki yıl içinde müracaat etmek ve aracın sahibi olduğunu belgelemek şartı ile yapılır.

Bu şekilde yapılan tescillerde taşıt alım vergisinin alıcı tarafından ödenmemiş olmaması halinde, işlemi yapan tescil memurları 1318 sayılı Finansman Kanununun 10 uncu maddesine göre sorumlu tutulmazlar.

Bu maddenin uygulanmasına dair usul ve esaslar İçişleri Bakanlığınca belirlenir.

3) 3/11/1988 TARİH VE 3493 SAYILI KANUNUN GEÇİCİ MADDESİ GEÇİCİ MADDE - Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce 6831,1475,2918 ve 2926 sayılı Kanun hükümlerine muhalefetten açılan ve devam eden davalardan,kanunların d3eğiştirilen hükümlerine göre mahkemelerin görev alanı dışına çıkarılan suçlarla ilgili olanlar hakkında görevsizlik kararı verilir,varsa tutuklular derhal tahliye edilir.Kararın bir örneği ve tutank ilgisine göre mahallin en büyük mülki amirine,Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Bölge Müdürüne,Bağ-Kur il

Müdürlüğüne, İl Emniyet Müdürlüğüne veya ilçe emniyet amirliğine veya orman bölge şefliğine gönderilir.

Bu makamla, evrakın ilgilileri hakkında tutanaklarında yazılı suçlarının Kanunun değişikliğinden önceki cezalarından sadece para cezasının asgari haddini uygulamak suretiyle karar verirler. Verilecek para cezasından, aynı suçtan dolayı tutuklu kalınan süreler 647 sayılı Cezaların İnfazı Hakkında Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının birinci bendinde kabahatler için gösterilen asgari hadde göre hesap edilerek mahsup edilir. Para cezaları 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre tahsil olunur.

Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce 6831, 1475, 2918 ve 2926 sayılı Kanunların değiştirilen hükümlerine göre mahkemelerin görev alanı dışına çıkarılan suçlardan dolayı kesinleşmiş ve henüz yerine getirilmemiş mahkumiyet kararlarının sadece para cezasına ilişkin kısımları infaz olunur ve hükümlü olanlar ise derhal tahliye edilir.

İnfaz edilecek para cezasından, aynı suçtan dolayı tutuklu ve hükümlü kalınan süreler 647 sayılı Cezaların İnfazı Hakkında Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının birinci bendinde kabahatler için gösterilen asgari hadde göre hesap edilerek mahsup edilir.

4) 19/4/1989 TARİHLİ VE 3538 SAYILI KANUNUN GEÇİCİ MADDELERİ

28/03/1985 TARİHLİ VE 3176 SAYILI KANUNUN GEÇİCİ MADDESİ

GEÇİCİ MADDE 1 -

2/2/1984 Tarihli ve 2977 Sayılı İdari Usul ve İşlemlerin Yeniden Düzenlenmesi ile İlgili Yetki Kanunu ile Bakanlar Kuruluna verilen Kanun Hükmünde Kararname çıkarma yetkisi, 2918 Sayılı Karayolları Trafik Kanunu için adı geçen Kanunla verilen süre bitimine kadar geçerlidir.

25/06/1988 TARİH VE 330 SAYILI KHKNİN GEÇİCİ MADDESİ

GEÇİCİ MADDE 1 -

Bu Kanun Hükmünde Kararnamenin yürürlük tarihine kadar tescili yapılmamış olan motorlu bisiklet ve motosikletlerin tescili, iki yıl içinde müracaat etmek ve aracın sahibi olduğunu belgelemek şartı ile yapılır.

Bu şekilde yapılan tescillerde taşıt alim vergisinin alıcı tarafından ödenmemiş olması halinde, işlemi yapan tescil memurları 1318 sayılı Finansman Kanununun 10 uncu maddesine göre sorumlu tutulmazlar.

Bu maddenin uygulanmasına dair usul ve esaslar İçişleri Bakanlığınca belirlenir.

19/04/1989 TARİHLİ VE 3538 SAYILI KANUNUN GEÇİCİ MADDELERİ

03/11/1988 TARİH VE 3493 SAYILI KANUNUN GEÇİCİ MADDESİ

GEÇİCİ MADDE 1 -

Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce 6831, 1475, 2918 ve 2926 sayılı Kanun hükümlerine muhalefetten açılan ve devam eden davalardan, kanunların değiştirilen hükümlerine göre

mahkemelerin görev alanı dışında çıkarılan suçlarla ilgili olanlar hakkında görevsizlik kararı verilir, varsa tutuklular derhal tahliye edilir. Kararın bir örneği ve tutanak ilgisine göre mahallin en büyük mülki amirine, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Bölge Müdürüne, Bağ-Kur İl Müdürüne, İl Emniyet Müdürlüğüne veya ilçe emniyet amirliğine veya orman bölge şefliğine gönderilir. Bu makamlar, evrakın ilgilileri hakkında tutanaklarında yazılı suçlarının Kanunun değişikliğinden önceki cezalarından sadece para cezasının asgari haddini uygulamak suretiyle karar verilir. Verilecek para cezasından, aynı suçtan dolayı tutuklu kalınan süreler 647 sayılı Cezaların İnfazı Hakkında Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının birinci bendinde kabahatler için gösterilen asgari hadde göre hesap edilerek mahsup edilir. Para cezaları 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre tahsil olunur.

Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce 6831, 1475, 2918 ve 2926 sayılı Kanunların değiştirilen hükümlerine göre mahkemelerin görev alanı dışına çıkarılan suçlardan dolayı kesinleşmiş ve henüz yerine getirilmemiş mahkumiyet kararlarının sadece para cezasına ilişkin kısımları infaz olunur ve hükümlü olanlar ise derhal tahliye edilir. İnfaz edilecek para cezasından, aynı suçtan dolayı tutuklu ve hükümlü kalınan süreler 647 sayılı Cezaların İnfazı Hakkında Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının birinci bendinde kabahatler için gösterilen asgari hadde göre hesap edilerek mahsup edilir.

GEÇİCİ MADDE 1 -

2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun yürürlüğe girdiği tarihten önce edinilmiş ve çeşitli sebeplerle tescili yapılmamış olan tarımda kullanılan lastik tekerlekli traktörler ile varsa bunlara ait römork ve yarı römorkların tescil işlemleri bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içinde tamamlanır. Bu süre, gerektiğinde İçişleri Bakanlığınca bir yıla kadar uzatılabilir.

GEÇİCİ MADDE 2 -

2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun yürürlüğe girdiği tarihten önce satışı yapılmış olan araçların trafikte ve vergi kaydında maliki olarak görünen eski sahipleri, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren iki yıl içinde, noterlikçe düzenlenen satış belgesi ile trafik bürosuna başvurduklarında yeni maliki adına, beraber başvurusu veya muvafakatı aranmaksızın trafik kaydı ve trafiğin duyurusu ile de vergi kaydı devir edilir. Satışlar, zincirleme devam etmiş ise bu işlemler de aynen zincirleme devam eder.

Bu şekilde yapılan tescillerde taşıt alım vergisinin alıcı tarafından ödenmemiş olması halinde işlemi yapan tescil memurları 1318 sayılı Finansman Kanununun 9 uncu maddesine göre sorumlu tutulmazlar.

31/10/1990 TARİHLİ VE 3672 SAYILI KANUNUN GEÇİCİ MADDESİ

GEÇİCİ MADDE 1 -

Bu Kanunun yürürlük tarihine kadar tescili yapılmamış olan motorlu bisiklet ve motosikletlerin tescili, iki yıl içinde müracaat etmek ve aracın sahibi olduğunu belgelemek şartı ile yapılır.

Bu şekilde yapılan tescillerde taşıt alım vergisinin alıcı tarafından ödenmemiş olması halinde, işlemi yapan tescil memurları 1318 sayılı Finansman Kanununun 10 uncu maddesine göre sorumlu tutulmazlar.

Bu maddenin uygulanmasına dair usul ve esaslar İçişleri Bakanlığınca belirlenir.

21/05/1997 TARİHLİ VE 4262 SAYILI KANUNUN GEÇİCİ MADDESİ

GEÇİCİ MADDE 1 -

2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 41 inci maddesinin 4199 sayılı Kanunla değişik (b) bendinde öngörülen A1, A2, B, C, D ve E sınıfı sürücü belgesi alacak olanlarda aranan en az ortaokul veya sekiz yıllık temel eğitimi bitirmiş bulunmaları şartı, 31/12/1999 tarihine kadar aranmaz. İlkokul mezunu olmaları yeterli sayılır